

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet

a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 162. §-a (2) bekezdésének *a)-b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján az alábbiakat rendelem el:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. § (1)¹ A rendelet hatálya kiterjed valamennyi személyes gondoskodást nyújtó ellátásra, az ellátásban részesülő gyermekekre és szülőjére, törvényes képviselőjére, a fiatal felnőttre, továbbá a fenntartóra, az ellátást nyújtó személyre és intézményre.

(2) E rendelet alkalmazásában személyes gondoskodáson a Gyvt. 15. § (2) bekezdésében meghatározott gyermekjóléti alapellátást (a továbbiakban: alapellátás), valamint a Gyvt. 15. § (3) bekezdésében meghatározott gyermekvédelmi szakellátást (a továbbiakban: szakellátás) kell érteni.

(3)² E rendeletben foglaltakat kell alkalmazni az egyházi fenntartó és a nem állami fenntartó által nyújtott személyes gondoskodásra is.

(4) A Gyvt. 5. §-ában foglalt értelmező rendelkezések e rendelet vonatkozásában is irányadóak.

(5) E rendelet alkalmazásában ellátást nyújtó: a gyermek gondozását, nevelését, felügyeletét közvetlenül végző személy, illetve intézmény.

(6)³ E rendelet alkalmazásában gyámhivatal: a járási (fővárosi kerületi) gyámhivatal.

2. § (1) A személyes gondoskodás során a gyermeki és szülői jogok tiszteletben tartásával, azok érvényesülését biztosítva kell eljárni.

(2)⁴ A gyermeki jogok minél szélesebb körű érvényesülése érdekében a gyermekjóléti, illetve gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők (a továbbiakban: szolgáltatók) gondoskodnak arról, hogy a gyermekek számára megismerhető legyen a gyermekjogi képviselő neve, telefonszáma, valamint fogadóóráinak helye és időpontja.

(3)⁵ A szolgáltatók a gyermekjogi képviselő részére biztosítják

a) annak odalátogatása során az intézmény területén belül a gyermekek számára könnyen hozzáférhető és négy szemközti beszélgetés lefolytatására alkalmas megfelelő helyiséget;

b) a helyszínen való tájékozódás és az iratokba való betekintés lehetőségét;

c) az érdek-képviselési fórum ülésének időpontjáról való tudomásszerzést.

(4)⁶ A gyermekjogi képviselő által írásban tett észrevételekre, megkeresésekre a szolgáltatók 15 napon belül kötelesek válaszolni, illetőleg megtett intézkedéseikről a gyermekjogi képviselőt értesíteni.

(5)⁷ A személyes gondoskodást nyújtó személy, illetve intézmény az önkéntesen vagy hatósági intézkedés alapján igénybe vett ellátás megkezdésekor gondoskodik a gyermeknek és szülőjének (törvényes képviselőjének), illetve a fiatal felnőttnek a Gyvt. 33. § (2) bekezdésében és 34. §-ában foglaltakról való tájékoztatásáról. A gyermek szülője (törvényes képviselője), illetve a fiatal felnőtt írásban nyilatkozik a tájékoztatás megtörténtéről.

(6)⁸ Az ellátás megkezdésekor az ellátást nyújtó felhívja a gyermek törvényes képviselőjét, illetve a fiatal felnőttet az intézményi nyilvántartásokhoz szükséges adatok szolgáltatására, továbbá a jogosultsági feltételekben, illetve a nyilvántartásban szereplő adatokban beállott változások bejelentésére.

2/A. §⁹ (1) A gyermekjóléti alapellátás - kivéve a gyermekek napközbeni ellátása - és a gyermekvédelmi szakellátás során a gyermekek élethelyzetének feltárására, sorsának megtervezésére és végigkísérésére a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt

személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ar.) alapján létrejövő „Gyermekeink védelmében” elnevezésű adatlaprendszer (a továbbiakban: gyermekvédelmi nyilvántartás) szolgál.

(2) A gyermekvédelmi nyilvántartás célja, hogy biztosítsa a különböző gyermekvédelmi szolgáltatások, intézmények, valamint a hatóságok között a Gyvt. adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseinek figyelembevételével a kölcsönös tájékoztatást és az együttműködést, továbbá megjelölje az elvégzendő gondozási-nevelési feladatokat, illetőleg lehetővé tegye a gyermek sorsának alakításában részt vevő intézmények és hatóságok tevékenységének ellenőrzését.

 2/B. §¹⁰ A gyermek bántalmazással szembeni védelemhez való jogának érvényesítése érdekében készült, a Gyvt. 11. § (1a) bekezdése szerinti egységes elveket és módszertant a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) az általa vezetett minisztérium honlapján közzéteszi.

3. § (1) A gyermekjóléti szolgáltatás és az átmeneti gondozás formáinak szakmai létszám irányszámait, továbbá a bölcsődei ellátásnak, valamint a szakellátás formáinak szakmai létszámminimum követelményeit az *1. számú melléklet* tartalmazza. A feladatellátás érdekében további munkakörök is létesíthetők.

(2)¹¹ Magasabb vezetői, vezetői beosztást

a) a három vagy annál több szakmai munkát végző személyt foglalkoztató gyermekjóléti szolgálatnál,

b) a tizenkét férőhely feletti átmeneti ellátást nyújtó intézménynél,

 c)¹² a tíz vagy ennél több, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szerinti gyermekvédelmi nevelőszülő (a továbbiakban: nevelőszülő) munkáját irányító gyermekvédelmi szolgálatnál,

 d)¹³ a tizenkét férőhely feletti gyermekotthonnál, különleges gyermekotthonnál, speciális gyermekotthonnál és központi speciális gyermekotthonnál,

e) a területi gyermekvédelmi szakszolgálatnál

betöltő személyek - a (3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - szociális szakvizsga letételére kötelezettek. Ezek a követelmények a bölcsődei igazgatóságoknál és bölcsődék egyesített intézményeinél csak a magasabb vezetőre vonatkoznak.

 (2a)¹⁴ A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet 5. § (3) bekezdése szerinti esetben a (2) bekezdésben meghatározott szociális szakvizsga kötelezettségnek a pedagógus szakvizsga letételével is eleget lehet tenni.

(3)¹⁵ A (2) bekezdésben felsorolt személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményekben magasabb vezetői, vezetői beosztást betöltő személy a megbízást követő két éven belül köteles a szociális szakvizsgát letenni. E határidőt követően szociális szakvizsgával nem rendelkező személy magasabb vezetői, vezetői beosztásban nem foglalkoztatható.

(4)¹⁶ Mentesül a szakvizsga letételének kötelezettsége alól az, aki a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szakképesítéshez kapcsolódó szakterületen tudományos fokozatot szerzett, ideértve - az egyetemi végzettséget igazoló doktori címek kivételével - a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 149. §-a szerinti doktori címet, továbbá akinek 2001. január 1-jét követően öt vagy öt évnél kevesebb időtartam van hátra a reá irányadó nyugdíjkorhatár betöltéséig.

(5)¹⁷ Az egyes munkakörökben foglalkoztatott személyek képesítési előírásait a *2. számú melléklet* tartalmazza.

(6)¹⁸ A munkáltató a személyes gondoskodás körébe tartozó feladatokat ellátó személyek részére - a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 79. §-ának (1)-(2) bekezdésében foglaltak szerint - munkaruhát biztosít.

(7)¹⁹ A munkáltató beszerzi az 1. számú mellékletben meghatározott munkakörben foglalkoztatni kívánt személy nyilatkozatát arról, hogy nem áll fenn vele szemben a Gyvt. 15. §-ának (8) bekezdésében meghatározott kizáró ok.

(8)²⁰ Többcélú intézményben vezetői megbízást az kaphat, illetve vezetői munkakörbe az nevezhető ki, aki bármely, az intézmény által biztosított szolgáltatás, illetve ellátás vezetőjére meghatározott, felsőfokú végzettség körébe tartozó képesítési előírásoknak megfelel.

3/A. §²¹ (1) A szolgáltató, intézmény a szolgáltatói nyilvántartásba legfeljebb három év időtartamra ideiglenes hatállyal jegyezhető be, ha

a) a szakalkalmazottként foglalkoztatott és nem a gyermekek közvetlen gondozását végző személyek száma nem éri el a jogszabályban meghatározott létszámot, de eléri annak háromnegyedét, vagy

b) a szakképesítéssel nem rendelkező, szakalkalmazottként foglalkoztatott személyek szükséges szakképesítésének megszerzése folyamatban van.

(2) Az (1) bekezdés alapján történő ideiglenes bejegyzés hatálya egyszer, legfeljebb újabb három év időtartamra meghosszabbítható.

3/B. §²² (1) Az egyházi fenntartású és a nem állami fenntartású gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény esetén a fenntartónak folyamatosan rendelkeznie kell a szolgáltató tevékenység körében okozott kár megtérítésére kötött, hatályos felelősségbiztosítási szerződéssel.

(2) Az egyházi fenntartónak és a nem állami fenntartónak köztartozásmentes adózónak kell minősülnie

a) a szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzés kérelmezésének időpontjában, valamint

b) a szolgáltatói nyilvántartásban történő, fenntartóváltozásra irányuló adatmódosítás esetében az adatmódosítás kérelmezésének időpontjában, ide nem értve az általános jogutódlással történő fenntartóváltozást.

(3) Az önálló gyermekjóléti szolgáltató, a gyermekjóléti szolgálat, a gyermekjóléti központ, a bölcsőde, a hetes bölcsőde, a családi napközi, a családi gyermekfelügyelet, az alternatív napközbeni ellátás, a gyermekek átmeneti otthona, a családok átmeneti otthona, a gyermekotthon és az utógondozó otthon, a területi gyermekvédelmi szakszolgálat esetében a szolgáltatótevékenység folytatására, illetve az intézmény elhelyezésére szolgáló ingatlanok (ingatlanrésznek) alkalmasnak kell lennie a gyermekek, illetve a fiatal felnőttek ellátására.

(4) A helyettes szülő, valamint a nevelőszülő körülményeinek alkalmasnak kell lennie a gyermek ellátására. A külső férőhelynek megfelelő lakhatást kell biztosítania.

4. §²³ (1)²⁴ A módszertani feladatokat ellátó Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: Főigazgatóság) a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint segíti illetékességi területén a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók munkáját, kivéve azon egyházi fenntartó által fenntartott nevelőszülői hálózatok és gyermekotthonok munkáját, amelyek tekintetében a miniszter a Gyvt. 96. § (8) bekezdése alapján egyházi módszertani intézményt jelölt ki, vagy amelyek tekintetében a Gyvt. 96. § (13) bekezdése alapján más bevett egyház kijelölt módszertani intézménye látja el a módszertani feladatokat.

(2)²⁵ A Főigazgatóság - a működést engedélyező szerv kirendelése alapján - a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló kormányrendeletben foglaltak szerint szakértőként

a) véleményezi a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók szakmai programját és részt vesz azok hatósági ellenőrzésében,

b) ellátja a kijelölt egyházi módszertani intézmény feletti szakmai ellenőrzést.

(3)²⁶ A kijelölt egyházi módszertani intézmény a működést engedélyező szerv kirendelése alapján, a Főigazgatóság módszertani útmutatójában meghatározott szakmai szempontrendszer figyelembevételével, szakértőként véleményezi az egyháza és - a (10) bekezdésben foglalt megállapodás alapján - más bevett egyház által fenntartott nevelőszülői hálózat és gyermekotthon szakmai programját, valamint részt vesz azok hatósági ellenőrzésében.

(3a)²⁷ A Főigazgatóság a (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti, a kijelölt egyházi módszertani intézmény a (3) bekezdés szerinti ellenőrzésen tapasztaltokról szakértői véleményt készít.

(3b)²⁸ A fenntartó a módszertani intézménynek a gyermekjóléti szolgáltatók, intézmények és a gyermekvédelmi intézmények szakmai programjának - külön jogszabály alapján, szakértőként végzett - véleményezéséért szakértői díjat fizet, amelynek összege működési engedélyenként

a) gyermekjóléti szolgáltató esetén 16 000 forint,

b) gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény esetén 24 000 forint,

c) gyermekjóléti szolgáltató és gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény egy telephelyen történő működése esetén a b) pont szerinti összeg.

(4)²⁹ A módszertani intézmény a működést engedélyező szerv, valamint a fenntartója felkérésére térítésmentesen, más fenntartó felkérésére eseti megbízás alapján, térítés ellenében részt vesz a szolgáltató ellenőrzésében.

(5)³⁰ Az egyházi fenntartó által fenntartott nevelőszülői hálózat, gyermekotthon módszertani intézménnyé történő kijelölése iránti kérelemhez csatolni kell a módszertani feladatok tervezett

ellátását bemutató, öt évre szóló szakmai programot és az annak megvalósításához szükséges, a kijelölést követő első év feladataira vonatkozó munkatervet és költségvetést. Az egyházi fenntartó a dokumentumokat szakmai véleményezésre megküldi a Főigazgatóságnak. A Főigazgatóság tizenöt napon belül véleményezi a dokumentumokat és azokat, valamint véleményét és az egyházi fenntartó kérelmét megküldi a miniszternek.

(6)³¹ A miniszter a Főigazgatóság szakmai véleményének figyelembevételével harminc napon belül dönt az egyházi módszertani intézmény kijelöléséről.

(7)³² A kijelölt egyházi módszertani intézmény a módszertani feladatait a miniszter által a tárgyévre jóváhagyott munkaterv és költségvetési terv alapján végzi. Az első évre vonatkozó munkatervet és költségvetési tervet a szakmai programmal együtt a miniszter a kijelöléssel egyidejűleg hagyja jóvá. Az első évet követően a további éves munkatervet és költségvetési tervet a kijelölt egyházi módszertani intézmény a szakmai program alapján tervezi meg és azokat a tárgyév január 15-éig küldi meg a miniszternek jóváhagyásra.

(8)³³ A kijelölt egyházi módszertani intézmény módszertani feladatainak ellátásáról a tárgyévre vonatkozóan szakmai és pénzügyi beszámolót készít, amelyet a tárgyévet követő év február 15-éig jóváhagyásra megküld a miniszternek.

(9)³⁴ A miniszter

a) a döntése meghozatalától számított tizenöt napon belül értesíti a Főigazgatóságot az egyházi módszertani intézmény kijelöléséről, és

b) a jóváhagyásától számított tizenöt napon belül tájékoztatásul megküldi a Főigazgatóságnak az általa jóváhagyott (5), (7) és (8) bekezdés szerinti dokumentumok másolatát.

(10)³⁵ Ha a kijelölt egyházi módszertani intézmény más egyházi fenntartó által fenntartott nevelőszülői hálózat, gyermekotthon tekintetében is módszertani feladatokat lát el, az érintett egyházi fenntartók a módszertani feladatok ellátásáról megállapodást kötnek. A kijelölt egyházi módszertani intézmény a megállapodást tizenöt napon belül tájékoztatásul megküldi a miniszternek, a Főigazgatóságnak és a működést engedélyező szervnek.

(11)³⁶ A kijelölt egyházi módszertani intézmény és a Főigazgatóság a módszertani feladatok ellátása érdekében egymással együttműködnek, amelynek keretében rendszeresen szakmai egyeztetést folytatnak a módszertani feladatok ellátása során szerzett tapasztalataikról, valamint közös szakmai programokat, rendezvényeket szerveznek, illetve részt vesznek egymás szakmai programjain, rendezvényein.

4/A. §³⁷ (1) A gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell

a) a szolgáltató, intézmény nevét, székhelyét, telephelyét;

b) az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzőit;

c) a szolgáltatás célját, feladatát, alapelveit, így különösen

ca) a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatását, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírását,

cb) az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módját,

d) a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét, valamint a szolgáltatási típusnak megfelelően a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellegét, tartalmát, módját;

e) az ellátás igénybevételének módját;

f) a gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módját;

g) az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat;

h) a szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módját, formáit;

i)³⁸ a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti alkalmassági felülvizsgálat módját.

(2) A szakmai programhoz mellékelni kell

a) a Gyvt. 32. § (4) és (6) bekezdése szerinti megállapodások tervezetét,

b)³⁹ nevelőszülői hálózat működtetése esetén a Gyvt. 66/B. § (1) bekezdése szerinti, utógondozói ellátás nyújtása esetén a Gyvt. 53/A. § (3) bekezdése szerinti megállapodás tervezetét,

c) átmeneti elhelyezést biztosító gyermekjóléti intézmény, befogadó gyermekotthon, otthont nyújtó ellátást biztosító gyermekotthon, lakásotthon, utógondozói ellátást biztosító utógondozó otthon esetében a házirendet vagy annak tervezetét,

d)⁴⁰ a - (2a) bekezdésben foglalt kivétellel - a szervezeti és működési szabályzatot vagy annak tervezetét.

(2a)⁴¹ A nem hálózatban működtetett családi napközi és családi gyermekfelügyelet, valamint egyszemélyes gyermekjóléti szolgáltatás és alternatív napközbeni ellátás esetén nem kötelező szervezeti és működési szabályzatot készíteni.

(3) A szakmai programot az (1) bekezdés szerinti elemeinek változása esetén módosítani kell.

II. Fejezet

A GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK

1. Cím

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

4/B. §⁴² A gyermekjóléti alapellátást nyújtó szolgáltató, intézmény, hálózat fenntartója a szociális ágazati portálon közzéteszi és negyedévente aktualizálja az alábbi adatokat:

a) a szolgáltató, intézmény, hálózat neve, elérhetősége,

b) a szolgáltatás tartalma,

c) az engedélyezett férőhelyek száma,

d) a szolgáltatásra, illetve az intézménybe bekerülésre való várakozás átlagos időtartama,

e) az intézményi térítési díj összege.

5. § (1) Az alapellátásnak a gyermek szükségleteit figyelembe véve kell szolgálnia a Gyvt. 38. § (1) bekezdésében meghatározott célokat.

(2)⁴³ A települési önkormányzatnak az igénybe vehető alapellátásokról tájékoztatnia kell a gyámhivatalt, valamint a lakosságot a helyben szokásos módon.

(3) Az alapellátást a jogosult lakóhelyéhez vagy tartózkodási helyéhez legközelebb eső szolgáltatót nyújtó személynél vagy intézménynél kell biztosítani, kivéve, ha ez nem áll a gyermek érdekében.

1/A. Cím⁴⁴

BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ⁴⁵

5/A. §⁴⁶ (1) A Biztos Kezdet Gyerekháznak biztosítania kell

a) a gyermekek számára rendszeres szakmai szolgáltatásként legalább képesség-kibontakoztató foglalkozást, állapotfelmérést, fejlesztést és étkeztetést,

b) a szülőknek a gyermekkel együtt történő részvételét a foglalkozásokon, a szülők számára személyiség- és kompetenciafejlesztést célzó, valamint egyéb preventív célú programokat,

c) legalább havi egy közösségi rendezvény megszervezését a szülők, illetve a helyi közösség számára.

(2) A Biztos Kezdet Gyerekház az (1) bekezdésben foglaltakon túl a Gyvt. 38/A. § (1) bekezdésében meghatározott célokat szolgáló, a helyi szükségleteknek megfelelő és kellően indokolt tevékenységeket is elláthat, így különösen

a) a szülők részére védőnői, orvosi, dietetikusi, egyéb egészségügyi tanácsadást biztosíthat,

b) legalább havi egy alkalommal - szakember bevonásával - szülői csoportos beszélgetéseket szervezhet,

c) fogyatékossgal élő vagy eltérő fejlődésű gyermekek szülei számára konzultációs lehetőséget biztosíthat fogyatékossgal élő vagy eltérő fejlődésű gyermekek számára ellátást, szolgáltatást nyújtó szolgáltatók, intézmények képviselőivel,

d) különböző módszerek alkalmazásával segítheti a szülőket, hogy visszajelzést kapjanak a gyermekkel való kommunikációjukról, nevelési módszereikről,

e) a környező aprófalvakban, tanyás területen élő gyermekek és szülei számára heti rendszerességgel játékos foglalkozásokat szervezhet,

f) biztosíthatja a környező aprófalvakban, tanyás területen élő, nem megfelelően fejlődő gyermekek számára a megfelelő szakemberhez való hozzáférést.

(3) A Biztos Kezdet Gyerekház a gyermek és család sikeres társadalmi integrációja érdekében legalább havonta egy alkalommal csoportmegbeszélést szervez a gyermekjóléti szolgálat, a védőnői szolgálat, az óvoda, egyéb gyermekintézmény, valamint szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb tagjának részvételével.

(4) A Biztos Kezdet Gyerekház minden munkanap 8 és 13 óra között, legalább négy óra időtartamban nyitva tart.

(5) A Biztos Kezdet Gyerekház nyújtotta szolgáltatás rendszeres igénybe vevőjének számít

a) az a 0-2 éves gyermek, aki hetente legalább egy alkalommal,

b) az a 2-5 éves, nem óvodás gyermek, aki legalább heti három alkalommal

látogatja szülőjével a Gyerekházat.

5/B. §⁴⁷ (1) A Biztos Kezdet Gyerekházban munkaviszony vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében kell foglalkoztatni

a) heti 40 órában egy főt vezetői munkakörben és

b) heti 30 órában legalább egy főt nem vezetői munkakörben.

(2) A Biztos Kezdet Gyerekházban vezetői munkakörben foglalkoztatott személynek rendelkeznie kell az alábbi képesítések valamelyikével:

a) felsőfokú pedagógiai végzettség,

b) felsőfokú egészségügyi végzettség,

c) pszichológusi végzettség,

d) szociálpedagógiai végzettség,

e) a 2. számú melléklet I. Rész I. Alapellátások cím 2.B) pontjában a bölcsőde magasabb vezetőjére/vezetőjére meghatározott képesítési előírások valamelyike,

f) egyéb felsőfokú végzettség mellett Biztos Kezdet Gyerekházban eltöltött legalább két éves szakmai tapasztalat.

(3) A Biztos Kezdet Gyerekházban nem vezetői munkakörben foglalkoztatott személynek legalább középfokú végzettséggel vagy Biztos Kezdet Gyerekházban eltöltött legalább egy éves szakmai tapasztalattal kell rendelkeznie.

5/C. §⁴⁸ (1) A Biztos Kezdet Gyerekháznak vagy a Biztos Kezdet Gyerekháznak helyet biztosító, más szolgáltatást is befogadó integrált térnek meg kell felelnie a létesítési, használati és üzemeltetési tűzvédelmi előírásoknak, amelyet a Biztos Kezdet Gyerekház vagy a Biztos Kezdet Gyerekháznak helyet biztosító integrált tér helye szerint illetékes tűzvédelmi hatóság - a fenntartó kérésére - állapít meg és évente ellenőriz.

(2) A Biztos Kezdet Gyerekházban vagy a Biztos Kezdet Gyerekháznak helyet biztosító integrált térben biztosítani kell

a) legalább egy, felnőttek és gyermekek fogadására egyaránt alkalmas fogadóhelyiséget,

b) legalább egy, 25 négyzetméteres, természetes fényvel megvilágított, a (3) bekezdésben foglaltak szerint kialakított játszósobát,

c) legalább egy, fejlesztő foglalkozások megtartására, a szülőkkel való beszélgetésre, csoportmegbeszélésre alkalmas helyiséget,

d) legalább egy felnőtt WC-t,

e) legalább egy gyermek WC-t vagy a felnőtt WC használatát lehetővé tevő szűkítőt,

f) legalább egy fürdőszobát, gyerekfürdetésre alkalmas káddal vagy zuhanyozóval, mosógéppel, kézmosóval és ruhaszárító eszközzel felszerelve,

g) legalább egy teakonyhát, tűzhellyel, hűtőszekrénnel, kenyérpírítóval, vízforralóval, előkészítő konyhalappal vagy asztallal felszerelve,

h) legalább kettő személyi számítógépet, melyek közül az egyik a Biztos Kezdet Gyerekház foglalkoztatottainak, a másik a szülők rendelkezésére áll,

i) lehetőség szerint konyhakert művelésére alkalmas területet és

j) babakocsi tárolására alkalmas fedett helyet.

(3) A játszósobában biztosítani kell

a) egy könnyen kialakítható, puha és könnyen tisztán tartható játszó-mászó felületet,

b) nyitott, a gyermekek számára hozzáférhető magasságú polcokat és rajtuk elhelyezett játékokat,

c) könyves sarkot polccal és alacsony ülőalkalmatossággal, és

d) pihenésre, alvásra alkalmas pihenőhelyet könnyű matracokkal és takaróval.

(4) A Biztos Kezdet Gyerekház helyiségei - a játszószoza, a WC, a fürdőszoba és a konyha kivételével - többfunkciósak is lehetnek.

2. Cím

GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS

6. § (1) A Gyvt. 39. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatást úgy kell szervezni, hogy az - szükség esetén - kiterjedjen a településen vagy településrészen élő valamennyi gyermekre.

(2) A gyermekjóléti szolgáltatást ellátások teljesítésével (gondozással), ellátások közvetítésével (szolgáltatás) vagy szervező tevékenységgel (szervezés) kell biztosítani.

(3)⁴⁹ A gyermekkel és családjával végzett szociális munkát (a továbbiakban: családgondozás) a gyermekjóléti szolgálat alkalmazottja vagy a gyermekjóléti szolgálattal megbízási jogviszonyban álló, a képesítési feltételeknek megfelelő személy látja el.

(4) A gyermekjóléti szolgálat szolgáltatás közvetítésével segíti elő a gyermek vagy családtagja hozzájutását valamely - nem a szolgálat által nyújtott - szolgáltatáshoz.

(5)⁵⁰ A gyermekjóléti szolgálat szervezési feladatai körében gondoskodik a szabadidős programoknak, a gyermekvédelmi feladatokat ellátó személyek és intézmények együttműködésének, valamint a helyettes szülői hálózatnak a szervezéséről, működtetéséről, vagy az önálló helyettes szülők foglalkoztatásáról.

(6)⁵¹ A gyermekjóléti szolgáltatás alapfeladatain túl a gyermekjóléti szolgálat speciális szolgáltatásokat is nyújthat. Így különösen elláthatja a gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásainak, valamint az ifjúsági lelkisegély-telefonvonalnak a működtetését.

 (7)⁵² A gyermekjóléti szolgálat - a felügyelt kapcsolattartást elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően - biztosítja a felügyelt kapcsolattartáshoz szükséges semleges helyszínt, a felügyeletet ellátó szakembert, vagy lehetővé teszi más felügyeletet ellátó szakember jelenlétét. A gyermekjóléti szolgálat

 a) a felügyelt kapcsolattartás elmaradása esetén annak elmaradásáról öt napon belül,

 b) a felügyelt kapcsolattartás megvalósulásáról, a felügyelt kapcsolattartáson törtétekről, a szülő-gyermek kapcsolat alakulásáról, a felügyelet fenntartásának szükségességéről felkérésre,

 c) a felügyelt kapcsolattartás felülvizsgálatára vonatkozó javaslatáról hivatalból

 tájékoztatja a gyámhivatalt.

 (8)⁵³ A gyermekjóléti szolgálat - azzal a gyámhivatallal történt előzetes egyeztetést követően, amelynek eljárásában felmerült a közvetítői eljárás igénybevétele - a gyermekvédelmi és a támogatott közvetítői eljáráshoz biztosítja a semleges helyszínt.

Gyermekjóléti központ⁵⁴

7. §⁵⁵ A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgáltatás alapfeladatain túl speciális szolgáltatásokat, így utcai és lakótelepi szociális munkát, kapcsolattartási ügyeletet, kórházi szociális munkát és készenléti szolgálatot biztosít.

7/A. §⁵⁶ (1) Az utcai és lakótelepi szociális munka célja

a) a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek speciális segítése,

b) a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, lakóhelyére történő visszakérülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

(2) A gyermekjóléti központ az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban vagy a saját szolgálatában szervezi a gyermekeknek szóló, beilleszkedésüket, szabad idejük hasznos eltöltését segítő programokat. A gyermekjóléti központ a programokba lehetőség szerint a gyermek családját is bevonja.

7/B. §⁵⁷ (1) A kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása mellett

a) konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása, vagy
b) az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) biztosítása, melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük a megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása, vagy
☞ c)⁵⁹ önálló szakmai módszertani programmal rendelkező kapcsolatügyi szolgáltatás nyújtása, vagy
☞ d)⁵⁹ - a felügyelt kapcsolattartást elrendelő gyámhivatallal történt előzetes egyeztetést követően - a felügyeletet ellátó szakember biztosítása vagy más felügyeletet ellátó szakember jelenlétének lehetővé tétele.

☞ (1a)⁶⁰ A kapcsolattartási ügyelet feladatát ellátó intézmény
☞ a) a felügyelt kapcsolattartáson történekről, a szülő-gyermek kapcsolat alakulásáról, a felügyelet fenntartásának szükségességéről felkérésre,
☞ b) a felügyelt kapcsolattartás felülvizsgálatára vonatkozó javaslatáról hivatalból
☞ tájékoztatja a gyámhivatalt.

(2) A kapcsolattartási ügyelet feladatát ellátó intézmény a nevelőszülői hálózat működtetőjével kötött külön megállapodás alapján a szolgáltatást a nevelőszülőnél elhelyezett gyermek és a kapcsolattartásra jogosult vér szerinti szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy között is biztosíthatja.

(3) A felek - hatósági eljárást mellőző - kezdeményezése esetén gyermekvédelmi közvetítést az a személy végezhet, akit a szociális továbbképzések rendszerében minősített konfliktuskezelő vagy mediációs programon kiképeztek, illetve az ilyen program tréneré. Kiképzettnek kell tekinteni azt a személyt is, akiről a programot minősített személy, illetve szervezet igazolja, hogy olyan programon szerzett tanúsítványt, amelyet később, de még e rendelet hatálybalépése előtt minősítettek.

7/C. §⁶¹ (1) A kórházi szociális munka célja
a)⁶² a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése;
b) a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt. 17. §-ának (2) bekezdése szerint szükséges intézkedések megtétele.

(2) A gyermekjóléti központ szerződést köt az egészségügyi intézménnyel, amelyben rögzítik a kórházi szociális munka biztosításának kereteit, valamint az együttműködés módját.

(3) A gyermekjóléti központ az illetékessége alá nem tartozó gyermeket, a gyermek további ellátása biztosításának érdekében az illetékes gyermekjóléti szolgálathoz vagy központhoz irányítja.

7/D. §⁶³ (1) A készenléti szolgálat célja a gyermekjóléti központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása.

(2) A készenléti szolgálatot egy állandóan hívható, közismert telefonszám biztosításával kell megszervezni úgy, hogy a készenlétkben lévő munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani, vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatai

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése

8. § (1) A gyermeket, illetve szülőjét tájékoztatni kell mindazokról a jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének elősegítésével.

(2) A jogokról, támogatásokról és ellátásokról történő tájékoztatást úgy kell szervezni, hogy arról a gyermek - fejlettségétől függően - önállóan, törvényes képviselője nélkül is tudomást szerezhesen.

9. § A gyermekjóléti szolgálat a támogatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutás érdekében
a) segítséget nyújt a gyermek vagy szülője (törvényes képviselője) kérelmének előterjesztéséhez,

b) szükség esetén kezdeményezi a támogatás megállapítását, az ellátás igénybevételét a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságnál, szolgáltatónál,

c) a gyermeket, illetve a szülőt (törvényes képviselőt) felkészíti a támogatás célszerű felhasználására.

9/A. §⁶⁴ (1) A gyermekjóléti szolgálat tájékoztatást nyújt a szülőnek az óvodáztatási támogatás igénybevételének lehetőségéről, feltételeiről és módjáról.

(2) Ha az első alkalommal járó óvodáztatási támogatást a helyi önkormányzat rendelete alapján természetben kell nyújtani, a gyermekjóléti szolgálat a gyermek óvodáztatással kapcsolatos szükségleteinek felmérése érdekében felveszi a kapcsolatot a családdal és az óvodával, valamint segítséget nyújt a természetbeni juttatás biztosításában.

10. § Amennyiben a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés tanácsadást nem a gyermekjóléti szolgálat végzi, a szolgálat a gyermeket, illetve szülőjét (törvényes képviselőjét)

- a) felhívja a tanácsadás igénybevételének lehetőségére,
- b) tájékoztatja a tanácsadás céljáról és feltételeiről,
- c) segíti a tanácsadást nyújtó felkeresésében.

10/A. §⁶⁵ Ha a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés tanácsadást nem a gyermekjóléti szolgálat végzi, a szolgálat tájékoztatja az örökbefogadó szülő az örökbefogadás utánkövetése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az utánkövetést végző szervezet felkeresését.

11. § (1)⁶⁶ A gyermekjóléti szolgálat a válsághelyzetben levő várandós anyát

- a) tájékoztatja az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,
- b)⁶⁷ segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban,
- c) személyes segítő kapcsolat keretében közreműködik problémái rendezésében.

(2)⁶⁸ A gyermekjóléti szolgálat a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló várandós anyát tájékoztatja

- a)⁶⁹ a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, valamint joghatásairól,
- b)⁷⁰ a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről,
- c)⁷¹ arról, hogy bármely gyámhivatal és területi gyermekvédelmi szakszolgálat részletes tájékoztatást ad az örökbefogadási eljárásról, és hogy bármely gyámhivatal illetékes a szülői nyilatkozat felvételére, ha a szülő az örökbefogadáshoz való hozzájárulását úgy adja meg, hogy az örökbefogadó személyét és személyi adatait nem ismeri,
- d) arról, hogy az örökbefogadási eljárás lefolytatására melyik gyámhivatal illetékes, valamint
- e) a gyermeknek az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokba történő elhelyezésének lehetőségéről és annak jogi következményeiről.

(3)⁷² A gyermekjóléti szolgálat és az illetékes védőnő haladéktalanul tájékoztatják egymást, ha a várandós anya válsághelyzetben van.

11/A. §⁷³ (1) A gyermekjóléti szolgálat segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban.

(2) A gyermekjóléti szolgálat családgondozója segítséget nyújt a családnak az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott tevékenysége során a családgondozó együttműködik az átmeneti gondozást nyújtó szolgáltatóval.

12. § (1) A gyermek számára olyan szabadidős programokat kell szervezni, amelyek

a) a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését célozzák, illetve

b) megszervezése a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna.

(2)⁷⁴ A gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi, hogy a közoktatási intézmények, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézmények, valamint a civil szervezetek szervezzenek az (1) bekezdés szerinti célokat szolgáló programokat.

(3)⁷⁵ A gyermek részvételének elősegítése céljából a gyermekjóléti szolgálat nyilvántartást vezet a településen rendelkezésre álló, szabadidős programokat nyújtó szervezetekről, és felkéri őket, hogy nyújtsanak tájékoztatást programjaikról, amelyekről értesíti a gyermekeket, a szülőket (törvényes képviselőket), valamint az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősöket.

13. § A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés során a gyermekjóléti szolgálat

a) segítséget nyújt a gyermeknek, illetve a szülőnek ügyeik hatékony intézéséhez,

b) tájékoztatja a gyermeket, illetve a szülőt az igénybe vehető jogi képviselet lehetőségéről,

☞ ⁷⁶c) a gyámhivatal felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít,

☞ ⁷⁷d) a gyámhivatal felkérésére a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 47/A. § (6) bekezdése alapján tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése

14. § (1) A települési önkormányzat a településen élő gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését a gyermekjóléti szolgáltatás útján szervezi.

(2) A gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. Ennek keretében figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek

- a) életkörülményeit és szociális helyzetét,
- b) gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét,
- c) gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

(3) A gyermekjóléti szolgálat

a) kezdeményezi, szervezi és összehangolja a Gyvt. 17. §-ában meghatározott, valamint más érintett személyek és szervezetek részvételét az észlelő- és jelzőrendszerben,

b) ⁷⁸ felhívja a Gyvt. 17. §-ában meghatározott személyeket és szervezeteket (a továbbiakban: a jelzőrendszer tagjai) jelzési kötelezettségük írásban - krízishelyzet esetén utólagosan - történő teljesítésére,

c) ⁷⁹ nyilvántartja, és a Gyvt.-ben és az Ar.-ban meghatározott módon felhasználja az általa kezelt adatokat.

(4) ⁸⁰ A gyermekjóléti szolgálat az észlelő- és jelzőrendszer részét képező, a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó - így különösen a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott - személyek és intézmények bármely gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzést fogadja, és a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A gyermekjóléti szolgálat az intézkedéséről tájékoztatja a jelzést tevőt.

(5) A gyermekjóléti szolgálat fogadja a panaszával hozzá forduló gyermeket, és segíti őt problémája megoldásában.

☞ **14/A. §** ⁸¹ A gyermekjóléti szolgálat gondoskodik a gyermek bántalmazásáról, elhanyagolásáról érkezett jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatainak zártan történő kezeléséről. A gyermekjóléti szolgálat a jelzéssel érintett személy részére nem biztosít betekintést a zártan kezelendő adatokat tartalmazó irat azon részébe, amelyből következtetés vonható le a jelzést vagy kezdeményezést tevő intézményre, személyre.

15. § (1) A gyermekjóléti szolgálat működésének megkezdéséről, tevékenységének céljáról és tartalmáról, továbbá elérhetőségéről, valamint szolgáltatásai igénybevételének módjáról tájékoztatja a települési, településrész lakosságát, továbbá a 14. § (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott személyeket és intézményeket.

(2) ⁸² A 14. § (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés, valamint tevékenységük összehangolása érdekében, továbbá a Gyvt. 17. §-ának (5) bekezdése alapján a gyámhivatal kezdeményezésére a gyermekjóléti szolgálat esetszembeszélést tart. Az esetszembeszélelő elhangzottokról feljegyzést kell készíteni.

(3) ⁸³ Az esetszembeszélelő történhet

a) lehetőség szerint a családot és a családdal foglalkozó szakembereket is bevonva, esetszembeszélelő, egy adott család ügyében tartott szembeszélelő,

b) a gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szembeszélelőre kerülő szakmaközi szembeszélelő keretében.

(4) ⁸⁴ Az esetszembeszélelő állandó meghívottja az illetékes védőnő, bölcsőde, óvoda munkatársa, iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a családsegítő szolgálat, illetve a nevelési tanácsadó munkatársa.

(5)⁸⁵ Az esetmegbeszélésre a fiatalkorúak pártfogó felügyelőjét meg kell hívni, ha olyan család ügyét tárgyalják, melynek bármely tagja fiatalkorúak pártfogó felügyelete alatt áll.

(6)⁸⁶ A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más személyeket, illetve intézmények képviselőit szükség szerint kell meghívni, így különösen akkor, ha részvételük az egyes gyermekkel kapcsolatos probléma megoldásához, illetve a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges.

(7)⁸⁷ A gyermekjóléti szolgálat minden év március 31-ig tanácskozást szervez, amelyen

a) a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve átfogóan értékeli a jelzőrendszer éves működését,

b) áttekintik a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját, és szükség szerint javaslatot tesznek működésük javítására.

(8)⁸⁸ A (7) bekezdés szerinti tanácskozásra meg kell hívni

a) a települési önkormányzat polgármesterét, illetve a képviselő-testület tagját (tagjait), vagy a jegyzőt,

b) a gyermekjóléti alapellátást nyújtó szolgáltatások fenntartóit,

c) a településen gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények képviselőit,

d) a jelzőrendszer tagjainak képviselőit,

e)⁸⁹ a gyámhivatal munkatársait,

f) a településen működő gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltató képviselőjét,

g) a fiatalkorúak pártfogó felügyelőjét,

h)⁹⁰ a szociális és gyámhivatalban működő gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátort.

A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése

16. § (1) A kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családgondozás körében a gyermekjóléti szolgálat családgondozója személyes segítő kapcsolat keretében

a)⁹¹ támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége kedvező irányú fejlődésében,

b)⁹² segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, illetve

c)⁹³ kezdeményezi és a gyermeknek nyújtott gyermekjóléti ellátásokkal összehangolja a szülők és más hozzátartozók részére a szociális alapszolgáltatások, különösen a családsegítés keretében nyújtott személyes gondoskodást.

(2) Az (1) bekezdés szerinti családgondozást tervezett módon, határidő megállapításával kell teljesíteni.

(3) A családgondozó a gondozás megkezdésekor rögzíti a gyermek és szülője (törvényes képviselője) személyi adatait, továbbá helyzetértékelést készít.

(4)⁹⁴ Az (1) bekezdésben foglaltak biztosítására a családgondozó - a gyermek és a szülő (törvényes képviselő) közreműködésével -, a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve gondozási tervet készít. A gondozási tervet ismertetni kell a gyermekkel és a szülővel (törvényes képviselővel).

(5) A családgondozó - a gyermek és a szülő (törvényes képviselő) közreműködésével - szükség szerint, de legalább hat hónaponként értékeli a gondozás eredményességét, és a megállapításokat a helyzetértékelésben rögzíti.

 17. § (1)⁹⁵ A gyermekjóléti szolgálat, a családi konfliktusok megoldását az érintett családtagok közötti gyermekvédelmi közvetítői eljárással, illetve más konfliktuskezelő, családterápiás módszer alkalmazásával segíti elő, vagy javaslatot tesz ilyen szolgáltatás igénybevételére.

 (2)⁹⁶ A gyermekjóléti szolgálat elősegíti, hogy azok a szülők, akik a házasság felbontása, a gyermek elhelyezése, a szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás rendezése vagy más szülői felügyeletet érintő kérdésben nem tudnak megegyezni, értesüljenek a konfliktuskezelő szolgáltatás, a gyermekvédelmi és a támogatott közvetítői eljárás igénybevételének lehetőségéről.

18. § (1) Ha a gyermek veszélyeztetettségét a gyermek, illetve szülőjének vagy más hozzátartozójának egészségi állapota vagy fogyatékosága okozza, a gyermekjóléti szolgálat egészségügyi vagy gyógypedagógiai ellátás biztosítását kezdeményezi.

(2)⁹⁷ Ha a veszélyeztetettség valamely más gyermekjóléti, szociális, egészségügyi vagy egyéb ellátás biztosításával előreláthatólag megszüntethető, illetőleg mérsékelhető, a szolgálat kezdeményezi az ellátás biztosítását.

(3) Ha a gyermekjóléti szolgálat valamely ellátás biztosítását kezdeményezi, előzőleg kísérletet kell tennie arra, hogy megnyerje a gyermek, illetve szülője (törvényes képviselője) együttműködését, kivéve, ha elháríthatatlan akadály vagy sürgős szükség áll fenn.

(4) A gyermekjóléti szolgálat az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség.

18/A. §⁹⁸ (1)⁹⁹ A gyermekjóléti szolgálat - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - írásban jelzi a gyámhivatalnak, ha az általa gondozott családban hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észleli.

(2)¹⁰⁰ Krízishelyzet esetén a gyermekjóléti szolgálat bármilyen módon élhet jelzéssel a gyámhivatal felé. A jelzés tényét ebben az esetben utólag foglalja írásba.

(3)¹⁰¹ A gyermekjóléti szolgálat legalább félévente, továbbá a szolgáltatási lehetőségek megváltozása, illetve a gyámhivatal megkeresése esetén haladéktalanul tájékoztatja a gyámhivatalt az általa nyújtott és az általa ismert, elérhető pszichológiai és mentálhigiénés segítő szolgáltatásokról, valamint terápiás kezelésekről és más segítségnyújtási, konfliktuskezelő lehetőségekről.

(4)¹⁰² A gyermekjóléti szolgálat a gyámhivatal megkeresésére haladéktalanul felkeresi a hozzátartozók közötti erőszak által érintett családot és szükség esetén

a) a gyermekjóléti alapellátás keretében gondozza a családot vagy

b) javaslatot tesz gyámhatósági intézkedés megtételére.

(5) A gyermekjóléti szolgálat az ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő határozat kézhezvételétől számított 24 órán belül felkeresi a hozzátartozók közötti erőszak által érintett családot, és a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében megteszi a 16-18. § szerinti intézkedéseket.

Javaslattétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására

19. § (1)¹⁰³ A gyermekjóléti szolgálat a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések közül javaslatot tehet a gyámhivatalnak a gyermek védelembe vételére, ideiglenes hatályú elhelyezésére vagy nevelésbe vételére.

(2)¹⁰⁴ Az (1) bekezdés szerinti javaslatban a gyermekjóléti szolgálat a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapján ismerteti a gyermek helyzetét, különösen

a) a veszélyeztető körülményeket, azoknak a gyermekre gyakorolt hatását,

b) a szülő vagy a gyermeket nevelő más személy nevelési tevékenységét,

c) a gyermeket nevelő család élethelyzetére vonatkozó adatokat,

d) a javaslattétel elkészítéséig biztosított alapellátásokat, valamint az ügy szempontjából fontos más ellátásokat,

 e) a gyermeknek és a szülőnek (törvényes képviselőnek) a javaslattétel elkészítéséig tanúsított együttműködési készségét, illetve annak hiányát,

 f)¹⁰⁵ ha a gyermeket gondozó szülő együtt él a szülői felügyeleti jogától megfosztott másik szülővel, és emiatt a gyermek nem áll szülői felügyelet alatt.

(3) A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a szolgálat csak a veszély tényét és jellegét nevezi meg, és a többi adat feltárásának mellőzésével tesz javaslatot a hatóság intézkedésére. A hiányzó adatokat a hatóság felhívásától függően szerzi be.

A védelembe vételhez kapcsolódó szolgáltatási feladatok

 20. § (1)¹⁰⁶ Ha a gyámhivatal a Gyer. 85. §-a alapján - a védelembe vétel mellőzésével - felhívta a gyermekjóléti szolgálatot az alapellátás keretében történő segítségadásra, a gyermekjóléti szolgálat felveszi a kapcsolatot a gyermekkel, illetve családjával, és szükség szerint biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást.

(2)¹⁰⁷ A gyermekjóléti szolgálat - lehetőség szerint az általa összehívott esetkonferenciát követően - javaslatot tesz a gyermek védelembe vételére, ha a szolgálat előzetesen megkísérelte a

veszélyeztetett gyermeknek az alapellátás keretében történő segítségét, de az a gyermek vagy a szülő (törvényes képviselő) megfelelő együttműködésének hiánya miatt nem vezetett eredményre.

(3)¹⁰⁸ A gyermekjóléti szolgálat a védelembre vételre vonatkozó javaslatában közli a gyermeket korábban gondozó családgondozó adatait, illetve szükség esetén javaslatot tesz a gyámhivatalnak másik családgondozó kirendelésére.

21. § (1)¹⁰⁹ A védelembre vétel során a gyermekjóléti szolgálat vezetője, illetve a kirendelt családgondozó a gyámhivatal határozata alapján biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást.

(2)¹¹⁰ A családgondozó a gondozási-nevelési tervet a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve, a Gyvt. 68. §-ának (4) bekezdésében meghatározott határidőre a szülő, a gyermek, az érintett személyek és - szükség esetén - szakemberek bevonásával készíti el. A terv elkészítésénél figyelembe kell venni az alapellátás során követett gondozási tervet és az alapellátás tapasztalatait.

(3) A gondozási-nevelési terv tartalmazza

- a) a veszélyeztető körülmények megjelölését,
- b)¹¹¹ a védelembre vétel megszüntetéséhez szükséges változásokat, valamint ennek elérése érdekében a családgondozó, a szülő, továbbá a gyermek feladatait, határidők megállapításával,
- c) a család részére szükséges ellátásokat,
- d) a szükségesnek tartott hatósági, illetve bírósági eljárások kezdeményezésének megjelölését,
- e)¹¹² a segítséget nyújtó intézmények, illetve személyek megjelölését, feladataik meghatározásával együtt,
- f) a szakmailag szükségesnek tartott egyéb rendelkezéseket.

22. § (1) A védelembre vétel során a kirendelt családgondozó feladata

a) a gyermek gondozásának, ellátása szervezésének és a szülői nevelés támogatásának folyamatos biztosítása, valamint

b)¹¹³ a gyámhivatal tájékoztatása - felülvizsgálat keretében, illetve szükség szerint - a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről.

(2) A védelembre vétel keretében folytatott családgondozásra a 16. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(3) A családgondozó a szülővel és a gyermekkel fenntartott segítő kapcsolata során elősegíti, hogy

a) a szülő, illetve a gyermek fogadják el a gondozási-nevelési terv céljait, és működjenek együtt a tervben meghatározottak teljesítése érdekében,

b) a szülő, illetve a gyermek nyilatkozattal vállalják az a) pont alatti együttműködést,

c) a szülő váljon alkalmassá, illetve legyen hajlandó a gyermeket veszélyeztető körülmények elhárítására és a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének biztosítására,

d) az a)-c) pontban foglaltak alapján sor kerülhessen a védelembre vétel megszüntetésére.

(4) Amennyiben a gondozási-nevelési terv megvalósítása a szülő, illetve a gyermek megfelelő együttműködése miatt nem lehetséges, a családgondozó

a)¹¹⁴ írásban jelzi ezt a gyámhivatalnak,

b) felhívja a szülő, illetve a gyermek figyelmét arra, hogy a védelembre vétel sikertelensége esetén a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására kerülhet sor,

c)¹¹⁵ javaslatot tesz - lehetőség szerint az általa összehívott esetkonferenciát követően - a gyámhivatalnak a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására.

(5)¹¹⁶ A családgondozó a védelembre vétel felülvizsgálata során tájékoztatja a gyámhivalt a védelembre vétel körében végzett családgondozói tevékenységéről, és megindokolt javaslatot tesz

a) a védelembre vétel fenntartására vagy megszüntetésére,

b)¹¹⁷ a gyámhivatal által teendő intézkedésekre.

22/A. §¹¹⁸ (1) Ha a gyermekjóléti szolgálat a gondozási tevékenysége során arra a megállapításra jut, hogy a gyermek veszélyeztetettsége részben vagy egészben a szülő elhanyagoló magatartásából, a gyermek érdekét sértő helytelen pénzfelhasználásából következik, és a gyermek veszélyeztetettsége a gyermekjóléti alapellátások igénybevételeivel nem szüntethető meg,

a)¹¹⁹ a gyermekvédelmi nyilvántartás adatlapjának megküldésével kezdeményezi a gyámhivatalnál a gyermek védelembre vételét és ezzel egyidejűleg a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását, feltéve, hogy a gyermeket még nem vették védelembre, vagy

b)¹²⁰ helyzetértékelést készít és a gyermekvédelmi nyilvántartás adatlapjának megküldésével a gyámhivatalnál kezdeményezi a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását, feltéve, hogy a gyermeket már védelembre vették.

(2)¹²¹ A gyermekjóléti szolgálat által korábban nem gondozott gyermek esetén a gyermekjóléti szolgálat a gyámhivatal megkeresésére, a megkeresés kézhezvételétől számított tizenöt napon belül megvizsgálja a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának szükségességét és vizsgálatának eredményéről a gyermekvédelmi nyilvántartás adatlapjának megküldésével tájékoztatja a gyámhivatalt.

☞ (3)¹²² A gyermekjóléti szolgálat az (1) bekezdés szerinti intézkedésével, valamint, ha a (2) bekezdés szerinti vizsgálata alapján indokoltnak tartja a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását, a vizsgálatának eredményéről való tájékoztatásával egyidejűleg pénzfelhasználási tervet készít és javaslatot tesz az eseti gyám személyére.

(4) A gyermekjóléti szolgálat a pénzfelhasználási terv elkészítésébe bevonja a gyermeket gondozó szülőt, a korlátozottan cselekvőképes gyermeket és szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjait.

(5) A gyermekjóléti szolgálat a pénzfelhasználási tervben bemutatja a gyermek szükségleteit és ennek, valamint a Gyer. 91/A. §-a (3) bekezdésének figyelembevételével javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása mértékére, módjára és időtartamára.

☞ (6)¹²³ A gyermekjóléti szolgálat az eseti gyám személyére a Gyvt. 68/C. § (1) bekezdésének és a Gyer. 91/A. §-a (6) bekezdésének figyelembevételével tesz javaslatot.

(7)¹²⁴ A gyermekjóléti szolgálat részt vesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására irányuló eljárás során tartott gyámhivatali tárgyaláson.

☞ **22/B. §¹²⁵** (1)¹²⁶ A gyermekjóléti szolgálat a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának időtartama alatt együttműködik a kirendelt eseti gyámmal, amelynek keretében tájékoztatják egymást a gyermek elhanyagolásból származó veszélyeztetettségének alakulásáról, az ennek megszüntetése érdekében tett intézkedésekről és a természetbeni formában nyújtott családi pótlék felhasználásának tapasztalatairól.

(2)¹²⁷ A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról szóló határozatban foglalt rendelkezések megvalósulását és szükség esetén kezdeményezi a gyámhivatalnál a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálatát.

(3)¹²⁸ A gyermekjóléti szolgálat a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása felülvizsgálata során a gyámhivatal megkeresésére tájékoztatást ad a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása eredményéről, a családi pótlék természetbeni formában történő további nyújtásának szükségességéről.

(4)¹²⁹ A gyermekjóléti szolgálat a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálata során új pénzfelhasználási tervet készít és azt megküldi a gyámhivatalnak, ha a család helyzetében, illetve a gyermek szükségleteiben bekövetkezett változások azt indokolják.

(5)¹³⁰ A gyermekjóléti szolgálat részt vesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálata iránti eljárás során tartott gyámhivatali tárgyaláson.

A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, illetve utógondozása

23. § (1) A gyermekjóléti szolgálat a családból kiemelt gyermek visszahelyezését segítő családgondozást a gyámhivatal által elfogadott egyéni elhelyezési terv alapján teljesíti.

(2)¹³¹ A gyermekjóléti szolgálat családgondozója együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal. Az együttműködés keretében a gyermekjóléti szolgálat családgondozója elsősorban a szülőket támogatja a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban.

(3)¹³² A nevelésbe vételt követően a gyermekjóléti szolgálat családgondozója a gyermeket gondozási helyén az elhelyezését követő két hónapon belül felkeresi, és tájékozik beilleszkedéséről, valamint a gyermek látogatásának lehetőségeiről. A nevelésbe vétel időtartama alatt a családgondozó folyamatosan kapcsolatot tart a gyermek gondozási helyével, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal (a továbbiakban: szakszolgálat) és a gyermekvédelmi gyámmal.

(4)¹³³ A gyermekjóléti szolgálat családgondozója a családgondozást különösen a következő szolgáltatásokkal teljesíti:

a) személyes segítő kapcsolat keretében a szülő és a gyermek kapcsolatának helyreállítása, továbbá folyamatos kapcsolattartásuk segítése,

b) a szülők nevelési, gondozási, háztartásszervezési ismeretei gyarapításának támogatása,
c) közreműködés a család lakáskörülményeinek rendezésében, a lakás felszerelésének és berendezésének elfogadhatóvá tételében,

d) a szülők szociális és egyéb ellátásokhoz való hozzájutásának, ügyeik intézésének támogatása,
e)¹³⁴ civil szervezetek és önkéntes segítők közreműködésének kezdeményezése.

(5)¹³⁵ A gyermekjóléti szolgálat családgondozója javaslatot tesz a gyámhivatal felé a kapcsolattartás formájának és módjának megváltoztatására, ha a szülők körülményeiben, életvitelében beállott változás azt indokoltá teszi.

(6)¹³⁶ A gyermek nevelésbe vételének felülvizsgálata során a gyermekjóléti szolgálat tájékoztatja a gyámhivatalt

a) a szülő-gyermek kapcsolat alakulásáról,

b) a szülő életkörülményeinek alakulásáról.

24. § (1) A gyermekjóléti szolgálat családgondozója a családjába visszahelyezett gyermek utógondozását a gyámhivatal határozata alapján látja el.

(2)¹³⁷ Az utógondozás célja a gyermek családjába történő visszailleszkedésének, lakókörnyezetébe történő beilleszkedésének, tanulmányai folytatásának vagy az iskolai végzettségének, szakképzettségének megfelelő munkahely-felkutatás segítése.

(3)¹³⁸ Az utógondozás során a gyermekjóléti szolgálat családgondozója együttműködik az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel.

(4) A gyermek visszahelyezését segítő családgondozásra, valamint az utógondozásra egyébként a 16. § szabályait kell megfelelően alkalmazni.

A helyettes szülői hálózat szervezése

25. § (1) A gyermekjóléti szolgálat közreműködik a településen a gyermek átmeneti gondozását saját háztartásukban helyettes szülőként vállaló személyek, családok felkutatásában, továbbá tájékoztatást ad számukra az átmeneti gondozás keretében ellátandó feladatokról, illetve a helyettes szülői jogviszonyról. A gyermekjóléti szolgálat nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

(2)¹³⁹ A gyermekjóléti szolgálat szervezi és működteti a helyettes szülői hálózatot, vagy önálló helyettes szülőt foglalkoztat. Helyettes szülői tanácsadó alkalmazásával folyamatosan segíti a helyettes szülőt feladatai ellátásában, illetve ellenőrzi tevékenységét.

(3) A gyermekjóléti szolgálatnak abban az esetben is gondoskodnia kell a (2) bekezdés szerinti helyettes szülő szakmai segítségéről, illetve ellenőrzéséről, ha a helyettes szülői hálózat létszáma helyettes szülői tanácsadó alkalmazását nem indokolja.

(4) A helyettes szülői tanácsadó feladataira a 100. § (2) bekezdésében foglaltakat értelemszerűen alkalmazni kell.

(5)¹⁴⁰ A helyettes szülői tanácsadó jelzi a gyermekjóléti szolgálat vezetőjének, ha a helyettes szülő a gyermek teljes körű ellátását nem biztosítja megfelelően.

26. §¹⁴¹

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

27. § (1)¹⁴² A gyermekjóléti szolgáltatás megszervezhető különösen

a) önálló gyermekjóléti szolgálat vagy központ működtetésével,

b) közös igazgatású, többcélú intézményben önálló szakmai és szervezeti egységként működtetett gyermekjóléti szolgálat vagy központ működtetésével,

c) önálló családgondozó alkalmazásával.

(2)¹⁴³ Az (1) bekezdésben meghatározott szolgáltatási formák mindegyike társulás keretében is megszervezhető.

(3)¹⁴⁴ Ha az (1) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott szolgálat több telephellyel működik,

a) ki kell jelölni az egyes szolgálatok működési területét, és arról a lakosságot tájékoztatni kell,

b) meg kell határozni az egyes intézmények közötti feladatmegosztás és együttműködés szabályait.

(4)¹⁴⁵ Az a települési önkormányzat is szervezhet gyermekjóléti központot vagy speciális feladatokat részben ellátó gyermekjóléti szolgálatot, melynek területén 40 000-nél kevesebb állandó lakos él.

Az önálló gyermekjóléti szolgálat vagy központ¹⁴⁶

28. § (1)¹⁴⁷ Az önálló gyermekjóléti szolgálat vagy központ olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként gyermekjóléti szolgáltatást nyújt.

(2) Az önálló gyermekjóléti szolgálat vagy központ vezetőjének feladata különösen¹⁴⁸

a) az esetek elosztása a családgondozók között,

b)¹⁴⁹ a családgondozók számára legalább havonta kétszer szakmai megbeszélések szervezése, melynek célja az esetmunka hatékonyságának elősegítése,

c) a családgondozók rendszeres továbbképzésének és szakmai tapasztalatcseréjének megszervezése.

29. § (1) A gyermekjóléti szolgálat vagy központ családgondozója számára a munkavégzéshez biztosítani kell¹⁵⁰

a)¹⁵¹ olyan önálló infrastruktúrával ellátott, akár több családgondozó elhelyezésére is alkalmas irodát, amely megfelel a személyes segítő munka követelményeinek,

b) a heti munkaidőkeretnek legalább a felét kötetlen munkaidő-beosztás keretében, a személyes segítő munka, illetve az adatgyűjtés helyszínen való elvégzéséhez,

c) a rendszeres szakmai továbbképzést,

d)¹⁵² a munkavégzéshez szükséges közlekedési eszköz használatát,

e)¹⁵³ a személyes biztonságát szolgáló eszközöket, különösen a külterületen dolgozó családgondozó esetében,

f)¹⁵⁴ lehetőség szerint szupervíziót, melynek célja a családgondozó mentálhigiéniájának karbantartása, a kiegész megelőzése.

(2)¹⁵⁵ A családgondozó a feladata ellátása során a gyermekkel vagy családjával kapcsolatos adatokat a Gvt.-ben és az Ar.-ban meghatározottak szerint kezeli.

A más intézmény keretében működő gyermekjóléti szolgálat vagy központ¹⁵⁶

30. §¹⁵⁷ (1) Ha a gyermekjóléti szolgálat vagy központ feladatait más intézmény (pl. családsegítő szolgálat) keretében látja el, az önálló gyermekjóléti szolgálatra vagy központra vonatkozó szabályokat a (2)-(3) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az intézmény alapító okirata tartalmazza a gyermekjóléti szolgálat vagy központ feladatainak ellátását is.

(3) Az intézményben biztosítani kell a gyermekjóléti szolgálat vagy központ önálló szakmai egységként történő működtetését. Önálló szakmai egységet legalább három főállásban foglalkoztatott szakember alkot, akik közül egy elláthatja a szakmai egység vezetését is.

(4) Ha a gyermekjóléti szolgálat vagy központ családsegítő szolgálat keretében működik a lakosságot megfelelően tájékoztatni kell arról, hogy az intézmény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szt.) meghatározott családsegítés feladatán túl a gyermekjóléti szolgálat feladatait is ellátja.

A társulás keretében működő gyermekjóléti szolgálat

31. § (1) Ha a települési önkormányzat társulás keretében vagy ellátási szerződés kötése útján gondoskodik a gyermekjóléti szolgálat feladatainak ellátásáról, a települési önkormányzat tájékoztatja a lakosságot gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szakembereknek az adott településen való elérhetőségéről, a szolgáltatás helyéről, idejéről és gyakoriságáról.

(2) Az (1) bekezdés szerint biztosított gyermekjóléti szolgálat családgondozójára a 29. §-ban foglaltak az irányadók.

Az önálló családgondozó

32. § (1) Ha az önkormányzat önálló családgondozó foglalkoztatásával biztosítja a gyermekjóléti szolgálat feladatainak ellátását, a 2. számú mellékletben meghatározott képesítésű személyt kell családgondozó munkakörben alkalmaznia.

(2)¹⁵⁸ Az önálló családgondozó számára különálló irodai helyiséget kell biztosítani, egyebekben rá nézve - a (3) bekezdésben meghatározott eltérésekkel - az önálló gyermekjóléti szolgálat családgondozójára vonatkozó rendelkezések az irányadóak (29. §).

(3) Az önkormányzat gondoskodik arról, hogy az önálló családgondozó számára szakintézmény - különösen önálló gyermekjóléti szolgálat vagy gyermekjóléti szolgálatként is működő családsegítő szolgálat - biztosítsa

- a) szükség szerinti szakmai és módszertani konzultációt,
- b) a rendszeres esetmegbeszélést több szakember közreműködésével,
- c) a rendszeres szakmai továbbképzést,
- d) a családgondozó szakszerű helyettesítését.

A gyermekjóléti szolgálat ellenőrzése

33. § (1)¹⁵⁹ A gyermekjóléti szolgálat szakmai ellenőrzése a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 14. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint történik.

(2)¹⁶⁰

3. Cím

A GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA

34. § A családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését napközbeni ellátás keretében kell biztosítani.

Bölcsőde

35. § (1) A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermek számára.

(2) A bölcsőde feladata a három éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

(3)¹⁶¹ A bölcsőde vállalhatja a hat éven aluli sajátos nevelési igényű gyermek nevelését, gondozását, amennyiben az ellátáshoz szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezik.

(4)¹⁶² A bölcsőde szervezetileg működhet

a) önálló bölcsődeként,
b) Bölcsődei Igazgatóság, illetve Egyesített Bölcsőde szervezeti formában, annak tagintézményeként,

c) többcélú, közös igazgatású intézmény önálló szervezeti és szakmai egységeként.

(5)¹⁶³ A bölcsőde a feladat jellegétől függően

- a) napos bölcsőde,
- b) hetes (5 napos) bölcsőde

lehet.

(6)¹⁶⁴ Ha a bölcsőde más intézménnyel összevontan működik, biztosítani kell a bölcsőde önálló szakmai egységként történő működtetését.

36. § (1)¹⁶⁵ Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, a sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életévét betölti.

(2) Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

(3) A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával

- a) a körzeti védőnő,
- b) a házi gyermekorvos vagy a házi orvos,
- c) a szociális, illetve családgondozó,
- d) a gyermekjóléti szolgálat,
- e)¹⁶⁶ a gyámhivatal

is kezdeményezheti.

(4)¹⁶⁷ Amennyiben a bölcsőde sajátos nevelési igényű gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását, vagy a fejlesztő nevelését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

37. § (1) A napos bölcsőde a fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermek ellátását. Alapfeladatként nyújtott ellátás esetén egy gyermek napi gondozási ideje a tizenkét órát nem haladhatja meg.

(2) A hetes bölcsőde naptári hetenként legalább százhusz óra időtartamban bentlakásos formában folyamatos ellátást biztosít.

38. § (1) Hetes bölcsődébe azt a gyermeket lehet felvenni, akinek egészsége, testi vagy szellemi fejlődése a család szociális helyzete, illetve otthoni körülményei miatt otthonában hétközben nem biztosítható.

(2) Ha a gyermek hetes bölcsődei elhelyezésére okot adó körülmények megváltoztak, a hetes bölcsődei ellátást meg kell szüntetni.

39. § (1)¹⁶⁸

(2)¹⁶⁹ Nem gondozható bölcsődében a fertőző beteg gyermek mindaddig, amíg a házi gyermekorvos vagy a házi orvos igazolása szerint ez az állapota fennáll.

40. § (1) A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell

- a) a gondozás-nevelés feltételeit, így különösen
  - aa) a törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
  - ab) megfelelő textiliát és bútort, azot,
  - ac) a játéktevékenység feltételeit,
  - ad) a szabadban való tartózkodás feltételeit,
  - ae)¹⁷⁰

b)¹⁷¹ az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést az energia- és tápanyagbeviteli, illetve ételmiszer-felhasználási ajánlásokat tartalmazó jogszabályban meghatározottak szerint.

(2)¹⁷² Egy bölcsődei csoportban - a (3)-(4) bekezdésben meghatározott kivétellel - legfeljebb 12 gyermek nevelhető, gondozható.

(3)¹⁷³ A bölcsődei csoportban, ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel -, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható.

(4)¹⁷⁴ A sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó bölcsődei csoportban legfeljebb 10, a kizárólag sajátos nevelési igényű gyermeket ellátó bölcsődei csoportban legfeljebb 6 gyermek nevelhető, gondozható.

(5)¹⁷⁵ A bölcsődei nevelés-gondozás a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet (a továbbiakban: Intézet) által kidolgozott Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja és a Bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai alapján folyik.

(6)¹⁷⁶ A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának kidolgozásába be kell vonni a bölcsődei ellátás területén működő civil, érdekképviseleti szervezeteket.

(7)¹⁷⁷ Az (5) bekezdés szerinti dokumentumok alapján a bölcsőde helyi szakmai programot készít. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését-gondozását biztosító bölcsőde helyi szakmai programja kidolgozásánál figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére, gondozására vonatkozó szakmai iránymutatásokat.

(8)¹⁷⁸ A bölcsődei csoportszoba hasznos alapterülete gyermekenként legalább 3 négyzetméter.

40/A. §¹⁷⁹ A fenntartó minden év március 1-jéig tájékoztatja a szülőket a bölcsőde nyári nyitvatartási rendjéről.

41. § (1)¹⁸⁰ A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődébe abban az esetben vehető fel, ha a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. pontjában foglaltak szerinti sajátos nevelési igényét megállapították.

(2)¹⁸¹ A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei nevelésben, gondozásban legfeljebb annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amely évben a hatodik életévét betölti.

(3)¹⁸² Sajátos nevelési igényű gyermeket bölcsődébe próbaidővel lehet felvenni, melynek legrövidebb időtartama egy hónap.

(4)¹⁸³ A próbaidő letelte után a gyermekkel közvetlenül foglalkozó, a bölcsőde orvosából, gyógypedagógusából, kisgyermeknevelőjéből és vezetőjéből álló szakmai csoport véleményének figyelembevételével kell dönteni a gyermek további neveléséről, gondozásáról.

42. § (1)¹⁸⁴ A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei elhelyezése történhet

a) egészséges gyermekekkel közös csoportban,

b) speciális bölcsődei csoportban.

(2)¹⁸⁵ A speciális csoportban elhelyezett gyermekek állapotától függően kell meghatározni az egy kisgyermeknevelő által ellátható gyermeklétszámot, ez azonban kisgyermeknevelőnként három gyermeknél több nem lehet.

43. § (1) A bölcsődei ellátás megszűnik

a) a bölcsődei nevelési év végén (augusztus 31.), ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, illetve

b) ha a 36. § (2) bekezdése, illetve a 41. § (2) bekezdése szerinti életkort elérte.

(2) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.

(3)¹⁸⁶ A bölcsőde orvosa a (2) bekezdés szerinti szakvélemény kialakítása előtt más szakember (gyógypedagógus, pszichológus, kisgyermeknevelő stb.) véleményét is kikéri.

44. § (1) Ha a bölcsőde alapfeladatát nem veszélyezteti, a bölcsőde térítési díj ellenében külön szolgáltatásként

a) játszócsoportot,

b) időszakos gyermekfelügyeletet,

c) gyermekhotelt,

d) egyéb, gyermeknevelést segítő szolgáltatást (pl. gyermeknevelési tanácsadást, játék-, eszközkölcsonzést)

működtethet, illetve otthoni gyermekgondozást biztosíthat. A bölcsőde által biztosított külön szolgáltatásokat a gyermek 6. életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

(2)¹⁸⁷ A játszócsoportban szakképzett kisgyermeknevelő segítségével gyermekfelügyelet vagy a gyermek és a szülő (gondozó) együttes játéklehetősége biztosítható.

(3)¹⁸⁸ Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő (gondozó) által igényelt alkalommal és időtartamban, az e célra kialakított csoportban vagy a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás.

(4) A gyermekhotel olyan gyermek részére nyújt 24 órás folyamatos ellátást, akiről szülője (gondozója) elfoglaltsága miatt átmeneti ideig nem tud gondoskodni. Az ellátás hétvégén és ünnepnapon is biztosítható, időtartama azonban egy alkalommal a tizenöt napot nem haladhatja meg.

45. §¹⁸⁹ (1) A bölcsődék egészségügyi tevékenysége feletti szakfelügyeletet a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szervének tisztifőorvosa (a továbbiakban: tisztifőorvos) gyakorolja. A tisztifőorvos feladata ellátása érdekében közreműködésre felkérheti a Főigazgatóságot vagy az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Névjegyzékben szereplő szakértőt.

(2) A Főigazgatóság szakvéleményt ad a működési engedélyt kiadó, az ellenőrzést végző, illetve a felügyeletet gyakorló szervnek, valamint a fenntartónak, hogy a bölcsőde tárgyi és személyi feltételei, szakmai programja és működése megfelel-e a jogszabályokban előírt szakmai követelményeknek.

(3) A Főigazgatóság együttműködik az egységes óvoda-bölcsődével. Az egységes óvoda-bölcsőde fenntartójának felkérésére a Főigazgatóság

a) szakmai véleményt ad arról, hogy az egységes óvoda-bölcsőde rendelkezik-e a 3 évesnél fiatalabb gyermekek neveléséhez, gondozásához szükséges feltételekkel,

b) véleményezi az egységes óvoda-bölcsőde nevelési programját, minőségirányítási programját, házirendjét, valamint szervezeti és működési szabályzatát a 3 évesnél fiatalabb gyermekek nevelésével, gondozásával összefüggésben,

c) részt vesz az egységes óvoda-bölcsőde ellenőrzésében, amelynek során a 3 évesnél fiatalabb gyermekek nevelésével, gondozásával összefüggő szakmai kérdéseket ellenőrzi.

45/A. §¹⁹⁰ (1) A bölcsődében április 21-e, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanap, minden évben nevelés-gondozás nélküli munkanap.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nevelés-gondozás nélküli munkanap célja a bölcsődében dolgozók szakmai fejlesztése.

(3) A nevelés-gondozás nélküli munkanapon a bölcsődei ellátás keretében - erre irányuló szülői kérés esetén - a gyermek felügyeletét és étkeztetését kell biztosítani.

(4) A szülőket március 1-jéig tájékoztatni kell a nevelés-gondozás nélküli munkanapról és a nevelés-gondozás nélküli munkanapon a gyermek felügyelete és az étkeztetés biztosítása iránti igény bejelentésének lehetőségéről.

Családi napközi

46. §¹⁹¹ (1) A Gyvt. 43. §-a (5) bekezdésének alkalmazásában saját otthon alatt a családi napközi szolgáltatást nyújtó személy életvitelszerű tartózkodására szolgáló lakást, illetve más lakást kell érteni.

(2) A Gyvt. 43. §-ának (10) bekezdése szerinti családi napközi hálózat fenntartója a telephelyeken működő családi napközi szolgáltatást nyújtó személyek munkáját folyamatosan figyelemmel kíséri, biztosítja számukra a szakmai tanácsadást, valamint kapcsolatot tart az ellátást igénybe vevőkkel és igényeiket figyelembe véve segíti a családi napközi szolgáltatást nyújtó személyeket a szolgáltatások szervezésében, összehangolásában, illetve a helyettesítés megszervezésében.

(3) A családi napközi hálózat fenntartója a (2) bekezdésben foglalt feladatok ellátására családi napközis koordinátort alkalmaz.

(4) A családi napközis koordinátornak

a) eredményesen el kell végeznie a helyettes szülők, a nevelőszülők, a családi napközit működtetők képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint az örökbefogadás előtti tanácsadásról és felkészítő tanfolyamról szóló 29/2003. (V. 20.) ESzCsM rendelet 9-12. §-a szerinti tanfolyamot (a továbbiakban: családi napközit működtetők felkészítő tanfolyama) és

b) rendelkeznie kell a 2. számú melléklet II. Része I. Alapellátások 3. Családi napközi pontjában előírt képesítéssel.

47. §¹⁹² (1) Családi napköziben szolgáltatást az biztosíthat, aki - a Gyvt. 43. §-ában meghatározott feltételeknek való megfelelésen túl - a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 2. számú melléklete szerinti érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal (a továbbiakban: Egészségügyi Nyilatkozat) rendelkezik.

(2) A fenntartó döntése alapján a családi napköziben a családi napközi szolgáltatást nyújtó személy foglalkoztatására a 2. számú melléklet II. Része I. Alapellátások 3. Családi napközi pontja alatt meghatározott munkakörök létesíthetők. A munkakört betöltő személynek

a) eredményesen el kell végeznie a családi napközit működtetők felkészítő tanfolyamát, és

b) rendelkeznie kell a 2. számú melléklet II. Része I. Alapellátások 3. Családi napközi pontjában előírt képesítéssel.

(3) Ha a fenntartó nem létesít a 2. számú melléklet II. Része I. Alapellátások 3. Családi napközi pontja alatt meghatározott munkakört, a családi napközi szolgáltatást nyújtó személynek elegendő a családi napközit működtetők felkészítő tanfolyamát elvégezni.

(4) A családi napközi szolgáltatást nyújtó személynek igazolnia kell, hogy betegsége vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén helyettesítése megoldott olyan személlyel, aki megfelel az (1) bekezdésben megjelölt alkalmassági feltételeknek. A helyettesítésre szociális gondozói díjban részesíthető személy is alkalmazható.

(5) Ha a családi napközi szolgáltatást nyújtó személy az életvitelszerű tartózkodására szolgáló lakásban nyújtja az ellátást, az ellátás megkezdésekor, azt követően pedig évente háziorvosi igazolással tanúsítja, hogy a vele közös háztartásban élő személy egészségi állapota nem veszélyezteti az ellátandó gyermeket.

48. § (1)¹⁹³ A családi napközi feladatainak ellátására csak száraz, világos, jól szellőztethető és fűthető épület vagy lakás alkalmas. A gyermekek által napközben használt szobát, illetve foglalkoztatót úgy kell kialakítani, hogy az adott életkorú gyermekek igényeit, szükségleteit kielégítse. A szolgáltatás nyújtásával azonos időben a helyiség más célra nem használható. A szoba, illetve foglalkoztató hasznos alapterülete legalább 2 négyzetméter/gyermek, de összességében legalább 12 négyzetméter.

(2)¹⁹⁴ A családi napköziben a gondozás-nevelés részletes szakmai szempontjait úgy kell meghatározni, illetve az esetleges balesetek megelőzése érdekében a gyermekek tartózkodására szolgáló helyiségeket úgy kell kialakítani, hogy az megfeleljen az Intézet módszertani levelében foglaltaknak.

(3)¹⁹⁵ A saját otthonban nyújtott családi napközi szolgáltatás keretében biztosított étkeztetés családi étkeztetésnek minősül, amelyet az Intézet módszertani levelében foglaltak szerint kell biztosítani.

(4)¹⁹⁶ A Gyvt. 43. § (3) bekezdésében meghatározott szolgáltatások nyújtása esetén sem haladhatja meg a családi napköziben az azonos időben ellátott gyermekek létszáma a Gyvt. 43. § (7)-(8) bekezdésében meghatározottakat.

(5)¹⁹⁷ Az egy épületben működő családi napközik közül legfeljebb három használhatja közös helyiségként a konyhát és a fürdőszobát, feltéve, hogy azok tárgyi feltételei megfelelnek az Intézet módszertani útmutatójában foglaltaknak.

(6)¹⁹⁸ A Gyvt. 43. § (9) bekezdésének alkalmazásában saját gyermek alatt annak a szolgáltatást közvetlenül nyújtó személynek a gyermekét kell érteni, aki a Gyvt. 5. § s) pont sc) alpontjában foglaltak alapján egyben a szolgáltatás fenntartója is.

49. §¹⁹⁹ (1)²⁰⁰ Az állandó segítő közreműködik a családi napközi szolgáltatást nyújtó személy irányítása alapján a naponta rendszeresen előforduló tevékenységekben. Ha a családi napközi nyitvatartási ideje a napi 5 órát

a) meghaladja, legalább heti 30 órában,

b) nem haladja meg, legalább heti 15 órában

kell az állandó segítőnek rendelkezésre állnia.

(2) Az állandó segítőnek abban az esetben kell elvégeznie a családi napközit működtetők felkészítő tanfolyamát, ha a családi napközi szolgáltatást nyújtó személy helyettesítését is ellátja.

50. § Ha a családi napköziben 3 évesnél fiatalabb és 3-14 éves kor közötti gyermekeket is elhelyeznek, az 1 éves kor alattiak részére elkülönített játszó- és öltözőhelyet kell kialakítani.

Családi gyermekfelügyelet²⁰¹

50/A. §²⁰² (1) A Gyvt. 43/A. §-a (1) bekezdésének alkalmazásában saját otthon alatt a szolgáltatást nyújtó személy életvitelszerű tartózkodására szolgáló lakást kell érteni.

(2) Családi gyermekfelügyelet szolgáltatást az biztosíthat, aki - a Gyvt. 43/A. §-ában meghatározott feltételeknek való megfelelésen túl - érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal rendelkezik.

(3) A 47. § (5) bekezdésében és a 48. § (1)-(3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket a családi gyermekfelügyeletre is alkalmazni kell.

(4) Családi gyermekfelügyeletet elsősorban olyan gyermek számára kell biztosítani, akinek a szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonya, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonya, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvétele vagy betegsége miatt nem tud gyermeke napközbeni ellátásáról gondoskodni.

(5)²⁰³ A Gyvt. 43/A. § (5) bekezdésének alkalmazásában saját gyermek alatt annak a szolgáltatást közvetlenül nyújtó személynek a gyermekét kell érteni, aki a Gyvt. 5. § s) pont sc) alpontjában foglaltak alapján egyben a szolgáltatás fenntartója is.

Házi gyermekfelügyelet

51. § (1) Az alapellátás keretében gyermekek napközbeni ellátásaként házi gyermekfelügyelet biztosítható a 20 hetes kortól az általános iskolai tanulmányokat folytató, tanköteles korú gyermek ellátásában akadályozott szülő kérelmére²⁰⁴

a)²⁰⁵ a fogyatékosága vagy súlyos betegsége miatt egyéb napközbeni ellátásban nem részesíthető,

b) a nappali intézményben elhelyezett, de a nappali intézmény nyitvatartási idején túl felügyelet nélkül maradó,

c)²⁰⁶ napközbeni ellátást igénybe vevő, de átmeneti kóros állapota miatt hosszabb ideig otthoni gondozásra szoruló gyermek számára.

- (2)²⁰⁷ Különösen indokolt a házi gyermekfelügyelet biztosítása
- a) az egyedülálló szülő gyermeknevelésben való átmeneti akadályoztatása esetén,
  - b) többes ikrek születésekor, valamint az ikergyermek gondozásának, nevelésének segítésére,
  - c) a váltott műszakban dolgozó, egyedülálló szülő gyermekének a kora reggeli, illetve késő esti órákban,
  - d) az egyik szülő betegsége esetén, ha emiatt akadályoztatva van a gyermek gondozásában, nevelésében,
  - e) az egyik szülő halála esetén.
- (2a)²⁰⁸ Többes ikrek születésekor, valamint a (2) bekezdés d) és e) pontja szerinti esetekben a házi gyermekfelügyelet a gyermek születésétől kezdve nyújtható.
- (3)²⁰⁹ A tankötelezettségét - szakorvosi javaslat, vagy az illetékes tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján - magántanulóként teljesítő, továbbá a súlyos fogyatékosága miatt képzési kötelezettséget teljesítő, tanköteles korú gyermek számára a szülő kérésének megfelelő időszakra házi gyermekfelügyeletet kell biztosítani.
- (4)²¹⁰ A házi gyermekfelügyelet során a gyermek életkorához, egészségi állapotához igazodó gondozást, felügyeletet kell biztosítani.
- (5)²¹¹ A házi gyermekfelügyelet keretében gondozó tevékenységet csak olyan személy láthat el, aki megfelel a 47. § (1) bekezdésében foglaltaknak.
- (6)²¹² A házi segítségnyújtás körébe tartozó gondozói tevékenységet hivatásos és társadalmi gondozó végzi. A gondozó napi gondozási tevékenységéről a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti gondozási naplót vezeti.
- (7)²¹³ A házi gyermekfelügyeletet végző gondozó csak a gyermek gondozására vehető igénybe.

Alternatív napközbeni ellátás²¹⁴

51/A. §²¹⁵ (1)²¹⁶ A gyermekek napközbeni ellátása körébe tartozó, a Gyvt. 44/A. §-ában szabályozott tevékenységek (a továbbiakban: alternatív napközbeni ellátás) a helyi adottságtól és lehetőségektől függően, a helyi igényekhez igazodóan, az ellátott célcsoport életkori sajátosságainak megfelelően megszervezhetőek minden, a gyermekek csoportos foglalkoztatására alkalmas épületben, így különösen közösségi, művelődési vagy ifjúsági házban, családsegítő és gyermekjóléti szolgálatnál, iskolában, óvodában, illetve ezek önálló helyiségében, továbbá játszótéren.

(2)²¹⁷ Az alternatív napközbeni ellátás valamely gyermekekből álló célcsoport életkori sajátosságaihoz, illetve a szülők speciális élethelyzetéhez igazodó, a gyermekek társadalmi beilleszkedését és közösségi tevékenységét elősegítő, a helyi szükségleteknek és igényeknek megfelelően változó módon, vagy rendszeres időközönként tematikus program szerint, meghatározott időtartamokra megszervezett, önálló szakmai programban rögzített tevékenység, amelynek biztosítása során kiemelt figyelmet kell tulajdonítani a szocializációnak, a korai, egyéni és csoportos fejlesztésnek, a prevenciónak.

(3)²¹⁸ Az alternatív napközbeni ellátás a (4)-(10) bekezdés szerinti formákban és tartalommal szervezhető meg.

(4)²¹⁹ A játszótéri program szakemberek közreműködésével, folyamatos nyitva tartással szabadidős, egyéni, csoportos, közösség-, érték- és normateremtő tevékenységeket biztosít a gyermekeknek és a szülőknek.

(5)²²⁰ A játszóház elsősorban a játéktevékenységhez kötődő, egyéni készségeket és képességeket fejlesztő, családi nevelést segítő, illetve a szülő-gyermek kapcsolatot erősítő szolgáltatás, amelyben a szülő és a gyermek közösen vesz részt.

(6)²²¹ A játszóház integratív családi játéktár szolgáltatása segíti a családokat a családi kapcsolatok harmonizálásával, a gyermekek fejlődésével, a neveléssel és életvezetéssel kapcsolatos problémák megoldásában, valamint a családi konfliktusok és a pszichés fejlődési zavarok megelőzésében.

(7)²²² A játszóház keretében nem rendszeres jelleggel, esetenként nem az egész napos nyitva tartás teljes időtartama alatt időszakos gyermekfelügyelet biztosítható.

(8)²²³ A klubfoglalkozás az óvodán és az iskolán kívüli nevelést támogató, elsősorban sport- és szabadidős tevékenységekhez kötődő, a gyermekek, illetve szüleik hasznos időtöltését célzó szolgáltatás.

(9)²²⁴ A klubfoglalkozás keretében gyermekfelügyelet biztosítható azokban az időszakokban, amikor a szülő nem tudja megoldani a gyermek napközbeni felügyeletét, így különösen az óvoda és az iskola nyitvatartási idején túli időszakban, valamint az óvodai, iskolai szünet időtartama alatt.

(10)²²⁵ Az azonos, illetve hasonló problémákkal küzdő, nehéz vagy szociálisan hátrányos élethelyzetű, különösen a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett gyermekek számára szervezett személyiségfejlesztő, valamint önszorgító vagy kortárssegítő közösségépítő tematikus csoportfoglalkozások a (4)-(9) bekezdésben meghatározott bármelyik formában megszervezhető.

51/B. §²²⁶ (1)²²⁷ Alternatív napközbeni ellátás szervezése különösen azokban az időszakokban indokolt, amikor az óvodai, iskolai napközi nem működik, vagy azok nyitvatartási idejében, illetőleg azon túl igény jelentkezik a gyermekek felügyeletének és együttes foglalkoztatásának, fejlesztésének biztosítására, továbbá amikor nincs tanítás az iskolákban.

(2)²²⁸ Az alternatív napközbeni ellátást nyújtó személyek és szervezetek együttműködnek az általuk ellátott gyermekek családjával, valamint szükség szerint az illetékes oktatási-nevelési intézménnyel, gyermekjóléti szolgálattal, egyéb segítő, illetőleg egészségügyi vagy más szolgáltatást nyújtó személlyel, szervezettel, különösen, ha az együttműködés a gyermeket veszélyeztető körülmények, illetve helyzet felszámolására és a gyermek érdekében szükséges intézkedés megtételére vagy tevékenység megvalósítására irányul.

51/C. §²²⁹ (1)²³⁰ Az 51/A. § (10) bekezdés szerinti foglalkozások vezetését felsőfokú végzettségű szociális vagy mentálhigiénés szakember, valamint a fejleszteni kívánt képesség tekintetében tréning-, illetve csoportvezetésre jogosultságot szerzett személy láthatja el.

(2)²³¹ Az önkéntes segítő, kortárssegítő közreműködésével vagy együttes részvételével működtetett ellátásokban az önkéntesek felkészítéséről, folyamatos szakmai segítségéről és szupervíziójáról a programot működtető felsőfokú szociális alapvégzettséggel vagy mentálhigiénés végzettséggel rendelkező szakember, illetve szupervízió esetén szupervízor útján gondoskodik.

(3)²³² Az alternatív napközbeni ellátások közegészségügyi követelményei tekintetében a 48. § (2) bekezdés szerinti módszertani levélben foglaltakat kell alkalmazni.

(4)²³³ Nem tartoznak az alternatív napközbeni ellátások közé

a) azon intézmények által biztosított ellátások, amelyeknek kötelező alapfeladata szabadidős programok szervezése,

b) elnevezésétől függetlenül az az időszakos gyermekfelügyelet, amelyet a kereskedelmi, vendéglátóipari üzletben vagy kulturális intézményben a szülő tehermentesítése érdekében biztosítanak és amelyhez nem kapcsolódik gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenység.

4. Cím

GYERMEKEK ÁTMENETI GONDOZÁSA

52. § (1)²³⁴ Az alapellátás keretében a családban nevelkedő, rászoruló gyermeket ideiglenes jelleggel a Gyvt.-ben meghatározott ideig tartó átmeneti gondozásban kell részesíteni.

(2)²³⁵ Az átmeneti gondozás során a gyermek számára a 76-82. §-ban részletezett ellátást kell nyújtani, amiről az ellátást nyújtó megállapodást köt a szülővel.

(3) Az átmeneti gondozásban részesített gyermek gondozásának, nevelésének célja, hogy

a)²³⁶ ideiglenesen helyettesítse a gyermek gondozásában akadályoztatott szülő gondoskodását,

b) együttes elhelyezést és ellátást biztosítson az otthontalanná vált szülő és gyermeke számára.

(4)²³⁷ A (3) bekezdés a) pontjában meghatározott esetben a szülőhöz történő mielőbbi visszakerülés érdekében a gyermek gondozását végző, valamint a szülőt segítő személyek, illetve intézmények kötelesek együttműködni egymással.

53. § (1)²³⁸ A szolgáltatást nyújtó az átmeneti gondozás megkezdésekor - ha az előre láthatólag egy hónapnál hosszabb időtartamú lesz - a gyermekjóléti szolgáltatást végző családgondozó bevonásával, a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve három héten belül elkészíti a gyermekre vonatkozó egyéni gondozási-nevelési tervet. A terv célja a gyermek gondozásával, nevelésével, családjába történő visszajuttatásával kapcsolatos feladatok részletes megtervezése és az abban részt vevő szakemberek közötti munkamegosztás kidolgozása.

(2) A terv elkészítésekor figyelemmel kell lenni

- a) a gyermek testi, lelki állapotára, családi kapcsolataira, nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozására,
- b) az átmeneti gondozását szükségessé tevő okokra,
- c) a gyermekjóléti szolgálat által az alapellátás, illetve a védelemben vétel során készített gondozási tervre,
- d) a gyermekkel és szülőjével (törvényes képviselőjével) folytatott személyes beszélgetés során szerzett tapasztalatokra,
- e) egyéb, a gyermek nevelése, gondozása szempontjából jelentős körülményre.

(3)²³⁹ Az egyéni gondozási-nevelési terv kidolgozásába be kell vonni a terv megvalósításában részt vevő szakembereket, valamint lehetőség szerint a gyermek szülőjét (törvényes képviselőjét).

(4)²⁴⁰ Az átmeneti gondozást nyújtónak az egyéni gondozási-nevelési terv alapján ellátandó feladataira a 84. § (1) bekezdésének a) és e) pontjai értelemszerűen irányadóak.

54. § (1) Az átmeneti gondozásban részesített gyermek számára nyújtott ellátásról, gondozásról, nevelésről a gyermek és szülője (törvényes képviselője) a 85. § (1)-(2) bekezdésében meghatározottak szerint nyilváníthat véleményét.

(2) Az átmeneti gondozásban részesített gyermek vallásgyakorlására, továbbá kisebbségi önazonossága megőrzésére a 85. § (3)-(4) bekezdései az irányadóak.

55. § Az átmeneti gondozásban részesített gyermeknek a gondozási helyéről történő engedély nélküli eltávoztása, illetve távolmaradása esetén a 86. §-ban foglaltak szerint kell eljárni.

56. § (1) Az átmeneti gondozást nyújtó személy vagy intézmény elősegíti a gyermeknek a szülővel való kapcsolattartását.

(2) A szülő az átmeneti otthon házirendje, illetve a helyettes szülővel történt megállapodás szerint látogathatja meg, illetve viheti el a gyermeket, és élhet a kapcsolattartás egyéb formáival (levelezés, telefonkapcsolat, ajándékozás, csomagküldés).

(2a)²⁴¹ A helyettes szülőnél, a gyermekek átmeneti otthonában vagy a családok átmeneti otthonában ellátott gyermek különélő hozzátartozójával való kapcsolattartásának elősegítése érdekében - a gyámhivatal vagy a bíróság döntésének megfelelően - a helyettes szülői hálózat működtetője, a gyermekek átmeneti otthona vagy a családok átmeneti otthona

a) segíti a kapcsolattartás során felmerülő problémák megoldását, szükség esetén pszichológus, mentálhigiénés szakember bevonásával,

b) szükség esetén biztosítja a gyermeknek a kapcsolattartás helyszínére való eljuttatását és az onnan történő visszajutását, valamint ehhez kísérőt biztosít,

c) felügyelt kapcsolattartás esetén,

ca) a kapcsolattartás kulturált és zavartalan lebonyolításához helyszínt és szakembert biztosít,

cb) a felügyelt kapcsolattartáson történekről és a szülő-gyermek kapcsolat alakulásáról tájékoztatja a gyámhivatalt.

(3) Az átmeneti gondozást nyújtó a gyermek átmeneti gondozásáról értesíti a szülő lakóhelye (tartózkodási helye) szerinti gyermekjóléti szolgálatot és együttműködik vele az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetése, a gyermek mielőbbi hazakerülése érdekében.

57. § (1)²⁴² Az átmeneti gondozás keretében a lakóhelyéről önkényesen eltávozott vagy gondozási helyét elhagyni kényszerült gyermek számára az állapotához, a bekerülésének körülményeihez igazodó speciális ellátást, lakhatást (a továbbiakban: ideiglenes gondozást) kell biztosítani.

(2)²⁴³ A gyermekotthonban a gyermekkel folytatott egyéni beszélgetés során fel kell tárnai a gyermek felügyelet nélkül maradását előidéző, illetve ideiglenes gondozását szükségessé tevő okokat.

(3) Ha a feltárt körülmények alapján valószínűsíthető, hogy a gyermek visszakerülése a szülőhöz (törvényes képviselőhöz) ellentétes a gyermek érdekével vagy ha a gyermek nem akar visszakerülni szülőjéhez (törvényes képviselőjéhez), az ellátást nyújtó haladéktalanul megkeresi a gyámhivatalt a szükséges hatósági intézkedés megtétele céljából.

(4) Az (1) bekezdés szerinti gyermek ideiglenes gondozásra történt befogadásáról haladéktalanul tájékoztatni kell a Gyermekjóléti Szolgálatot, továbbá értesíteni kell a szülőt (törvényes képviselőt) arról, hogy²⁴⁴

a) gyermekéről gondoskodik, vagy

b)²⁴⁵ nyilatkozzon írásban arról, hogy gyermeke ideiglenes gondozását kéri, illetve abba beleegyezik, egyúttal részletezze az okokat, amelyek az ideiglenes gondozást szükségessé teszik, vagy

c) a (3) bekezdésben meghatározott esetben keresse fel az ügyben eljáró gyámhivatalt.

(5) Amennyiben a szülő (törvényes képviselő) gyermekéért nem jelenik meg és nem is kéri gyermeke további átmeneti gondozását, az átmeneti gondozást nyújtó haladéktalanul értesíti az illetékes gyámhivatalt a szükséges hatósági intézkedések megtétele céljából.

58. § Az átmeneti gondozásnak a Gyvt. 47. § (1)-(2) bekezdésben foglalt megszüntetése, illetve megszűnése esetén a gyermeket a szülőjének (törvényes képviselőjének) vagy a gyámhivatal határozatában megjelölt személynek lehet átadni.

Helyettes szülő

A működtető feladatai

59. § ²⁴⁶(1)²⁴⁷ A helyettes szülő alkalmasságának megállapítására, valamint a helyettes szülő felkészítésére a 95. §-ban, a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló kormányrendeletben, továbbá a helyettes szülők, a nevelőszülők, a családi napközis működtetők képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint az örökbefogadás előtti tanácsadásról és felkészítő tanfolyamról szóló miniszteri rendeletben meghatározottak az irányadók.

(2) A felkészítő tanfolyamot eredményesen elvégző személyt mint helyettes szülői férőhelyet biztosítót - a működtető és a jelentkező személy közös kérelmére - a gyermekjóléti szolgálat nyilvántartásba veszi. Ezzel egyidejűleg a működtető megállapodást köt a helyettes szülői feladatot vállaló személlyel [Gyvt. 66/O. § (1) bek.].

(3) Amennyiben a helyettes szülőnél további gyermeket helyeznek el átmeneti gondozás céljából, a működtető - a Gyvt.-ben foglaltak szerint - módosítja a helyettes szülői megállapodást.

(4) Az önálló helyettes szülő foglalkoztató, illetve helyettes szülői hálózatot működtető a helyettes szülő folyamatos szakmai segítéséről, illetve ellenőrzéséről a 25. § (2)-(4) bekezdésében foglaltak szerint gondoskodik.

A helyettes szülő feladatai

60. § (1) A helyettes szülő befogadja az átmeneti gondozást igénylő gyermeket, ha az átmeneti gondozás biztosítására kijelölték.

(2) A gyermek átmeneti gondozásának megkezdéséről a helyettes szülő értesíti a gyermekjóléti szolgálatot.

61. § (1)²⁴⁸ A helyettes szülő és a helyettes szülői tanácsadó, lehetőség szerint a szülővel vagy más törvényes képviselővel közösen elkészítik - az 53. §-ban foglaltak szerint - a gyermek egyéni gondozási-nevelési tervét.

(2) Az átmeneti gondozásban részesülő gyermek számára a helyettes szülő saját háztartásában biztosítja - az egyéni gondozási-nevelési tervnek megfelelően - a 76-82. §-okban részletezett ellátást, gondozást, nevelést.

(3) A gyermek elhelyezésének körülményeire a 105. § (2) bekezdés rendelkezései az irányadók.

Gyermekek átmeneti otthona

Feladatai

62. § (1)²⁴⁹ A gyermekek átmeneti otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos gyermekintézmény, amely az alapellátás keretében a gyermek számára alaptevékenységként átmeneti gondozást biztosít.

(2) A gyermekek átmeneti otthona az alapító okiratában rögzítettek szerint alapfeladatként biztosíthat egyéb személyes gondoskodást nyújtó ellátási formákat is. Az ellátás jellegének megfelelő személyi és tárgyi feltételeket ellátási formánként külön-külön biztosítani kell.

(3)²⁵⁰ Az önálló helyettes szülő foglalkoztató, illetve helyettes szülői hálózatot működtető gyermekek átmeneti otthonára az 59-61. §-ban foglaltak megfelelően alkalmazandóak.

(4)²⁵¹ A gyermekek átmeneti otthona alaptevékenységével összhangban végzett vállalkozási tevékenysége nem veszélyeztetheti alapfeladatainak ellátását, illetve az elhelyezett gyermekek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését.

(5)²⁵² A gyermekek átmeneti otthona létesítésére a 110. §-ban foglaltak az irányadóak.

63. § A gyermekek átmeneti otthona házirendjére a 112. §-ban foglaltak az irányadóak.

Befogadás

64. § (1) A gyermekek átmeneti otthona az otthonba történő befogadásról haladéktalanul értesíti a gyermek lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot.

(2)²⁵³ A gyermekek átmeneti otthonában fizetendő térítési díjról a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló kormányrendelet rendelkezik.

Értesítés rendkívüli eseményről

65. § A gyermekek átmeneti otthona a 119. § (1) bekezdésében meghatározott - a gyermekkel kapcsolatos - eseményről haladéktalanul értesíti a fenntartót és a törvényes képviselőt.

Elhelyezési feltételek²⁵⁴

66. § (1) A gyermekek átmeneti otthonában biztosítandó elhelyezési feltételekre a 124. §-ban foglaltak az irányadóak.

(2) Ha a gyermekek átmeneti otthona lakásotthoni formában működik, az elhelyezési feltételekre a 125. §-ban foglaltak az irányadóak.

Családok átmeneti otthona

Feladatai

67. § (1)²⁵⁵ A családok átmeneti otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely az alapellátás keretében a gyermek és szülője, illetve a várandós anya számára alaptevékenységként biztosítja a Gyvt. 51. §-ának (3) bekezdése szerinti átmeneti gondozást.

(2) Ha a családok átmeneti otthona más ellátási forma részeként működik, az ellátás jellegének megfelelő személyi és tárgyi feltételeket ellátási formánként külön-külön biztosítani kell.

(3) A családok átmeneti otthona alaptevékenységével összhangban végzett vállalkozási tevékenysége nem veszélyeztetheti alapfeladatainak ellátását, illetve az elhelyezett gyermekek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését.

(4) A családok átmeneti otthona létesítésére a 110. §-ban foglaltak az irányadóak.

68. § A családok átmeneti otthona házirendjére a 112. §-ban foglaltak az irányadóak.

Befogadás

69. § (1) A családok átmeneti otthona az otthonba történő befogadásról haladéktalanul értesíti

a) a gyermek és a szülő lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot,

b) ha a szülő kiskorú, törvényes képviselőjét, valamint a gyermeke törvényes képviselőjét is.

(2) Ha a kiskorú szülő és törvényes képviselője, illetve gyermekének törvényes képviselője között vita merül fel az átmeneti otthonban való tartózkodás miatt, a gyámhivatal döntését kell kérni.

Elhelyezési feltételek²⁵⁶

70. § (1) A családok átmeneti otthona a szülő és gyermeke együttes lakhatását otthonyszerű elhelyezés formájában biztosítja.

(2) A családok átmeneti otthonának legalább 12, de legfeljebb 40 személy (felnőtt és gyermek együttes) ellátására alkalmasnak kell lennie.

(3)²⁵⁷ Az egyes családok elhelyezésére külön lakószobát kell biztosítani. A válsághelyzetben lévő várandós anyák gyermekük születéséig közös lakószobában is elhelyezhetők, ha nem kerül sor férjükkel, élettársukkal együttes elhelyezésükre.

(4) A családok átmeneti otthonában biztosítani kell

- a) az éjszakai és nappali tartózkodásra,
- b) a személyi tisztálkodásra,
- c) az étkezésre,
- d) közösségi együttlétre szolgáló helyiségeket.

Ellátás

71. § (1)²⁵⁸ A családok átmeneti otthona a gyermek és a válsághelyzetben lévő várandós anya férje, élettársa számára szükség szerinti ellátást nyújt. A szülő, illetve a válsághelyzetben lévő várandós anya számára biztosítja

- a) az életvitelszerű tartózkodás lehetőségét,
- b) a tisztálkodási, mosási, főzési lehetőséget,
- c) a textíliával történő ellátást és a személyes higiéné feltételeinek megteremtését,
- d) a szükség szerint ruházatot és élelmiszert,
- e) az elsősegélyhez szükséges felszereléseket.

(2)²⁵⁹ A szülő munkavégzése vagy egyéb indokolt távolléte, illetve akadályoztatása esetén a családok átmeneti otthona segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához, illetve segíti a szülőt a gyermekének megfelelő napközbeni ellátáshoz való hozzájutásban.

72. §²⁶⁰ A családok átmeneti otthona a 71. §-ban foglaltak mellett pszichológiai, jogi, szociális és mentálhigiénés segítséget nyújt, így különösen a fiatal szülő, a családi krízis következtében, illetve bántalmazás, fenyegetés miatt védelmet kereső szülő és gyermek, a szociális krízis miatt bekerülő családok számára.

73. § (1)²⁶¹ A 71-72. §-okban meghatározott ellátásra vonatkozóan az intézmény vezetője és az igénybe vevő írásbeli megállapodást köt. A megállapodásnak tartalmaznia kell, hogy a teljes körű ellátásból mely ellátásokat nyújtja a családok átmeneti otthona és melyeket biztosítja a szülő. Amíg a szülő semmilyen ellátást nem képes biztosítani a gyermeknek, a családok átmeneti otthona a 76-82. § szerint teljes körű ellátást nyújt a gyermeknek.

(2)²⁶² A családok átmeneti otthonában fizetendő térítési díjról a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló kormányrendelet rendelkezik.

73/A. §²⁶³ (1) A krízisközpont a Gyvt. 51. § (6) bekezdés a) pontja szerinti szolgáltatások nyújtásához - a bántalmazott és családja szükségleteihez igazodóan - biztosítja a teljes körű ellátáson felül a szükséges szakemberek, így különösen eszményes, pszichológiai vagy mentálhigiénés tanácsadó, valamint jogász közreműködését.

(2) A krízisközpont által nyújtott félutasház-szolgáltatás igénybevétele pályázati úton történik. A pályázatnak tartalmaznia kell

- a) a krízisellátásban, illetve a családok átmeneti otthonában eddig igénybe vett gondozás eredményeit,
- b) a félutasház-szolgáltatás igénybevételének okait,
- c) a bántalmazottnak az élethelyzete rendezésére vonatkozó elképzeléseit,
- d) annak igazolását, hogy a bántalmazottat társadalombiztosítással járó jogviszony keretében foglalkoztatják,
- e) annak vállalását, hogy sikeres pályázat esetén a bántalmazott együttműködik a félutasház-szolgáltatást szükségessé tevő okok megszüntetésében, valamint részt vesz a krízisközpont által szervezett előtakarékosági programban és a társadalmi reintegrációt segítő programban.

(3) Az előtakarékosági program során a bántalmazott - szakemberek közreműködésével - segítséget kap az önálló életvitelhez és az ehhez szükséges jövedelem megszerzésére irányuló lehetőségek felkutatásához.

(4) A társadalmi reintegrációt segítő program során a bántalmazott - szakemberek közreműködésével - segítséget kap a saját és családja helyzetének rendezéséhez, a családi kapcsolatok megerősítéséhez, a pszichés sérülések feldolgozásához és a jövőkép kialakításához.

(5)²⁶⁴ A krízisközpont a működési engedélyében meghatározott ellátási területén kívülről is fogadhat ellátottakat, azonban ezen ellátottak száma egy időben nem haladhatja meg a működési engedélyben szereplő férőhelyeinek 50%-át.

III. Fejezet

A GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁSOK

1. Cím

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

74. §²⁶⁵ A szakellátás keretében az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek (a továbbiakban: gondozott gyermek) számára biztosítani kell az otthont nyújtó ellátást, illetve a szakellátást más okból igénylő gyermek teljes körű ellátását, valamint a fiatal felnőtt utógondozói ellátását, gondoskodni kell továbbá a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatásról.

2. Cím

AZ OTTHONT NYÚJTÓ ELLÁTÁSOKRA VONATKOZÓ KÖZÖS SZABÁLYOK

75. § (1) Az otthont nyújtó ellátásban részesülő gondozott gyermek számára
a) teljes körű ellátást [Gyvt. 45. § (1) bekezdés],
b) családgondozást vagy ha ez nem lehetséges, az örökbefogadásának elősegítését [Gyvt. 53. § (1) bekezdés *b)* pont], illetve
c) utógondozást [Gyvt. 53. § (1) bekezdés *c)* pont]
kell biztosítani.

(2) A teljes körű ellátás keretében a gondozott gyermek számára
a) lakhatási lehetőséget, valamint legalább a 76-82. §-okban meghatározott ellátást, továbbá
b) testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését elősegítő, életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő - a 83-84. §-okban meghatározott - nevelést, gondozást,
*c)*²⁶⁶ - ha a magyar nyelvet nem ismeri - a teljes körű ellátásához, valamint teljes körű ellátásához kapcsolódóan az ügyei intézéséhez és a meghallgatásához szükséges fordítás és tolmácsolás biztosítását
kell nyújtani.

A teljes körű ellátás

76. § (1)²⁶⁷ A gondozott gyermek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést kell biztosítani, az energia- és tápanyagbeviteli, illetve élelmiszer-felhasználási ajánlásokat tartalmazó jogszabályban foglaltaknak megfelelően. A napi ötszöri étkezésre fordított költség összege naponta nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 2,4%-ánál.

(2) Ha a gondozott gyermek egészségi állapota indokolja, részére az orvos előírásainak megfelelő étkezést kell biztosítani.

77. § (1)²⁶⁸ A teljes körű ellátás részeként nyújtott ruházat gyermekenként legalább 6 váltás fehérneműt, valamint 3 váltás hálóruhát, továbbá az évszaknak megfelelő legalább 2 váltás hétköznapi (otthoni és utcai) felsőruhát és cipőt, valamint alkalmi és sportruházatot tartalmaz. A ruházattal kapcsolatos költségek éves összege nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-ánál.

(2) A ruházat tisztításáról, javításáról az ellátást nyújtó gondoskodik, amelybe olyan mértékben vonja be a gondozott gyermeket, amely életkorának megfelelően tőle elvárható.

(3) Az ellátást nyújtó a gondozott gyermek szükségletei, valamint a ruházat elhasználódása szerint gondoskodik a ruházat beszerzéséről, illetve cseréjéről.

78. § A személyi higiéné biztosítása, valamint a textíliával való ellátás keretében gyermekeként biztosítani kell legalább

a) a mindennapos tisztálkodáshoz, testápoláshoz szükséges feltételeket, tisztálkodási és testápolási szereket, valamint textíliákat,

b) a csecsemők és kisgyermekek ellátásához szükséges anyagokat, eszközöket,

c) 3 váltás ágyneműt.

79. § (1) Az iskolai oktatásban, szakképzésben részt vevő, felsőfokú tanulmányokat folytató gondozott gyermek számára biztosítani kell az első szakképzettség megszerzéséhez szükséges tandíjat, a tankönyveket, tanszereket és egyéb iskolai felszereléseket, valamint utazó- és kiegészítőket, továbbá az iskolába járással kapcsolatban felmerülő költségeket.

(2) A gondozott gyermek számára biztosítani kell a felzárkóztatás, illetve a tehetségfejlesztés költségeit.

(3) A gondozott gyermek részére biztosítani kell olyan eszközöket - különösen jegyet, bérletet az utazáshoz, postai költségeket a levelezéshez és a telefonáláshoz -, amelyek segítségével hozzátartozóival, illetve a gyámságát ellátó személlyel kapcsolatot tarthat.

80. § (1) A gondozott gyermek szabadidejének hasznos eltöltése érdekében az ellátást nyújtó gondoskodik a kulturálódáshoz, játékhöz, sporthoz szükséges eszközökről.

(2) Az ellátást nyújtó gondoskodik a szabadidős tevékenységekhez szükséges és indokolt költségekről.

81. §²⁶⁹ A különleges vagy speciális ellátásra szoruló gondozott gyermek számára a fejlődéséhez, illetve fejlesztéséhez, a gyógyulásához, rehabilitációjához, terápiájához szükséges és indokolt eszközök beszerzéséről a fenntartó gondoskodik.

82. § (1)²⁷⁰ A 3 éven felüli gondozott gyermeket személyes szükségleteinek kielégítésére - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - havonta zsebpénzzel kell ellátni. A zsebpénz havi összege nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének

a)²⁷¹ 5%-ánál a 3-10 éves,

b) 13%-ánál a 10-14 éves,

c) 18%-ánál a 14 év feletti

gyermek esetében.

(2) A zsebpénznek az (1) bekezdésben meghatározott mértéken felüli összegét a gondozott gyermek szorgalma, magatartása figyelembevételével²⁷²

a) gyermekotthonban elhelyezetteknél a nevelő javaslatára az intézmény vezetője,

b) nevelőszülőnél elhelyezettek esetében a nevelőszülő,

havonta állapítja meg, és folyósítja.

(3)²⁷³ A gondozási helyéről önkényesen eltávozott (szökött) gondozott gyermeket a szökés időtartama alatt zsebpénz nem illeti meg.

(4)²⁷⁴ A gondozott gyermek zsebpénzéről nevelője, nevelőszülője a *3. számú mellékletben* foglalt zsebpénznyilvántartást vezeti.

(5)²⁷⁵ A gondozott gyermek a zsebpénze felhasználásáról maga dönt.

(6)²⁷⁶ A fejlesztő felkészítésben való részvételre kötelezett, valamint a 3-6 éves korú gondozott gyermek részére a zsebpénz nem kerül kifizetésre, de biztosítani kell a személyre szóló felhasználását.

A gondozás, nevelés

83. § (1) A gondozás, nevelés célja, hogy a gondozott gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg korának és képességeinek megfelelően fejlődjék, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozzék, és képessé váljon a vérszerinti családjába való visszailleszkedésre, vagy nevelőszülői, illetve örökbefogadó családba történő beilleszkedésre, vagy az önálló életvitelre. E cél érdekében a gondozását, nevelését, ellátását végző személyek kötelesek együttműködni egymással, valamint mindazon intézményekkel, amelyek a gondozott gyermekkel foglalkoznak.

(2) A fogyatékos gondozott gyermek számára az emberi méltóságát biztosító, képességeihez igazodó, és azokat a lehető legteljesebb mértékben kibontakoztató gondozást, nevelést kell biztosítani.

84. § (1)²⁷⁷ Az ellátás megkezdésekor a rendelkezésre álló dokumentáció alapján, a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve, el kell készíteni a gondozott gyermekekre vonatkozó egyéni gondozási-nevelési programot tartalmazó egyéni gondozási-nevelési tervet. Az egyéni gondozási-nevelési terv célja az egyéni elhelyezési terv megvalósulását biztosító gondozással, neveléssel kapcsolatos feladatok részletes megtervezése és az abban részt vevő szakemberek közötti munkamegosztás meghatározása. A terv elkészítésekor figyelemmel kell lenni különösen

a) a gyermekjóléti szolgálat által az alapellátás, illetve a védelemben vétel során készített egyéni gondozási tervre,

b) a gyermekvédelmi gondoskodást szükségessé tevő okokra,

c) a gondozott gyermek gondozási helyének kijelölése tárgyában készített elhelyezési javaslatra, ezen belül kiemelten a gyermek személyiségvizsgálatának eredményére, illetve az egyéb szakvéleményekre,

d) az egyéni elhelyezési tervre,

e) a gyermek nevelésében, gondozásában korábban részt vett szakemberek véleményére,

f) a gondozott gyermekkel és szülőjével folytatott személyes beszélgetés során szerzett tapasztalatokra,

g) egyéb, a gondozott gyermek nevelése, gondozása szempontjából jelentős körülményre.

(2)²⁷⁸ Az egyéni gondozási-nevelési tervet

a) nevelőszülőnél elhelyezett gyermek esetén a gyermek nevelőszülője, a nevelőszülői tanácsadó és a gyermekvédelmi gyám,

b) gyermekotthonban elhelyezett gyermek esetén a gyermekotthon szakmai vezetője, a gyermek nevelője és a gyermekvédelmi gyám,

c) más bentlakásos intézményben gondozott gyermek esetén a gyermek gondozója véleményének figyelembevételével a gyermekvédelmi gyám készíti el.

(2a)²⁷⁹ Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítésébe be kell vonni az ítélőképessége birtokában lévő gondozott gyermeket, annak szülőjét, kivéve, ha szülői felügyeleti jogát megszüntették vagy az megszűnt, és a terv végrehajtásában érintett szakembereket.

(3) Az ellátást nyújtónak az egyéni gondozási-nevelési terv alapján ellátandó feladatai különösen az alábbiak:

a) testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődést biztosító, családpótló ellátásban, a szülői gondoskodást helyettesítő védelemben részesíti a gondozott gyermeket,

b) felkészíti a gondozott gyermeket a családjába való visszailleszkedésre, illetve nevelő- vagy örökbefogadó családba való beilleszkedésre, valamint az önálló életkezdésre és életvitelre, a pályaválasztásra, a munkavállalásra.

(4) Az ellátást nyújtó

a) gondoskodik arról, hogy a gondozott gyermek hozzájusson

aa) a megelőző és gyógyító egészségügyi ellátáshoz, valamint az előírt gyógyszerekhez és gyógyászati segédeszközökhöz,

ab) a terápiához, amely személyisége korrekációjához, az őt ért lelki sérülések gyógyításához szükséges,

ac) a külön jogszabályban meghatározott szakértői bizottság javaslatának megfelelő gyógypedagógiai ellátáshoz,

ad) a korának és képességeinek megfelelő oktatáshoz, szakképzéshez, továbbá a tanulmányi lemaradásai megszüntetéséhez szükséges segítséghez, illetve azokhoz a feltételekhez, amelyek biztosítják tehetsége, képességei megfelelő kibontakoztatását,

ae) a szellemi és erkölcsi fejlődését szolgáló, kulturális értékekhez, tájékoztatáshoz, a médiának az ismeretek bővítését szolgáló, erőszakmentes műsoraihoz,

af) a szabadideje hasznos és tartalmas eltöltéséhez szükséges feltételekhez,

ag) szórakoztató, művészeti és kulturális tevékenységekhez;

b) kapcsolatot tart a gondozott gyermek oktatását, szakképzését végző nevelési-oktatási intézménnyel, továbbá a szakmai gyakorlatát, illetve foglalkoztatását biztosító munkahellyel, valamint a munkanélkülieket támogató munkaügyi központtal, és ennek keretében

ba) fogadóórakon, szülői értekezleteken tájékozódik a gondozott gyermek iskolai előmeneteléről,

bb) érdeklődik a munkahelyen a beilleszkedéséről, munkavégzéséről,

bc) rendszeresen tájékozódik a munkaügyi központban a munka- és az átképzési lehetőségekről;

*c)*²⁸⁰ a gondozott gyermeket az önálló életvitelre, a családi háztartás vezetésére történő felkészítése érdekében életkorának megfelelően bevonja

ca) a háztartási teendők végzésébe,

cb) a családi gazdálkodás megtervezésébe,

cc) a pénzkezelésbe.

85. § (1) Az ellátást nyújtó megteremti annak a lehetőségét, hogy a gondozott gyermek véleményt nyilváníthasson a számára nyújtott ellátásról és nevelésről, illetve a személyét érintő ügyekről, továbbá gondoskodik arról, hogy a gyermek véleményét a gondozás, nevelés során - korára, fejlettségi szintjére tekintettel - figyelembe vegyék.

(2) Az ellátást nyújtó a gondozás, nevelés során figyelembe veszi a gondozott gyermek szülőjének (törvényes képviselőjének) a gyermek személyét és ellátását érintő véleményét.

(3) Az ellátást nyújtó lehetővé teszi, hogy a gondozott gyermek szabadon gyakorolhassa vallását, továbbá vallásoktatáson vehessen részt.

(4) Elő kell segíteni, hogy a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó gondozott gyermek megőrizhesse kisebbségi önazonosságát, ápolhassa hagyományait, hozzájuthasson a kisebbség kulturális értékeihez.

(5) Az ellátást nyújtó biztosítja

a) gondozott gyermek környezetének állandóságát,

b) a gondozott gyermek személyes tárgyainak elhelyezését,

c) azt, hogy a gondozott gyermekről évente legalább egy alkalommal fénykép készüljön.

Engedély nélküli eltávozás

86. §²⁸¹ (1) Ha a gondozott, illetve egyéb okból ellátásra befogadott gyermek engedély nélkül eltávozott a gondozási helyéről vagy oda a számára előírt időpontban nem tért vissza (a továbbiakban együtt: engedély nélkül eltávozott gyermek), az ellátást nyújtó - a gondozott gyermek esetében a gyermekvédelmi gyám haladéktalan értesítése mellett, vele együttműködésben - megkísérli felkutatni a tartózkodási helyét.

(2) Ha az engedély nélkül eltávozott gyermek 14 éven aluli, vagy betegsége, fogyatékossága miatt magáról gondoskodni nem tud, haladéktalanul, egyéb esetben 24 órán belül az ellátást nyújtó megkeresi az illetékes rendőri szervet az engedély nélkül eltávozott gyermek felkutatása érdekében. Egyúttal közli az engedély nélkül eltávozott gyermek személyes adatait, személyleírását, az azonosítására alkalmas jellegzetességeit (így különösen sebhely, műtéti heg, tetoválás, anyajegy, beszédhiba, terhesség), az eltávozásakor viselt ruházatát, az eltávozás körülményeit, és a vélt feltalálási helyeket, valamint átadja az azonosításra alkalmas fényképet.

(3) Az ellátást nyújtó értesíti az egyéb okból ellátásra befogadott, engedély nélkül eltávozott gyermek szülőjét, más törvényes képviselőjét.

(4) Ha az engedély nélkül eltávozott gyermeket az ellátást nyújtó megtalálta, vagy ha a gyermek önként visszatért, erről az ellátást nyújtó az illetékes rendőri szervet, illetve a szülőt, más törvényes képviselőt, a gyermekvédelmi gyámot haladéktalanul, de legkésőbb 24 órán belül értesíti.

(5) A rendőrség által megtalált gyermek előkerüléséről az ellátást nyújtó értesíti a szülőt, más törvényes képviselőt, valamint gondozott gyermek esetében a gyermekvédelmi gyámot.

(6) A gondozási helyére visszatért engedély nélkül eltávozott gyermekkel a gyermekvédelmi gyámja bevonásával folytatott egyéni beszélgetés keretében fel kell tárnani az engedély nélküli eltávozás okát és körülményeit, valamint az eltávozás alatt vele történeteket, tartózkodási helyét, megélhetése forrásait. A beszélgetés megtörténtét és tartalmának lényegét írásban dokumentálni kell, és a szükséges intézkedéseket meg kell tenni.

A családi kapcsolatok, a családgondozás

87. § (1) A kapcsolattartásra jogosult (a továbbiakban: hozzátartozó) és a gondozott gyermek kapcsolattartását a gyámhivatal határozata alapozza meg. Az ellátást nyújtó elősegíti a gondozott gyermeknek hozzátartozójával való folyamatos kapcsolattartását.

(2)²⁸²

(3)²⁸³ A kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó kérelmére - kivéve, ha az ő tekintetében a gyámhivatal felügyelt kapcsolattartást rendelt el - az egy napra történő eltávozás és a két napnál nem hosszabb időtartamú szabadság alkalmankénti időpontját és módját a gyermekotthonnal, a gyermeket ellátó bentlakásos szociális intézménnyel (a továbbiakban: más bentlakásos intézmény) vagy a nevelőszülői hálózat működtetőjével történt előzetes megállapodás határozza meg a gyermek érdekének és a kapcsolattartásra jogosult lehetőségeinek figyelembevételével. A hozzátartozó köteles a gondozott gyermekért a megjelölt időpontban megjelenni, és őt a megadott időben visszavinni.

(4) A gyermekotthon, más bentlakásos intézmény, valamint a nevelőszülői hálózat működtetője a gondozott gyermek, illetve a hozzátartozó kérésére indokolt esetben gondoskodik a gyermeknek a hozzátartozóhoz történő el- és visszakísérésről. A szülővel való kapcsolattartást elő kell segíteni abban az esetben is, ha a szülő előzetes letartóztatásban van, vagy szabadságvesztés büntetését tölti, feltéve, hogy ez megfelel a gyámhivatal döntésének.

(5)²⁸⁴ A gondozott gyermeket a kapcsolattartásra jogosult hozzátartozója a gyámhivatal, illetve a bíróság döntésének megfelelően látogathatja a gondozás helyszínén. A kapcsolattartás megvalósulásáról a nevelőszülő és a gyermekotthon a 8. számú melléklet szerinti kapcsolattartási naplót vezeti. A látogatás alkalmával gondoskodni kell arról, hogy a gondozott gyermek és a hozzátartozó találkozására, valamint a látogatás alatti együttlétre kulturált formában és zavartalan körülmények között kerüljön sor.

(6) A levelezés és a telefonkapcsolat lehetőségének biztosítása során az ellátást nyújtó a levéltitkokhoz, illetve a magántitkokhoz való jog biztosításával jár el.

(7) A hozzátartozó a kapcsolattartás során köteles az ellátást nyújtó személlyel, illetve az ellátást nyújtó intézmény munkatársaival a gondozott gyermek érdekét szolgáló módon együttműködni, és az intézmény házirendjét betartani.

(8)²⁸⁵

88. § (1) Az ellátást nyújtó a kapcsolattartás során folyamatosan tájékoztatja a hozzátartozót a gondozott gyermek neveléséről, fejlődéséről és a vele kapcsolatos fontosabb eseményekről.

(2)²⁸⁶ A gondozott gyermek továbbtanulásának, képzésének, életpályájának kijelölése előtt a gyermekvédelmi gyám kikéri a szülő véleményét, feltéve, hogy a szülő szülői felügyeleti jogát nem szüntették meg vagy az nem szűnt meg.

(3)²⁸⁷ A gondozott gyermek és a kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó kapcsolattartásának alakulásáról, valamint a szülőnek az ellátást nyújtóval való együttműködéséről

a) a gyermek gondozási helyének vezetője

aa) a gyermekvédelmi gyámot folyamatosan,

ab) a gyámhivatalt félévente írásban,

b) a gyermekvédelmi gyám a gyámhivatalt félévente - indokolt esetben soron kívül - írásban tájékoztatja.

(4)²⁸⁸ Az ellátást nyújtó és a gyermekvédelmi gyám jelzi a gyámhivatalnak, ha megítélése szerint a hozzátartozó a kapcsolattartás során a gondozott gyermek személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolja, illetve ha kapcsolattartási jogával a gondozott gyermek vagy az ellátást nyújtó sérelmére visszaél.

89. § (1)²⁸⁹ A gondozott gyermek érdekében, a családjával való kapcsolat ápolása és a családnak a gyermek visszafogadására alkalmassá tétele céljából a gyermekvédelmi gyám és a gyermek gondozási helye együttműködik - ha szülői felügyeleti jogát nem szüntették meg vagy az nem szűnt meg - a szülővel és az illetékes gyermekjóléti szolgálat családgondozójával. A családgondozást a gyermekvédelmi nyilvántartás XX. számú adatlapja alapján kell megtervezni.

(2)²⁹⁰

(3)²⁹¹ A családgondozás érdekében a gyermekvédelmi gyám feladata különösen²⁹²

a) a gondozott gyermek és családja közötti folyamatos és egymás elfogadására irányuló kapcsolat elősegítése, szükség esetén javaslattevés a kapcsolattartás formájának, helyszínének és időtartamának megváltoztatására,

b) a gondozott gyermek felkészítése a családdal való találkozásra, szükség esetén a gyermeknek a kapcsolattartás helyszínére kísérése, és ha a gyermek és a szülő közötti kapcsolat helyreállításához szükséges, a találkozáson való részvétel,

- c) az okok mielőbbi felderítése és azoknak a gondozott gyermekkel való közlése, ha a szülő nem jelentkezik a szokásos módon és időben,
- d) a gondozott gyermek felkészítése a családba való visszakerülésre,
- e) a hazakerülést követő teendők és életvitel - a gondozott gyermekkel és a szülőkkel közös - megtervezése.

Az utógondozás

90. § (1)²⁹³ A gyámhivatal határozata alapján a nevelésbe vétel megszűnését követően a fiatal felnőtt családjába való sikeres visszaailleszkedését, illetve önálló életének megkezdését a Gyvt. 5. § zs) pontja szerinti utógondozással kell segíteni.

(2)²⁹⁴ A gondozás folyamatosságának biztosítása érdekében a korábban nevelésbe vett gyermekkel, illetve fiatal felnőttel (a továbbiakban együtt: utógondozott) kapcsolatos család-, illetve utógondozási feladatokat lehetőség szerint ugyanannak a szakembernek (a továbbiakban: utógondozó) kell ellátnia.

(2a)²⁹⁵ Az utógondozási feladatok a nevelőszülői hálózatonál, a gyermekotthonnál, az utógondozó otthonnál, a külső férőhely működtetőjénél az 1. számú melléklet szerint létesített bármely felsőfokú képzéshez kötött szakmai munkakörben elláthatók. Az utógondozási feladatokat ellátó személy e tevékenységét egyidejűleg legfeljebb öt fiatal felnőtt vonatkozásában végezheti.

(3)²⁹⁶ Az utógondozás során az utógondozó együttműködik az utógondozott lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálattal, továbbá felkutatja és lehetőség szerint bevonja az utógondozásba azokat a civil szervezeteket, vallási közösségeket és önkéntes segítőköt, amelyek, illetve akik az utógondozottat segíteni tudják.

(4) Az utógondozó feladatai különösen, ha az utógondozott

a) visszakerül a családjába vagy önálló életet kezd

aa) a hazakerülést követően figyelemmel kíséri, illetve segíti az utógondozottnak a családjába való beilleszkedését,

ab) segítséget nyújt önálló életvitelének kialakításához, kiemelten kezelve az önálló lakhatásának megoldását,

ac)²⁹⁷ segíti az utógondozottnak a képességeinek, tehetségének megfelelő köznevelési, felsőoktatási, felnőttképzési intézmény vagy munkahely kiválasztásában, keresésében, valamint a tanulmányok végzésével és a munkahelykereséssel kapcsolatos teendők intézésében,

ad) a jogszabályok által biztosított támogatási lehetőségek ismertetésével segíti a fiatal szociális gondjai megoldásában,

ae) tanácsot ad, segítséget nyújt az utógondozottnak konfliktushelyzetei megoldásához,

af) szükség szerinti rendszerességgel - de legalább havonta egyszer - felkeresi az utógondozottnak, és tájékozódik az utógondozott körülményeinek és életvezetésének alakulásáról,

ag) legalább heti egy fogadónapon lehetőséget biztosít arra, hogy az utógondozott problémái megbeszélésére felkereshesse,

ah)²⁹⁸ a Gyer. 121. § (2) bekezdés b) pontja szerint tájékoztatást ad a gyámhivatalnak az utógondozás eredményéről;

b) utógondozói ellátásban részesül,

ba) segítséget nyújt az utógondozott továbbtanulási, munkavállalási, életviteli problémái megoldásához,

bb) tanácsot ad munkahelyi, partnerkapcsolati és esetleges konfliktushelyzetei megoldásához, jövedelme beosztásához,

bc) a jogszabályok által biztosított támogatási lehetőségek ismertetésével segíti a fiatal szociális gondjai megoldásában, kiemelten kezelve önálló lakhatásának megoldását.

(5) A (4) bekezdés b) pontja esetén az utógondozó feladatait a gyermekotthon utógondozó részlegén, illetve az utógondozó otthonban dolgozó nevelő is elláthatja.

90/A. §²⁹⁹ A szakszolgálatnál az utógondozási feladatokat az elhelyezési vagy gyermekvédelmi ügyintéző látja el.

91. § (1) Az utógondozó segítséget nyújt a fiatal felnőttnek az otthonteremtési támogatás iránti kérelem elkészítéséhez és benyújtásához.

(2) Az utógondozó a gyámhivatal megkeresésére véleményezi a fiatal felnőtt által benyújtott kérelemben foglaltak megvalósíthatóságát, valamint azt, hogy az igényelt támogatás és annak felhasználási módja megoldja-e a fiatal felnőtt tartós lakhatását.

(3) Az utógondozó a gyámhivatal megkeresésére javaslatot tesz a támogatás összegével való elszámolás módjára és időpontjára.

(4) Az utógondozó a gyámhivatal határozatában foglaltak szerint együttműködik a fiatal felnőttel a támogatás összegének célszerű felhasználásában, és erről tájékoztatja a gyámhivatalt.

3. Cím

AZ UTÓGONDOZÓI ELLÁTÁS

92. § (1)³⁰⁰ Az utógondozói ellátás keretében a fiatal felnőtt számára a befogadását vállaló nevelőszülő a nevelőszülői hálózat működtetőjével együtt, a gyermekotthon vagy utógondozó otthon, továbbá a külső férőhely működtetője (a továbbiakban együtt: utógondozói ellátást nyújtó) szükség szerinti ellátást nyújt, amelynek keretében biztosítja

a) az életvitelszerű tartózkodás lehetőségét,

b) a tisztálkodási, mosási lehetőséget,

c) az étkezést vagy a főzési lehetőséget és az ahhoz szükséges alapanyagot,

d) a ruházatot,

e) az elsősegélyhez szükséges felszereléseket,

f) a személyre szóló pedagógiai, pszichológiai, jogi, szociális és mentálhigiénés támogatást és segítségnyújtást.

(2)³⁰¹ Ha az utógondozói ellátás elrendelésére a Gyvt. 93. § (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott ok miatt került sor, az utógondozott számára az utógondozói ellátást nyújtó biztosítja

a) az utógondozói ellátás időtartama alatt megkezdett vagy folytatott első tanulmányának teljes költségét,

b) a tankönyveket, tanszereket és egyéb, a tanulmányok végzéséhez szükséges felszereléseket, továbbá a köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménybe járással kapcsolatban felmerülő költségeket.

(3)³⁰² A gyermek és gyermekvédelmi gyámja vagy a fiatal felnőtt kérelmére az utógondozói ellátást nyújtó nyilatkozik a fiatal felnőtt utógondozói ellátásra történő befogadásáról vagy annak megtagadásáról, ha a fiatal felnőtt a Gyvt. 93. § (1) bekezdésében meghatározott helyzetben van.

(4)³⁰³ Az utógondozói ellátást nyújtó a befogadást megtagadhatja, ha a fiatal felnőtt korábbi ellátása során a Gyvt. 93. § (10) bekezdés *b)* vagy *c)* pontjában meghatározott magatartást tanúsította.

(5)³⁰⁴ Ha az utógondozói ellátást nyújtó a befogadást megtagadja, a fiatal felnőtt a kérelmét az elutasítás indokolásával és a maga álláspontjával együtt az intézmény érdekképviselői fóruma elé terjesztheti.

(6)³⁰⁵ Az érdekképviselői fórum a gyámhivatalnak a Gyer. 124. § (2) bekezdése szerinti megkeresésére, vagy a fiatal felnőtt kérelmére az elutasítás okát megvizsgálja és véleményt nyilvánít a kérelem, illetve az elutasítás indokoltságáról.

(7)³⁰⁶ Az utógondozói ellátást nyújtó és a fiatal felnőtt az utógondozói ellátásról a külön jogszabályban meghatározottak szerint írásbeli megállapodást köt. A megállapodás megkötésekor figyelemmel kell lenni különösen a fiatal felnőtt

a) vagyoni, jövedelmi viszonyaira,

b) egészségi állapotára és személyiségére,

c) családi körülményeire,

d) tanulmányai folytatására,

e) kötelezettségeire.

(8)³⁰⁷ Az utógondozói ellátást igénybe vevő fiatal felnőtt az ellátásért a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint térítési díjat fizet.

93. §³⁰⁸ (1) Az utógondozói ellátást nyújtó

a) segítséget ad az utógondozói ellátás iránti kérelem benyújtásához, az ahhoz szükséges dokumentumok beszerzéséhez,

b) a fiatal felnőtt befogadásáról és távozásáról értesíti a szakszolgálatot,

c) az utógondozó személyének változása esetén gondoskodik arról, hogy a fiatal felnőtt utógondozói ellátásával kapcsolatos minden információ, irat átadásra kerüljön és erről jegyzőkönyvet készít.

(2) Az utógondozói ellátást nyújtó a Gyvt. 93. § (10) bekezdésében foglalt esetekben az utógondozói ellátás megszüntetését javasolja a gyámhivatalnak.

4. Cím

A NEVELŐSZÜLŐ

A nevelőszülői hálózatot működtető feladatai

94. § (1)³⁰⁹ A nevelőszülői hálózat szervezeti és működési rendjét a működtető Szervezeti és Működési Szabályzata határozza meg. A Szervezeti és Működési Szabályzat mellékleteként szabályozni kell a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló kormányrendelet szerinti, a befogadó szülő nem rendszeres, indokolt és igazolt költségei megtérítésének feltételeit.

(2)³¹⁰ A nevelőszülői hálózat nevelési alapdokumentuma a nevelőszülők és nevelőszülői tanácsadók által elfogadott, a 4/A. § szerinti szakmai program.

95. § (1) A Gyvt. 54. §-a (1) bekezdésének *b*) pontja szerinti egészségi állapot vizsgálatát a nevelőszülőnek jelentkező személy háziorvosa végzi. A háziorvosi véleménynek tartalmaznia kell, hogy a nevelőszülőnek jelentkező személy nem szenved-e³¹¹

a) a gyermek megfelelő ellátását is korlátozó testi, érzékszervi, értelmi fogyatékoságban,

b) súlyos pszichotikus zavarban,

c) alkoholfüggőségben,

d) kábítószer-függőségben,

e) olyan betegségben, amely - akár időszakosan is - akadályozza a gyermekről való gondoskodást, illetve amely a gyermek egészségét veszélyezteti.

(2)³¹² Ha a nevelőszülői hálózat működtetője a nevelőszülői tevékenység ellátása, vagy a nevelőszülő háromévenkénti, illetve rendkívüli felülvizsgálata során az alkalmasság hiányát észleli, a nevelőszülőt orvosi, pszichológiai vizsgálaton való részvételre kötelezheti.

(3)³¹³ A nevelőszülői hálózat működtetője környezettanulmányt készít annak megállapítása érdekében, hogy a nevelőszülőnek jelentkező személy körülményei alkalmasak-e a gyermek fogadására.

(4)³¹⁴ A nevelőszülő háziorvosi véleménnyel igazolja a működtető felé, hogy a vele egy háztartásban élő személy egészségi állapota nem veszélyezteti az ellátandó gyermeket.

96. §³¹⁵

97. § (1)³¹⁶ A nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban álló személyt, mint nevelőszülői férőhelyet biztosítót - a működtető és a jelentkező személy közös kérelmére - a szakszolgálat nyilvántartásba veszi. A több megyére kiterjedően ellátást nyújtó működtető több szakszolgáltatól is kérheti a nevelőszülő nyilvántartásba vételét.

(2)³¹⁷ A szakszolgálat olyan nevelőszülőnél történő elhelyezésre tehet a gyámhivatalnak javaslatot, akivel a nevelőszülői hálózatot működtető a Gyvt. 66/B. § (1) bekezdése szerinti keretmegállapodást kötött. A gyámhivatal elhelyezési döntését és a hatóság ideiglenes hatályú elhelyezési döntését követően a működtető haladéktalanul a Gyvt. 66/B. § (1) bekezdése szerinti kiegészítő megállapodást köt a nevelőszülővel.

(3)³¹⁸

98. §³¹⁹ (1) A működtető a Gyvt. 66/G. §-ában meghatározott esetekben gyermekgondozó alkalmazásával vagy megbízásával segíti és helyettesíti a nevelőszülőt feladatai folyamatos ellátásában.

(2) A nevelőszülő 30 napot meghaladó betegsége vagy egyéb akadályoztatása esetén a működtető tájékoztatja a gyámhivatalt, szükség esetén kezdeményezi a nevelőszülőnél elhelyezett gyermekek tartózkodási helyének vagy gondozási helyének megváltoztatását, kivéve, ha a 3 hónapot meg nem haladó időtartamú helyettesítés a nevelőszülő háztartásában biztosított.

99. § A működtető a gondozott gyermeknek a nevelőszülőnél történt elhelyezésével egyidőben biztosítja a gyermek számára a befogadásakor szükséges ruházatot, valamint a tanulmányaihoz szükséges iskolai felszereléseket.

100. § (1) A nevelőszülői hálózat működtetője nevelőszülői tanácsadó alkalmazásával folyamatosan segíti a nevelőszülő feladatai ellátásában, illetve biztosítja szakmai ellenőrzését.

(2) A nevelőszülői tanácsadó feladata különösen

a) a nevelőszülőnél elhelyezett gondozott gyermek egyéni gondozási nevelési tervének - a 84. § szerinti - a nevelőszülővel közösen történő elkészítése,

b) a nevelőszülői család rendszeres, szükség szerinti alkalommal - de legalább 3 hetente - történő meglátogatása, és tájékozódás a gondozott gyermek helyzetéről, fejlődéséről, a nevelőszülőnek a gyermek gondozásával, nevelésével kapcsolatos tapasztalatairól, esetleges problémáiról,

c) a gondozott gyermek nevelési-oktatási intézményének rendszeres, szükség szerinti alkalommal történő felkeresése, és tájékozódás a gyermek viselkedéséről, tanulmányi eredményéről,

d) tanácsadás keretében a nevelőszülő segítése a gondozott gyermekkel kapcsolatos problémák megoldásában, szükség esetén a nevelőszülő, illetve a gyermek megfelelő szakemberhez történő irányítása, továbbá a szükséges ellátáshoz való hozzájárulásuk elősegítése,

e)³²⁰ ellenőrzés keretében annak vizsgálata, hogy a nevelőszülő megtesz-e mindent a gondozott gyermek harmonikus fejlődése érdekében, továbbá, hogy a gyermek ellátására kapott nevelési díjat, ellátmányt, illetve családi pótlékot a gyermekre fordítja-e,

f)³²¹ a fiatal felnőtt, az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt utógondozása.

(3)³²² A nevelőszülői tanácsadó haladéktalanul tájékoztatja a működtetőt, ha a nevelőszülő tevékenységének ellenőrzése során a Gyvt. 66/D. § (8) bekezdésében foglaltakat tapasztalja.

(4)³²³ A nevelőszülői hálózatot működtető gyermekfelügyelet vagy helyettesítés megszervezésével biztosítja a nevelőszülő számára a továbbképzésen való részvétel lehetőségét.

A nevelőszülő feladatai

Befogadás

101. § (1) A nevelőszülő befogadja

a) - a szakszolgálat kijelölése alapján - a Gyvt. 72. § (1) bekezdésében megjelölt beutaló szerv által ideiglenes hatállyal elhelyezett,

b) a gyámhivatal által nevelésbe vett gyermeket, ha a határozatban a gyermek gondozási helyeként a nevelőszülő jelölték meg. Az ellátás megkezdésének időpontjáról a nevelőszülő haladéktalanul értesíti a működtetőt.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott gondozott gyermek befogadásáról a nevelőszülői hálózat működtetője haladéktalanul értesíti

a) a beutaló szervet, illetve a gyámhivatalt,

b)³²⁴ a szakszolgálatot a 4. számú melléklet szerinti adatlapon,

c)³²⁵ az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek törvényes képviselőjét,

d)³²⁶ a nevelésbe vett gyermek szülőjét, feltéve, hogy szülői felügyeleti jogát nem szüntették meg vagy az nem szűnt meg, és gyermekvédelmi gyámját,

e) a szülő lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot,

f)³²⁷ a pártfogó felügyelet alatt álló gyermek pártfogó felügyelőjét.

(3)³²⁸ A nevelőszülői hálózat működtetője haladéktalanul értesíti a nevelésbe vételt elrendelő gyámhivatalt, ha a gyermek a határozatban megjelölt időpontig nem került a nevelőszülő gondozásába.

102. § (1) A nevelőszülő a nála elhelyezett gondozott gyermek kérelmére befogadhatja annak saját gyermekét (a továbbiakban: saját gyermek), feltéve, hogy ehhez a saját gyermek törvényes képviselője hozzájárult. Az ellátás megkezdésének időpontjáról a nevelőszülő haladéktalanul értesíti a működtetőt.

(2)³²⁹ Ha a nevelőszülő nem tudja biztosítani a gondozott gyermek saját gyermekével történő együttes elhelyezését, a működtető, a gyermekvédelmi gyám vagy a gyermekjogi képviselő

haladéktalanul kezdeményezi a gyámhivatalnál a gondozási hely megváltoztatását olyan gondozási hely kijelölése érdekében, ahol az együttes elhelyezésük biztosítható.

(3) Ha a saját gyermek számára gyám kirendelése vagy más hatósági intézkedés kezdeményezése szükséges, a nevelőszülő megkeresi az illetékes szervet, ezzel egyidejűleg a megkeresésről tájékoztatja a törvényes képviselőt.

(4) A saját gyermek számára a nevelőszülő - helyettes szülőként - az átmeneti gondozást elrendelő határozat vagy az intézményvezető döntése alapján teljes körű ellátást nyújt. A gondozott gyermek saját gyermeke gondozásában részt vesz.

(5) A saját gyermek befogadásáról a nevelőszülői hálózat működtetője haladéktalanul értesíti

a) a szakszolgálatot,

b) a saját gyermek törvényes képviselőjét,

c)³³⁰ a nevelésbe vett, illetve ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek törvényes képviselőjét és szülőjét, feltéve, hogy a szülő szülői felügyeleti jogát nem szüntették meg vagy az nem szűnt meg,

d)³³¹ a nevelésbe vett, illetve ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek szülőjének lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot.

103. § (1)³³² A nevelőszülő befogadja azt a fiatal felnőttet, akinek befogadását a működtető hozzájárulásával előzetesen nyilatkozatban vállalta, és utógondozói ellátását a gyámhivatal elrendelte, valamint az ellátás biztosítójaként a nevelőszülőt jelölte meg. Az ellátás megkezdésének időpontjáról a nevelőszülő haladéktalanul értesíti a működtetőt.

(2) A nevelőszülő a fiatal felnőtt kérelmére befogadhatja annak gyermekét is, feltéve, hogy ehhez a gyermek törvényes képviselője hozzájárult.

(3) Amennyiben a nevelőszülő nem tudja biztosítani a fiatal felnőtt gyermekével történő együttes elhelyezését, segítséget nyújt a személyes gondoskodás keretén belül olyan ellátási forma kereséséhez, amelyben a szülő és a gyermek együttes elhelyezése biztosítható.

(4)³³³ A fiatal felnőtt gyermeke számára a nevelőszülő a működtető hozzájárulásával az átmeneti gondozás keretében teljes körű ellátást nyújt. A fiatal felnőtt saját gyermeke gondozásában részt vesz.

(5) A fiatal felnőtt, illetve gyermeke befogadásáról a nevelőszülői hálózat működtetője értesíti a szakszolgálatot, valamint a gyermek törvényes képviselőjét, ha az nem a fiatal felnőtt.

104. § (1)³³⁴ A nevelőszülő - ha rendelkezik a kora miatt különleges ellátást igénylő gyermek elhelyezésének, ellátásának feltételeivel és, ha erre kijelölték - a védőnő, a házi gyermekorvos vagy a kórházi gyermekorvos javaslatára átmeneti gondozásra befogadja a 3 éven aluli, egészségügyi okok miatt ellátást igénylő gyermeket. Az ellátás megkezdésének időpontjáról a nevelőszülő haladéktalanul értesíti a működtetőt.

(2)³³⁵ Az (1) bekezdésben meghatározott gyermek számára a nevelőszülő az átmeneti gondozást elrendelő határozat vagy az intézményvezető döntése alapján teljes körű különleges ellátást nyújt.

(3) A gyermek befogadásáról a nevelőszülői hálózat működtetője értesíti

a) a szakszolgálatot,

b) a szülő lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot, valamint

c) a védőnőt.

Elhelyezési feltételek

105. § (1) A gondozott gyermek számára a nevelőszülő saját háztartásában biztosítja - az egyéni gondozási-nevelési tervnek megfelelően - a 76-84. §-ok szerinti részletezett ellátást, gondozást, nevelést.

(2) A gondozott gyermek elhelyezésére száraz, világos, jól fűthető lakás alkalmas. Biztosítani kell a nevelőszülők és a gyermekek külön szobában való elhelyezését, ahol a gyermekek személyes élettere legalább 6 m² legyen. A lakásnak a mindennapi életvitelhez szükséges bútorokkal, berendezési tárgyakkal, eszközökkel felszereltnek kell lennie. Nem érheti a gondozott gyermeket hátrány a családban nevelkedő más gyermek elhelyezéséhez és ellátásához viszonyítva.

(3)³³⁶ Egy szobában legfeljebb 4 gyermek helyezhető el. Ettől a gyermek érdekében el lehet térni.

(4)³³⁷ Ha a nevelőszülői hálózatot működtető az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt számára külső férőhelyen biztosít lakhatást, a külső férőhely vonatkozásában a 124. § (9) bekezdésében foglaltak az irányadók.

(5)³³⁸ A nevelőszülő - a gyámhivatal határozatában foglaltaknak megfelelően - biztosítja, hogy a gondozott gyermek kapcsolatot tarthasson a hozzátartozóival, ennek érdekében felkészíti a velük való találkozásra, és biztosítja a megjelölt helyen és időben történő megjelenését. A nevelőszülő saját háztartásában, a gondozás helyén is biztosíthatja a gyermek meglátogatásának lehetőségét.

(6)³³⁹ A nevelőszülő - az egyéni gondozási, nevelési tervnek megfelelően - elősegíti, hogy a gondozott gyermek sikeresen visszailleszkedjen vérszerinti családjába, illetve örökbefogadó családjába beilleszkedjen.

(7)³⁴⁰ A nevelőszülő haladéktalanul jelzi a működtetőnek, ha saját vagy a vele egy háztartásban élő személy egészségi állapotában bekövetkezett változás akadályozza a gyermek gondozásában, nevelésében vagy veszélyezteti a gyermek egészségét, fejlődését.

Az ellátás megszüntetése

106. § (1)³⁴¹ A nevelőszülő a gyámhivatalnak a gondozott gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét megszüntető vagy megszűnését megállapító határozata alapján megszünteti az ellátás nyújtását, és a gondozott gyermeket átadja a határozatban megjelölt személynek. Az átadás megtörténtét a gyermeket átvevő személy az aláírásával igazolja. Az ellátás megszüntetésének időpontjáról a nevelőszülő haladéktalanul értesíti a működtetőt.

(2) Az ellátás megszüntetéséről az időpont és a gondozott gyermeket átvevő személy megjelölésével a nevelőszülői hálózat működtetője haladéktalanul értesíti

a) a gyámhivatalt,

b)³⁴² a szakszolgálatot az *5. számú melléklet* szerinti adatlapon,

c)³⁴³ a gyermek gyermekvédelmi gyámját,

d) a szülő lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot,

e)³⁴⁴ a pártfogó felügyelet alatt álló gyermek pártfogó felügyelőjét.

(3)³⁴⁵ A Gyvt. 66/D. § (1) bekezdés *d)* pontjában foglalt esetben a működtető a jogviszony megszűnéséről írásban értesíti a nevelőszülőt és - ha nem a szakszolgálat a működtető - a gyermekvédelmi szakszolgálatot, amely a változást a férőhely-nyilvántartásban feltünteti.

107. § (1) Az átmeneti gondozásban részesített gyermek ellátását a nevelőszülő a szülő kérelmére, vagy a Gyvt.-ben meghatározott okok fennállása esetén megszünteti, és a gyermeket a törvényes képviselőjének átadja. Az ellátás megszüntetésének időpontjáról a nevelőszülő haladéktalanul értesíti a működtetőt.

(2) A nevelőszülői hálózat működtetője haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt, ha az átmeneti gondozásnak a Gyvt.-ben meghatározott időtartama eltelt, de a gyermek a családi környezetébe nem térhet vissza.

(3) Az átmeneti gondozás megszüntetéséről a nevelőszülői hálózat működtetője haladéktalanul értesíti

a) szakszolgálatot,

b) a szülő lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot.

108. § (1) A nevelőszülő megszünteti a fiatal felnőtt utógondozó ellátását, ha

a)³⁴⁶ a Gyvt. 93. §-ának (9) bekezdése szerint megszűnik az ellátás,

b) a gyámhivatal határozattal megszünteti az ellátást.

(2) Az ellátás megszüntetésének időpontjáról a nevelőszülő haladéktalanul értesíti a működtetőt.

(3) Az utógondozói ellátás megszüntetéséről a nevelőszülői hálózat működtetője haladéktalanul értesíti a szakszolgálatot.

108/A. §³⁴⁷ A nevelésbe vett gyermek gondozási helyének gyámhivatal általi megváltoztatása esetén a 106. §-ban foglaltak szerint, valamint, ha a fiatal felnőtt utógondozói ellátását a gyámhivatal határozata alapján a továbbiakban más ellátást nyújtó biztosítja, a 108. §-ban foglaltak szerint kell eljárni.

5. Cím

A GYERMEKOTTHON

Feladatai

109. § (1)³⁴⁸ A gyermekotthon megszakítás nélküli munkarend szerint működő, bentlakásos gyermekintézmény, amely

a) a gondozott gyermek számára alaptevékenységként biztosítja az otthont nyújtó ellátást a gyámhivatal által jóváhagyott egyéni elhelyezési terv és az általa készített egyéni gondozási-nevelési terv szerint,

*b)*³⁴⁹ a fiatal felnőtt számára utógondozást, utógondozói ellátást biztosít, szükség esetén külső férőhelyeket működtet.

(2)³⁵⁰ Külső férőhelyen csak utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt számára biztosítható lakhatás.

(3)³⁵¹ A gyermekotthon az alapító okiratában rögzítettek szerint, és az adott szolgáltatás végzésére feljogosító működési engedély alapján alapfeladatként biztosíthat egyéb személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatást is, így különösen gyermekek és várandós anyák átmeneti gondozását. Az ellátás jellegének megfelelő személyi és tárgyi feltételeket ellátási formánként külön-külön biztosítani kell.

(4)³⁵² A gyermekotthon alaptevékenységével összhangban végzett vállalkozási tevékenysége nem veszélyeztetheti alapadatainak ellátását, illetve a gyermekotthonban elhelyezett gyermekek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését.

Létesítés

110. § (1) A gyermekotthon létesítésekor figyelemmel kell lenni különösen arra, hogy az

a) ne legyen a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi fejlődésére káros környezetben,

b) tömegközlekedési eszközzel megközelíthető legyen.

(2) A gyermekotthon kezdeményezi a kapcsolatfelvételt a helyi közösséggel, és elősegíti a gyermekek részvételét a helyi szervezetek életében.

Dokumentumok

111. §³⁵³ A gyermekotthon nevelési alapidokumentuma a pedagógus munkakörben foglalkoztatott, továbbá a nevelő-gondozó munkát közvetlenül segítő felsőfokú végzettségű munkatársak (a továbbiakban együtt: nevelőtestület) által elfogadott, a 4/A. § szerinti szakmai program.

112. § (1) A gyermekotthon belső életének rendjét, a gyermek, fiatal felnőtt jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait a házirend tartalmazza. A házirendben kell megállapítani különösen

a) a napirendből adódó feladatokra,

b) a gyermek, fiatal felnőtt viselkedésére, továbbá a gyermekeknek, fiatal felnőtteknek egymással, valamint a gyermekotthon dolgozóival szemben tanúsítandó magatartására,

c) a gyermeknek, fiatal felnőttnek a hozzátartozókkal, illetve más személyekkel történő kapcsolattartására, a látogatás rendjére, az intézetből történő eltávozás és visszatérés rendjére,

d) a panaszjog érvényesítésének módjára [Gyvt. 36. § (1) bek.],

e) az érdek-képviselői fórum véleményezési és egyetértési jogának gyakorlására vonatkozó előírásokat.

(2) A házirendet az igazgató a nevelőtestület, valamint a gyermekönkormányzat véleményének figyelembevételével és az intézményben működő érdek-képviselői fórum egyetértésével hagyja jóvá.

(3) A házirend egy példányát a gyermekotthonban jól látható helyen ki kell függeszteni.

Befogadás

113. § (1) A gyermekotthon befogadja

a) a szakszolgálat kijelölése alapján a Gyvt. 72. § (1) bekezdésében megjelölt beutaló szerv által ideiglenes hatállyal elhelyezett,

b) a gyámhivatal által nevelésbe vett gyermeket, ha a határozatban a gyermek gondozási helyeként a gyermekotthont jelölték meg.

(2)³⁵⁴ Az (1) bekezdés a) pontja szerint kijelölt intézmény befogadó gyermekotthonként is működik.

(3)³⁵⁵ A befogadásról a gyermekotthon haladéktalanul értesíti

a) a beutaló szervet, illetve a gyámhivatalt,

b)³⁵⁶ a szakszolgálatot a 4. számú melléklet szerinti adatlapon,

c) a gondozott gyermek törvényes képviselőjét,

d)³⁵⁷ a nevelésbe vett és ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek szülőjét, feltéve, hogy szülői felügyeleti jogát nem szüntették meg vagy az nem szűnt meg,

e) a szülő lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot,

f)³⁵⁸ a pártfogó felügyelet alatt álló gondozott gyermek pártfogó felügyelőjét.

(4)³⁵⁹ A gyermekotthon haladéktalanul értesíti a nevelésbe vételt elrendelő gyámhivatalt és a gyermekvédelmi gyámot, ha a gondozott gyermek a határozatban megjelölt időpontig nem érkezett meg a gyermekotthonba.

114. § A gyermekotthon a gondozott gyermek kérelmére befogadhatja annak saját gyermekét. A saját gyermekre vonatkozóan egyebekben a 102. § rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.

115. § (1) A gyermekotthon befogadja azt a fiatal felnőttet, akinek befogadását előzetesen nyilatkozatban vállalta, és utógondozói ellátását a gyámhivatal elrendelte, és az ellátás biztosítójaként a gyermekotthont jelölte meg.

(2) A gyermekotthon a fiatal felnőtt kérelmére befogadhatja annak gyermekét. A saját gyermekre vonatkozóan egyebekben a 103. § (2)-(5) bekezdéseit értelemszerűen alkalmazni kell.

116. § (1)³⁶⁰ A gyermekotthon - ha rendelkezik a kora miatt különleges ellátást igénylő gyermek elhelyezésének, ellátásának feltételeivel - a védőnő, a háziorvos, a házi gyermekorvos vagy a kórházi gyermekorvos javaslatára átmeneti gondozásra befogadhatja a 3 éven aluli, egészségügyi okok miatt ellátást igénylő gyermeket.

(2) Az (1) bekezdés szerint befogadott gyermekre vonatkozóan egyebekben a 104. § (2)-(3) bekezdéseit megfelelően alkalmazni kell.

(3)³⁶¹ A gyermekotthon befogadhatja a gyermek otthontalanná vált szülőjét, valamint a válsághelyzetben levő várandós anyát is.

117. §³⁶² (1) A gyermekotthon legfeljebb 3 napra átmeneti gondozásra befogadja azt az ellátást kérő gyermeket, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott, vagy szülője, gondozója elhagyta, és emiatt ellátás és felügyelet nélkül maradt. A befogadott gyermek számára ideiglenes gondozást kell biztosítani.

(2) A gyermekotthon a befogadásról értesíti a gyermek szülőjének lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatot, valamint a gondozási napok nyilvántartása érdekében a szakszolgálatot.

118. § (1) A befogadó gyermekotthon ideiglenesen befogadja³⁶³

a) azt a gondozott gyermeket, aki gondozási helyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt, valamint

b)³⁶⁴ a Gyvt. 46. §-ának (1) bekezdésében meghatározott okból a rendőrség által bekísért, ideiglenes gondozást igénylő gyermeket.

(2)³⁶⁵ Az (1) bekezdés a) pontjában megjelölt gondozott gyermek befogadásáról a gyermekotthon haladéktalanul értesíti a gyermek gondozási helyét, gyermekvédelmi gyámját és egyben kéri, hogy a gyermek visszavételéről gondoskodjanak.

119. § (1) A gyermekotthon haladéktalanul értesíti a törvényes képviselőt a befogadott gyermekkel kapcsolatos minden lényeges eseményről, így különösen

a) az egészségi állapotában bekövetkezett jelentős változásról,

b) a bűncselekmény áldozatává válásáról,

c) haláláról,

d) gyermeke születéséről,

e) iskolai, munkahelyi fegyelmi ügyéről,

f) szabálysértési ügyéről,

g) büntetőjogi felelősségre vonás alapját képező cselekményéről.

(2) Az (1) bekezdés c) pontjáról a gyermekotthon értesíti a szakszolgálatot is.

Az ellátás megszüntetése

120. § (1)³⁶⁶ A gyermekotthon a gyámhivatalnak a gondozott gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét megszüntető határozata alapján az ellátást megszünteti, és a gondozott gyermeket a határozatban megjelölt személynek átadja. Az átadás megtörténtét a gondozott gyermeket átvevő személy aláírásával igazolja.

(2) Az ellátás megszüntetéséről az időpont és a gondozott gyermeket átvevő személy megjelölésével a gyermekotthon haladéktalanul értesíti

- a) a gyámhivatalt,
- b)³⁶⁷ a szakszolgálatot az 5. számú melléklet szerinti adatlapon,
- c) a szülő lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot,
- d)³⁶⁸ a pártfogó felügyelet alatt álló gyermek pártfogó felügyelőjét,
- e)³⁶⁹ a gyermekvédelmi gyámot.

121. § (1) Az átmeneti gondozásban részesített gyermek ellátását a gyermekotthon a szülő kérelmére vagy a Gyvt.-ben meghatározott ok fennállása esetén megszünteti, és a gyermeket a törvényes képviselőjének átadja.

(2) A gyermekotthon haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt, ha az átmeneti gondozásnak a Gyvt.-ben meghatározott időtartama eltelt, de a gyermek a családi környezetébe nem térhet vissza.

(3) Az átmeneti gondozás megszüntetéséről a gyermekotthon haladéktalanul értesíti

- a) szakszolgálatot,
- b) a szülő lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot.

122. § (1)³⁷⁰ A gyermekotthon megszünteti a fiatal felnőtt utógondozói ellátását, ha

- a)³⁷¹ a Gyvt. 93. § (9) bekezdése szerint megszűnik az ellátás,
- b) a gyámhivatal határozattal megszünteti az ellátást.

(2) Az utógondozói ellátás megszüntetéséről a gyermekotthon haladéktalanul értesíti a szakszolgálatot.

123. § (1) A lakóhelyéről, gondozási helyéről önkényesen eltávozott, átmeneti gondozásra befogadott gyermek ellátását - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - a gyermekotthon megszünteti, ha a gyermek törvényes képviselője a gyermekért jelentkezik a gyermekotthonban.

(2) Ha a törvényes képviselő - a gondozásról szóló értesítés kézhezvételét követő - 3 napon belül nem jelentkezik a gyermekért, valamint az 57. § (3) bekezdésében meghatározott esetben, a gyermekotthon haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt a szükséges intézkedések megtétele érdekében.

(3) Ha a gyermekért jelentkező törvényes képviselő további átmeneti gondozást kér, a gyermekotthon tájékoztatja arról, hogy ennek biztosítása a lakóhely szerint illetékes települési önkormányzat feladata. Ha a törvényes képviselő a gyermek átvételét megtagadja, a gyermekotthon erről haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt a szükséges intézkedések megtétele érdekében.

(4) Az átmeneti gondozás megszüntetéséről a gyermekotthon haladéktalanul értesíti

- a) a gyermek törvényes képviselőjét,
- b) a szakszolgálatot,
- c) a szülő lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot.

Elhelyezési feltételek³⁷²

124. § (1) A gyermekotthonnak legalább 12, de legfeljebb 40 fő ellátására alkalmasnak kell lennie.

(2)³⁷³ A gyermekotthonban a gondozott gyermek nevelését, gondozását a szakmai programban meghatározott elvek szerint kialakított kisközösségekben (a továbbiakban: csoport) kell biztosítani. Egy csoportban legfeljebb 12 fő helyezhető el, kivéve a 126. § (5) bekezdésében, a 128. § (1) bekezdésében és a 128/A. § (2)-(4) bekezdésében foglalt eseteket.

(3)³⁷⁴ A csoport kialakításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a csoportok nemek és életkorok szerint vegyes összetételűek legyenek, kivéve, ha ez nem szolgálja a gondozott gyermek egészséges személyiségfejlődését. Testvéreket csak kivételesen indokolt esetben lehet különböző csoportban elhelyezni. A kiskorú elhelyezését, valamint az utógondozói ellátásban részesülő szülők és gyermekük együttes elhelyezését - a 128. § (4) bekezdésének c) pontjában foglaltak figyelembevételével - erre a célra kialakított helyiségben kell biztosítani.

(4)³⁷⁵ A csoport számára - a 128. § (2) bekezdésében meghatározott kivételekkel - önálló lakóteret kell biztosítani, amely hálósobákból, közös nappali szobából, konyha/étkezőből, valamint fürdőszobából és nemenkénti WC helyiségekből áll, továbbá a mindennapi életvitelhez szükséges bútorokkal, berendezési tárgyakkal, eszközökkel felszerelt. Egy hálósobában legfeljebb 4 gondozott gyermek helyezhető el. A minimálisan biztosítandó lakóterület-igényt a *6. számú melléklet* tartalmazza.

(5) A gondozott gyermek személyes használati tárgyait és ruházatát a csoport lakóterében, társaitól elkülönítetten kell elhelyezni.

(6) A több csoport elhelyezésére szolgáló gyermekotthonban ki kell alakítani

a) sportolásra alkalmas termet, illetve udvart,

b) látogatók fogadására alkalmas helyiséget,

c) a terápiás célú foglalkozásokhoz (pszichológiai, gyógypedagógiai), korrepetáláshoz szükséges csoportszobát.

(7) A gyermekotthoni csoportban a gondozott gyermekekkel foglalkozó munkatársak (nevelő, gyermekfelügyelő, gondozó) számára a csoport lakóteréhez kapcsolódó önálló helyiséget kell biztosítani, ahol a gyermekkel szükségessé váló egyéni beszélgetéseket lefolytathatja, adminisztrációs feladatait végezheti, és éjszaka tartózkodhat.

(8)³⁷⁶ A befogadó gyermekotthonban a csoportok számától függetlenül ki kell alakítani a (6) bekezdés b) és c) pontjában megjelölt helyiségeket. A szakszolgálat keretében működő befogadó gyermekotthonban a csoport elhelyezésére szolgáló lakóterben nem kell konyhát/étkezőt kialakítani, amennyiben az elhelyezést biztosító épületben a gyermekek étkeztetése megoldható.

(9)³⁷⁷ Az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt számára külső férőhelyen biztosított lakhatás esetében a gyermekotthon, utógondozó otthon vezetője lakásbérleti szerződést köt az ingatlan tulajdonosával. A külső férőhelynek száraznak, világosnak, jól fűthetőnek kell lennie, és rendelkeznie kell a mindennapi életvitelhez szükséges alapvető berendezési, valamint használati tárgyakkal. A minimálisan biztosítandó lakóterület-igényt a 6. számú melléklet tartalmazza.

Lakásotthon

125. § (1) A lakásotthon olyan gyermekotthon, ahol önálló lakásban vagy családi házban történik a gondozott gyermek, fiatal felnőtt elhelyezése.

(2) A lakásotthonban legfeljebb 12 gondozott gyermek, fiatal felnőtt helyezhető el.

(3) A lakásotthonban a gyermekek elhelyezésére szolgáló lakóterre a 124. § (4) bekezdésében foglaltak, a munkatársak számára rendelkezésre álló önálló helyiségre a 124. § (7) bekezdésében foglaltak az irányadók.³⁷⁸

A csoportgazdálkodás³⁷⁹

125/A. §³⁸⁰ (1) A lakásotthonban, illetve ha a gyermekotthon gazdálkodási rendje lehetővé teszi, a gyermekotthoni csoportban önálló csoportgazdálkodás folyik a működtető által a lakásotthon, illetve a csoport számára rendelkezésre bocsátott havi ellátmányból.

(2) A csoportgazdálkodás pedagógiai célja a családi háztartás vezetésének modellezése annak érdekében, hogy a gondozott gyermek képessé váljon saját háztartás vezetésére.

A családi pótlék felhasználása³⁸¹

125/B. §³⁸² (1) A gyermekotthon vezetője gondoskodik a gyermekotthonban elhelyezett gyermek családi pótlékának a Gyvt. 53. § (7) bekezdése szerinti felhasználásáról.

(2) A gyermekotthon vezetője, a közös igazgatású intézmény vezetője vagy a gyermekotthon gazdálkodásáért felelős szerv vezetője közli a családi pótlékot folyósító szervvel annak a fizetési számlának a számát, amelyre a családi pótlékot folyósító szerv a családi pótlék összegét a gyermek ellátására folyósítja. A fizetési számla számának megváltozását haladéktalanul közölni kell a családi pótlékot folyósító szervvel.

Speciális gyermekotthon

126. §³⁸³ (1) A speciális gyermekotthon a szakellátás keretében

- a) a súlyos pszichés tüneteket mutató,
- b) a súlyos disszociális tüneteket mutató,
- c) a pszichoaktív szerekkel küzdő

12. életévét - kivételesen indokolt esetben 10. életévét - betöltött gondozott gyermek számára kötelezően ellátandó alapfeladatként a gyermek állapotához igazodó speciális ellátást biztosít.

(2) A speciális gyermekotthonban legfeljebb 40 fő helyezhető el.³⁸⁴

(3) A speciális gyermekotthon vagy a gyermekotthon speciális csoportja feladatkörébe tartozik a gyerekekről való gondoskodás, szocializáció, reszocializáció, rehabilitáció és rehabilitáció is, ha a speciális gondozás más gondozási helyen nem biztosítható, illetve ha a gyermeknek a speciális gondozást nem igénylő gondozott gyermekektől való külön elhelyezése szükséges, és állapota nem indokolja a szociális bentlakásos intézményben való elhelyezését, vagy elhelyezése férőhely hiányában nem lehetséges.

(4) A gondozott gyermek elhelyezéséről az (1) bekezdésben meghatározott problématípusok szerint elkülönítetten kell gondoskodni.

(5) A speciális ellátást igénylő gondozott gyermekek közül legfeljebb 8 helyezhető el egy csoportban. A csoportban csak azonos nemű gyermekek helyezhetők el.

(6) A speciális gyermekotthonban, illetve gyermekotthon speciális csoportjában egy hálószobában legfeljebb 4 gondozott gyermek helyezhető el.

(7) A speciális gyermekotthonban, illetve gyermekotthon speciális csoportjában a gondozott gyermekek elhelyezésére szolgáló lakóterre a 124. § (4) bekezdésében foglaltak, a munkatársak számára biztosítandó önálló helyiségre vonatkozóan a 124. § (7) bekezdésében foglaltak az irányadók.

(8) A speciális gyermekotthonban a gyermekcsoportok számától függetlenül ki kell alakítani a 124. § (6) bekezdésének *b)* és *c)* pontjában meghatározott helyiségeket.

(9)³⁸⁵ A speciális gyermekotthonban ki kell alakítani olyan, a lakóterhez kapcsolódó, de attól zárhatóan elválasztott biztonsági elkülönítőt, amely helyiségben, helyiségcsoportban a Gyvt. 81/A. § (1) és (2) bekezdése, valamint a Gyvt. 81/B. § (3) bekezdése alapján személyes szabadságában korlátozott, ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett gyermek tartózkodhat. A biztonsági elkülönítőt az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 50. § (1) bekezdése szerinti tervezési programban foglaltak szerint úgy kell kialakítani, hogy

a) tegye lehetővé a gyermek számára a tisztálkodást és az illemhely használatát,

b) az ott tartózkodó gyermek magában kárt ne tehessen, onnan el ne távozhasson,

c) az ott tartózkodó gyermek folyamatosan megfigyelhető legyen,

d) határoló szerkezetei megbontásnak ellenálló kivitelben készüljenek, és

e) a beépítésre kerülő felszerelési és berendezési tárgyak sérülést ne okozhassanak, fokozott igénybevételnek ellenálló kialakításúak legyenek.

(10) Amennyiben a speciális gyermekotthon a Gyvt. 58. §-ának (3) bekezdése alapján bentlakásos ellátás keretében a nevelésbe vett gyermek személyiségvizsgálatát végzi, biztosítani kell a vizsgálandó gyermeknek a speciális gyermekotthonban lévő többi gyermektől elkülönítetten történő elhelyezésének lehetőségét.

Nevelési felügyelet³⁸⁶

126/A. §³⁸⁷ (1)³⁸⁸ A Gyvt. 81/A. §-ának (1) bekezdésében körülírt magatartást tanúsító gondozott gyermek személyes szabadságának korlátozását a felügyeletét ellátó munkatárs vagy az intézmény pszichológusa vagy orvosa kezdeményezésére a speciális gyermekotthon vezetője, illetve annak távollétében az ügyeletes vezető írásban rendelheti el, kijelölve a helyiséget, ahol a gondozott gyermeknek tartózkodnia kell.

(2)³⁸⁹ A személyes szabadság korlátozásának elrendeléséről, valamint annak okáról a speciális gyermekotthon vezetője a Gyvt. 81/A. § (2) bekezdésben megjelölteken kívül tájékoztatja a gondozott gyermeket is. A speciális gyermekotthon vezetője biztosítja, hogy a gyermekjogi képviselő a személyes szabadságában korlátozott gyermekkel találkozhasson, ügyében tájékozódjon.

(3)³⁹⁰ Amennyiben a személyes szabadság korlátozása során a speciális gyermekotthon vezetője a gondozott gyermek tartózkodási helyeként a biztonsági elkülönítőt jelöli ki, a személyes

szabadság korlátozásának elrendelésével egyidejűleg intézkedni kell a gondozott gyermek haladéktalan orvosi vizsgálatáról.

(4)³⁹¹ A gondozott gyermek a biztonsági elkülönítőben az orvos által szükségesnek tartott ideig, de legfeljebb 24 óráig tartózkodhat. Amennyiben a gondozott gyermek magatartása ezt követően sem rendeződik, kezelését fekvőbeteg-ellátó intézményben kell folytatni.

(5)³⁹² Személyes szabadsága korlátozásának időtartama alatt a gondozott gyermek nem hagyhatja el a speciális gyermekotthon területét, illetve köteles a speciális gyermekotthon vezetője által kijelölt helyiségben - szükség szerint a biztonsági elkülönítőben - tartózkodni.

(6) A nevelési felügyelet alatt a speciális gyermekotthon vezetője gondoskodik a Gyvt. 81/B. § (3) bekezdésén alapuló gyámhivatali határozatban foglaltak végrehajtásáról.

Különleges gyermekotthon³⁹³

127. §³⁹⁴ (1) A különleges gyermekotthon, a gyermekotthon különleges csoportja a szakellátás keretében

a) a kora miatt sajátos szükségletekkel bíró 3 év alatti,

b) a tartósan beteg, illetve fogyatékos

gondozott gyermek számára kötelezően ellátandó alapfeladatként a gyermek állapotához, illetve korához igazodó különleges ellátást biztosít.

(2)³⁹⁵ A különleges gyermekotthon vállalhatja a 6 éven aluli, fogyatékos és részterületen fejlődési elmaradást mutató gyermekek ellátását is. Ebben az esetben a különleges gyermekotthon együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását, vagy fejlesztő nevelését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel. A korai fejlesztéshez, gondozáshoz és fejlesztő neveléshez igénybe vehetőek a különleges gyermekotthon meglévő tárgyi eszközei.

128. § (1)³⁹⁶ A 3 év alatti gondozott gyermekek közül legfeljebb 8 helyezhető el egy csoportban.

(2)³⁹⁷ A kizárólag 3 éven aluli gondozott gyermekekből álló csoport elhelyezésére és kizárólagos használatára biztosítani kell a 6. számú mellékletben meghatározottak szerint:

a) egy csoportszobát, amely alvásra, játszásra és étkezésre szolgál,

b) a csoportszobával egybenyíló fürdőszobát,

c) teraszt, a levegőztetés céljára,

d) játszásra alkalmas kertterületet.

(3)³⁹⁸ A helyiség berendezését a gondozott gyermekek korösszetételének és fejlettségi szintjének megfelelően kell kialakítani, és a növekedő gyermekek igényei szerint kell változtatni.

(4)³⁹⁹ 3 éven aluli gyermeket az a gyermekotthon (lakásotthon) fogadhat be, amelyben biztosított a következő

a) a szervezési feltételek körében

aa) a rendszeres és folyamatos orvosi ellátás,

ab) a területi védőnő rendszeres látogatása,

ac) a csecsemő, illetve kisgyermek folyamatos felügyelete, a gondozó állandó látó-, illetve hallótávolságon belüli tartózkodása;

b) személyi feltételek körében

ba) a csoportban a gyermekek gondozását, nevelését ellátó személyek között legalább 1 fő szakképzett csecsemő- és kisgyermek gondozónő alkalmazása,

bb)⁴⁰⁰

c) a tárgyi feltételek körében

ca) a csecsemő, illetve a kisgyermek elhelyezésére, tartózkodására szolgáló helyiségekben a korosztály baleset-megelőzésére vonatkozó szabályok megtartása,

cb) a csecsemő, illetve a kisgyermek számára a külön játszóhely és elkerített szobaresz,

cc) a csecsemő, illetve a kisgyermek ellátásához szükséges biztonságos, célszerű berendezési és felszerelési tárgyak, eszközök megléte.

(5)⁴⁰¹ A gyermekotthonban és lakásotthonban nevelkedő csecsemő táplálásában az egészségügyért felelős miniszter által vezetett minisztérium szakmai protokollja az egészséges csecsemő táplálásáról az irányadó.

(6)⁴⁰² Ha a gyermekotthon vállalja a kiskorú gondozott szülő és 3 év alatti gyermekének együttes elhelyezését, biztosítania kell az (4) bekezdés aa) és ab) alpontja, valamint c) pontja szerinti feltételeket, illetve az (4) bekezdés ac) alpontja alapján a szülő távollétében gondoskodnia kell a gyermek folyamatos felügyeletéről.

128/A. §⁴⁰³ (1) A különleges gyermekotthon vagy a gyermekotthon különleges csoportja feladatkörébe tartozik a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekről való gondoskodás, rehabilitáció és rehabilitáció is, ha a gyermek állapota nem indokolja az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékos személyek vagy pszichiátriai betegek otthonában való elhelyezését, vagy az elhelyezése férőhely hiányában nem lehetséges.

(2) A különleges ellátást igénylő tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekek közül egy csoportban legfeljebb

- a) 8 tartósan beteg, vagy
- b) 8 középsúlyosan, súlyosan fogyatékos vagy
- c) 10 enyhén fogyatékos

gyermek helyezhető el.⁴⁰⁴

(3) A különleges ellátást nem igénylő gyermekek 12 fős csoportjában legfeljebb 4 fogyatékos gyermek helyezhető el.⁴⁰⁵

(4) A (3) bekezdésben meghatározott csoport létszámát csökkenteni kell

- a) 1 fővel, ha 1 vagy 2 fő,
- b) 2 fővel, ha 3 vagy 4 fő

fogyatékos gyermeket helyeznek el a csoportban.⁴⁰⁶

(5) A különleges ellátást igénylő gyermekek elhelyezésére szolgáló lakótérre a 124. § (4) bekezdésében foglaltak, a munkatársak számára biztosítandó önálló helyiségre a 124. § (7) bekezdésében foglaltak, illetve a több csoport elhelyezésére szolgáló gyermekotthonra a 124. § (6) bekezdésében foglaltak az irányadók.⁴⁰⁷

Utógondozó otthon

129. § (1) Az utógondozó otthon olyan gyermekotthon, amely a szakellátás keretében a fiatal felnőtt számára alaptevékenységként biztosítja az utógondozói ellátást.

(2) Az utógondozó otthon befogadhatja azt a fiatal felnőttet, akinek befogadását előzetesen nyilatkozatban vállalta, és az ellátását a gyámhivatal elrendelte, az ellátás biztosítójaként az utógondozó otthont jelölte meg.

(3) A fiatal felnőtt befogadásáról az utógondozó otthon haladéktalanul értesíti a szakszolgálatot.

(4)⁴⁰⁸ Az utógondozó otthon a fiatal felnőtt kérelmére befogadja annak gyermekét, feltéve, hogy a gyermek törvényes képviselője ehhez hozzájárult. A fiatal felnőtt gyermekével kapcsolatos teendőkre a 103. § (2)-(5) bekezdései az irányadók.

(5) Az utógondozó otthon megszünteti a fiatal felnőtt utógondozói ellátását, ha

- a)⁴⁰⁹ a Gyvt. 93. § (9) bekezdés szerint megszűnik az ellátás,
- b) a gyámhivatal határozatával megszünteti az ellátást.

Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság⁴¹⁰

129/A. §⁴¹¹ (1) Az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság (a továbbiakban: országos bizottság) feladata

a)⁴¹² szakvéleményt készíteni a nevelésbevételi eljárás, illetve a gondozási hely megváltoztatására irányuló eljárás során, ha a gyermek gondozási helyeként a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság (a továbbiakban: megyei bizottság), illetve a gondozási hely megváltoztatását javasoló szerv vagy személy a gyermek gondozási helyeként a Kormány rendeletében kijelölt szerv központi szerve által fenntartott speciális gyermekotthont (a továbbiakban: központi speciális gyermekotthon) javasolja,

b) felülvizsgálja a megyei bizottságnak a gyermek gondozási helyének meghatározása tárgyában született szakvéleményét, ha azt az érdemi határozat elleni fellebbezési eljárásban kérték,

c)⁴¹³ a gyámhivatal felkérésére szakvéleményt készíteni az új elhelyezési tervhez a Gyer. 104. § (2) bekezdésében foglaltak szerint.

(2)⁴¹⁴ Az országos bizottság szakvéleménye tartalmazza, hogy a gyermek állapota igényli-e a központi speciális gyermekotthonban történő elhelyezését, továbbá az egyéni elhelyezési terv elkészítésére, illetve annak módosítására vonatkozó javaslatot.

(3)⁴¹⁵ Az országos bizottság különösen annak a speciális ellátást igénylő gyermeknek javasolja a központi speciális gyermekotthonban történő elhelyezését, aki

- a) súlyos neurotikus, pszichotikus állapota,
- b) súlyos erőszakos cselekmények elkövetése,
- c) pszichoaktív szerek használata

miatt olyan különleges szakértelmet igénylő terápiára szorul, amelyet a lakóhelyén, gondozási helyén nem tudnak biztosítani a számára, illetve akinek kiemelése eddigi környezetéből a saját érdekében feltétlenül indokolt.

(4)⁴¹⁶ Az országos bizottság a központi speciális gyermekotthonnak az értesítése alapján nyilvántartást vezet a gyermekotthon üres férőhelyeiről.

(5)⁴¹⁷ Az országos bizottság az (1) bekezdés a) pontja szerinti szakvéleményének megküldésével egyidejűleg arról is tájékoztatja a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot, hogy melyik központi speciális gyermekotthon, mely időponttól kezdve tudja fogadni a gyermeket. Az országos bizottság a gyermek elhelyezésére vonatkozó javaslatáról és az elhelyezés javasolt időpontjáról értesíti a központi speciális gyermekotthont is.

(6) Amennyiben nincs üres férőhely, az országos bizottság felkéri a gyermekotthont, hogy az általa elhelyezni javasolt gyermeket vegye fel a várakozók nyilvántartásába, és férőhely szabaddá válása esetén haladéktalanul tájékoztassa a gyermek elhelyezésében illetékes gyámhivatalt. Erről a bizottság értesíti a tőle szakvéleményt kérő szakszolgálatot, illetve gyámhivatalt.

(7) Az országos bizottság javaslatot tehet arra, hogy a gyermek teljes körű ellátása a speciális gyermekotthonban, illetve a gyermekotthon speciális csoportjában haladja meg a 2 évet [Gyvt. 58. § (2) bek.]. Erre különösen akkor kerülhet sor, ha a gyermek terápiája még nem fejeződött be, és személyiségállapota miatt nem alkalmas a normál csoportban a többi gyermekkel való együttélésre.

(8) Az országos bizottság minden év január 31-éig beszámolót készít a miniszter számára az előző évben végzett munkájáról.

A központi speciális gyermekotthon⁴¹⁸

130. §⁴¹⁹ (1)⁴²⁰ A központi speciális gyermekotthon ellátási területe országos.

(2)⁴²¹ A központi speciális gyermekotthon működésére a speciális gyermekotthonra vonatkozó rendelkezéseket a 131-135. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

131. §⁴²² (1)⁴²³ A központi speciális gyermekotthon annak a 12. - kivételesen indokolt esetben 10. - életévét betöltött gondozott gyermeknek biztosít speciális ellátást, akinek gondozási helyéül a gyámhivatal az országos bizottság szakvéleménye alapján - a központi speciális gyermekotthont jelölte meg.

(2)⁴²⁴ A központi speciális gyermekotthon a speciális ellátás keretében a gyermek állapotához, szükségleteihez igazodó terápiát nyújt azon gyermek számára, aki

- a) súlyos neurotikus, illetve pszichotikus állapota, vagy
  - b) súlyos erőszakos cselekmények elkövetése, vagy
  - c) pszichoaktív szerek rendszeres használata, vagy
  - d) szerzett immunhiányos tünetegyüttesben való megbetegedése
- miatt különleges szakértelmet igénylő terápiára szorul.

(3) A gyermekek elhelyezéséről a (2) bekezdésben meghatározott problémátípusok szerint elkülönítetten kell gondoskodni.

(4)⁴²⁵ A központi speciális gyermekotthon az üres férőhelyeiről folyamatosan tájékoztatja az országos bizottságot.

(5)⁴²⁶ A központi speciális gyermekotthon nyilvántartást vezet azokról a gyermekekről, akiknek az elhelyezésére az országos bizottság javaslatot tett, de férőhely hiányában elhelyezésükre csak későbbi időpontban kerülhet sor (várakozó lista). A központi speciális gyermekotthon haladéktalanul értesíti a várakozó listán szereplő gyermek ügyében illetékes területi gyermekvédelmi szakszolgálatot és a gyermekvédelmi gyámot, ha a gyermeket fogadni tudja.

132. §⁴²⁷ Ha a gyermekvédelmi gyám a nevelésbe vett gyermeknek a központi speciális gyermekotthonban történő elhelyezését tartja indokoltnak, javaslatot tesz a gyámhivatalnak a gyermek gondozási helyének megváltoztatására.

133. §⁴²⁸ (1)⁴²⁹ A gyámhivatalnak a gondozási helyet kijelölő, vagy a gondozási hely megváltoztatását elrendelő határozata alapján a gyermekvédelmi gyám gondoskodik a nevelésbe vett gyermeknek a központi speciális gyermekotthonba történő kíséréséről.

(2)⁴³⁰ A központi speciális gyermekotthonban elrendelt nevelési felügyelet végrehajtására a 126/A. §-ban foglaltak az irányadóak.

134. §⁴³¹ (1)⁴³² A központi speciális gyermekotthonban a nevelésbe vett gyermek az ott történő elhelyezését szükségessé tevő ok megszűnéséig, de legfeljebb 2 évig tartózkodhat.

(2)⁴³³ Az igazgató, amennyiben a nevelésbe vett gyermeknek a központi speciális gyermekotthonban való elhelyezését már nem tartja indokoltnak, javasolhatja a gyámhivatalnak a nevelésbe vett gyermek gondozási helyének megváltoztatását és erről tájékoztatja a gyermekvédelmi gyámot.

(3)⁴³⁴ Ha a gyámhivatal - az országos bizottság véleményének figyelembevételével - határozatot hoz a gyermek gondozási helyének megváltoztatásáról, a gyermekvédelmi gyám gondoskodik a nevelésbe vett gyermeknek a gyámhivatal határozatában megjelölt új gondozási helyére való kíséréséről.

135. §⁴³⁵ (1)⁴³⁶ Ha a nevelésbe vett gyermeknek a központi speciális gyermekotthonban történő tartózkodása a gyermek speciális szükségleteihez, állapotához igazodó terápia, vagy tanulmányainak befejezése érdekében nagykorúvá válását követően is indokolt, a gyermekotthon igazgatója a nevelésbe vett gyermek nagykorúságának elérése előtt 3 hónappal javaslatot tesz a gyermekvédelmi gyámnak a gyermek utógondozói ellátásra történő felterjesztésére. A központi speciális gyermekotthonnak igazgatója a javaslattal együtt megküldi a nevelésbe vett gyermek utógondozói ellátásra való befogadásáról szóló nyilatkozatot.

(2)⁴³⁷ Ha a központi speciális gyermekotthonban elhelyezett, utógondozói ellátott fiatal felnőtt speciális szükségleteihez, állapotához igazodó terápia befejeződött, vagy tanulmányait befejezte, de utógondozói ellátása továbbra is indokolt, ez irányú kérelmét az utógondozást elrendelő gyámhivatalnál terjesztheti elő.

6. Cím

A TERÜLETI GYERMEKVÉDELMI SZAKSZOLGÁLTATÁS ÉS A SZAKSZOLGÁLAT

136. §⁴³⁸ A személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátás keretében szakszolgáltatásként biztosítani kell

- a) a gondozási hely meghatározásával,
- b) az ideiglenes elhelyezési feladatot ellátók kijelölésével, működtetésével,
- c) az örökbefogadás szakmai előkészítésével,
- d) az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermek gyámságával, gondnokságával,
- e) a szaktanácsadással,
- f) a Gyvt.-ben előírt nyilvántartások vezetésével,
- g) a megyei bizottság működtetésével,
- h)⁴³⁹ a támogatott közvetítői eljárással kapcsolatos feladatok ellátását.

A szakszolgálat feladatai

Javaslat a gondozási hely meghatározásához

136/A. §⁴⁴⁰ (1) A gyermek ideiglenes gondozási helyének meghatározása érdekében a szakszolgálat a Gyvt. 72. § (1) bekezdésében meghatározott, a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére jogosult szerv, valamint a gyermek nevelésbe vétele iránt eljárást folytató gyámhivatal megkeresésére soron kívül javaslatot tesz

a) a gyermek ideiglenes gondozási helyére a Gyvt. 72. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak megvalósítása érdekében,

b) a kapcsolattartás szabályozásának módjára, formájára és helyére,

c) szükség esetén a gyermekvédelmi gyám személyére.

(2) Ha technikai felkészültsége lehetővé teszi, a szakszolgálat a javaslatát elektronikus levélben, telefaxon vagy hangkapcsolatot biztosító elektronikus úton, ideértve a telefont, teszi meg.

137. § (1)⁴⁴¹ A gyermek gondozási helyének meghatározása érdekében a szakszolgálat által működtetett megyei bizottság - a gyámhivatal megkeresésére - a gyermekre vonatkozóan szakvéleményt ad, és javaslatot tesz az elhelyezés formájára. A szakszolgálat ennek alapján készíti el az elhelyezési javaslatot.

(2) A szakvélemény elkészítéséhez el kell végezni a gyermek személyiségvizsgálatát, melynek célja a gyermek egészségi, illetve személyiségállapotának meghatározása.

(3) A vizsgálat keretében

a) az egészségügyi vizsgálat megállapítja a testi fejlettséget, az esetleges testi, illetve érzékszervi fogyatékoságokat, betegségeket és idegrendszeri károsodásokat,

b) a pedagógiai és pszichológiai vizsgálat a rendelkezésre álló adatok és dokumentáció, valamint a gyermek megfigyelése, és megfelelő vizsgálati módszerek segítségével megállapítja a gyermek értelmi képességeinek szintjét, valamint személyiségfejlettségének fokát, neveltségi állapotát, továbbá a személyiségfejlődés, illetőleg a magatartás esetleges zavarainak okát és természetét.

(4)⁴⁴² A (3) bekezdés szerinti részvizsgálatok elvégzésétől akkor lehet eltekinteni, ha két hónappal nem régebbi vizsgálati eredmény áll rendelkezésre. A vizsgálatok eredményei alapján a megyei bizottság szakvéleményt készít.

(5)⁴⁴³ Fogyatékos gyermek esetében a megyei bizottság beszerzi az értelmi, testi, illetve érzékszervi fogyatékoságot megállapító, a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti szakvéleményt.

(6)⁴⁴⁴

(7)⁴⁴⁵ Ha a megyei bizottság a központi speciális gyermekotthonban történő elhelyezésre tesz javaslatot, a szakszolgálat - a megyei bizottság szakvéleményének egyidejű megküldésével és a gyermekvédelmi gyám, valamint a gyámhivatal tájékoztatása mellett - értesíti az országos bizottságot, és felkéri szakvélemény elkészítésére.

(8)⁴⁴⁶ Ha az országos bizottság szakvéleménye alapján is indokolt a gyermek gondozási helyeként a központi speciális gyermekotthont kijelölni, a szakszolgálat erre irányuló javaslatot tesz a gyámhivatalnak, melyről tájékoztatja a gyermekvédelmi gyámot. Ha az országos bizottság szakvéleménye szerint nem indokolt, vagy férőhely hiányában nem lehetséges a központi speciális gyermekotthonban történő elhelyezés, a szakszolgálat más, a gyermek állapotának megfelelő gondozási helyre tesz javaslatot a gyámhivatal számára, melyről értesíti a gyermekvédelmi gyámot.

(9)⁴⁴⁷ Az elhelyezési javaslat előkészítése során a szakszolgálat figyelembe veszi a gyámhivatal által rendelkezésére bocsátott, az esetleges korábbi gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratokat, valamint az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket befogadó nevelőszülői hálózat, a gyermekotthon vagy az Szt. hatálya alá tartozó intézmény vezetőjének írásos összefoglalóját a gyermekkel kapcsolatos tapasztalatairól.

(10)⁴⁴⁸ Az elhelyezési javaslatot a szakszolgálat a Gyvt. 79. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott szempontok figyelembevételével készíti el, és kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a különleges, illetve speciális ellátást igénylő gyermek hozzájusson az állapotának megfelelő ellátáshoz. Több telephellyel működő gyermekotthon esetében az elhelyezési javaslatot telephelyekre vonatkozóan kell megtenni.

(11)⁴⁴⁹ A javasolni kívánt gondozási helyet a gyermek lakóhelyéhez igazodóan, elsősorban az adott megyén (a fővároson) belül kell meghatározni, kivéve, ha a gyermek érdekében más gondozási hely megállapítása látszik indokoltnak.

 (12)⁴⁵⁰ Az elhelyezési javaslatot a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapjának kitöltésével kell elkészíteni. Az elhelyezési javaslatot a megkereséstől számított 20 napon belül kell a gyámhivatal részére megküldeni.

Javaslat a gondozási hely megváltoztatásához

138. § (1)⁴⁵¹ A szakszolgálat, feltéve, hogy a gyermekvédelmi gyám nem terjesztett elő ez irányú kérelmet, javaslatot tesz a gyámhivatalnak a gondozott gyermek gondozási helyének megváltoztatására, ha lényegesen megváltoztak azok a körülmények, amelyekre a gyámhivatal az elhelyezési döntését alapította, illetve, ha az a gyermek érdekében más okból szükséges.

(2)⁴⁵² A gondozási hely megváltoztatását célzó javaslat kialakítására a 137. § (10)-(11) bekezdésében foglaltak az irányadók.

(3)⁴⁵³ Ha a gondozási hely megváltoztatására irányuló javaslat a központi speciális gyermekotthonban való elhelyezésre irányul, az országos bizottság szakvéleményét figyelembe véve a szakszolgálat a 137. § (8) bekezdésében foglaltak szerint jár el.

Egyéni elhelyezési terv készítése

139. § (1)⁴⁵⁴ A szakszolgálat a gyámhivatal megkeresésére, a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve elkészíti - a szülő, a gyermek, valamint a gondozási hely, illetve a gyermek lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálat családgondozója és a gyermekvédelmi gyám bevonásával - a gyermek további életútjának alakítására vonatkozó célkitűzéseket és a szükséges intézkedéseket magában foglaló egyéni elhelyezési tervet.

(2)⁴⁵⁵

140. § (1)⁴⁵⁶ Az egyéni elhelyezési tervet úgy kell előkészíteni, hogy alkalmas legyen a gondozott gyermek saját családjába történő visszatérésének, az örökbefogadásnak, vagy más családot pótló környezetbe kerülésének elősegítésére.

(2)⁴⁵⁷ Az egyéni elhelyezési tervnek a Gyer. 107. § (2)-(3) bekezdésében meghatározott rendelkezéseket kell tartalmaznia.

(3) A tervben külön fel kell tüntetni a gyámhivatal jóváhagyását igénylő rendelkezéseket.

(4)⁴⁵⁸ A speciális ellátást igénylő gyermek esetén az elhelyezési tervnek - a (2)-(3) bekezdésben meghatározottakon túl - tartalmaznia kell a speciális gyermekotthoni elhelyezés várható idejét, a speciális ellátást szükségessé tevő problémát, továbbá annak a személynek, nevelőszülőnek vagy gyermekotthonnak a megjelölését, ahova a speciális gyermekotthoni elhelyezés megszüntetését követően a gyermek kerülni fog.

141. § (1)⁴⁵⁹ Az egyéni elhelyezési tervben meg kell jelölni azt a személyt, akinek a gondozásába kerül a gyermek a nevelésbe vétel megszüntetését követően.

(2)⁴⁶⁰ Az egyéni elhelyezési tervben meg kell határozni a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételeket és azok megvalósításának határidejét. A felülvizsgálat során meg kell vizsgálni a feltételek teljesülését.

(3) A tervben meg kell határozni

*a)*⁴⁶¹ a gondozott gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más hozzátartozó kapcsolattartására vonatkozó elvárásokat és a kapcsolattartást segítő szolgáltatásokat,

*b)*⁴⁶² azokat a feltételeket, melyeket a szülőnek biztosítani kell a nevelésbe vétel megszüntetéséhez (pl. megfelelő lakás, a megfelelő lakberendezés, a rendszeres jövedelem, az alkoholfüggőség, drogfüggőség rendeződése, az antiszociális magatartás megszüntetése stb.),

*c)*⁴⁶³ azokat a feltételeket, melyeket a gondozott gyermeknek teljesítenie kell a nevelésbe vétel megszüntetéséhez (pl. szüleihez vagy másokhoz fűződő személyes viszonyának megváltoztatása, az alkoholfüggőség vagy más kóros szenvedély rendeződése, az antiszociális magatartásának megszüntetéséhez stb.).

(4)⁴⁶⁴

142. § (1) Az egyéni elhelyezési tervben olyan szakmailag indokolt feltételek határozhatók meg, melyek rögzítése a gyermek, a szülő (törvényes képviselő), a családgondozók, illetve mások együttműködésének szervezéséhez szükségesek.

(2) A tervben a gondozott gyermek, illetve a szülő részére biztosítandó támogatásokat egyaránt rögzíteni kell. A terv tartalmazza ezek megnevezését és azt, hogy ki gondoskodik azok megszerzéséről.

Ideiglenes elhelyezési feladatot ellátók kijelölése

143. § (1)⁴⁶⁵ A szakszolgálat - a megyei intézményfenntartó központ vagy más fenntartó - javaslatot készít az ideiglenes elhelyezést igénylő,

a) a Gyvt. 46. §-ának (1) bekezdésében meghatározott okból a rendőrség által bekísért,

b) ideiglenes hatállyal elhelyezett,

c) gondozási helyéről önkényesen eltávozó gondozott gyermeket ellátó nevelőszülő és gyermekotthon kijelölésére.

(2)⁴⁶⁶ A szakszolgálat írásban tájékoztatja a nevelőszülőt, a gyermekotthont és a gyermekvédelmi gyámot az ideiglenes elhelyezéssel kapcsolatos feladatokról, a gyermek bekerülésének lehetséges körülményeiről.

(3) Az ideiglenes elhelyezés ellátására⁴⁶⁷

a)⁴⁶⁸ a nevelőszülő az általa kötött keretmegállapodás alapján a nevelőszülői hálózatot működtető javaslatára,

b) a gyermekotthon - a vezetője véleményének előzetes kikérése alapján - a fenntartó egyetértésével jelölhető ki.

(4)⁴⁶⁹ Az ideiglenes elhelyezés ellátására az a nevelőszülő, illetve gyermekotthon jelölhető ki, ahol a bekerülő gyermekek elkülönített elhelyezése biztosítható aktuális egészségi, illetve személyiségállapotukra és a bekerülés körülményeire figyelemmel. A 3 éven aluli gyermekek ideiglenes elhelyezésére olyan nevelőszülőt, illetve gyermekotthont kell kijelölni, ahol a korosztály ellátásához szükséges feltételek rendelkezésre állnak.

(5)⁴⁷⁰ A nevelőszülők, illetve a gyermekotthonok kijelölésénél törekedni kell a megye, a megyei jogú város, a főváros valamennyi - megközelítőleg azonos földrajzi nagyságú - körzetének ellátására.

Az örökbe fogadhatóvá nyilvánítás⁴⁷¹

 144. §⁴⁷² (1) A szakszolgálat a gyermek örökbefogadhatónak nyilvánítását - ha a gyermekvédelmi gyám ez irányú kérelmet nem terjesztett elő - a Gyer. 37. § (1) bekezdésében foglaltak figyelembevételével javasolhatja a gyámhivatalnak. A javaslatban arra is ki kell térni, hogy az egységes örökbefogadási nyilvántartásban szerepel-e olyan örökbe fogadni szándékozó személy, aki a gyermeket örökbe fogadná.

 (2) Ha az egységes örökbefogadási nyilvántartásban nincs a szakszolgálatnak a Gyer. 38. § (2)-(2b) bekezdése szerinti illetékességébe tartozó (a továbbiakban: illetékességébe tartozó), a gyermek számára alkalmasnak látszó örökbe fogadni szándékozó személy, a szakszolgálat megkeresi az országos örökbefogadást elősegítő szervet.

 (3) Az országos örökbefogadást elősegítő szerv a nemzetközi örökbefogadási ügyekben eljáró központi hatóság (a továbbiakban: központi hatóság) bevonásával megvizsgálja, hogy az egységes örökbefogadási nyilvántartásban szerepel-e a gyermek számára megfelelőnek látszó hazai vagy külföldi örökbe fogadni szándékozó személy, és vizsgálatának eredményéről tájékoztatja a szakszolgálatot.

 (4) A szakszolgálat az országos örökbefogadást elősegítő szerv megkeresésének eredményéről az örökbefogadhatóvá nyilvánításra vonatkozó javaslatában tájékoztatja a gyámhivatalt.

Az örökbe fogadható gyermekek nyilvántartása, az örökbe fogadni szándékozó személyek alkalmassági vizsgálata, örökbefogadásra történő felkészítése és nyilvántartása⁴⁷³

 145. § (1)⁴⁷⁴ A szakszolgálat a Gyvt.-ben és az Ar.-ban meghatározottak szerint az egységes örökbefogadási nyilvántartásba veszi

 a) a gyámhivatal határozata alapján örökbefogadhatónak nyilvánított, vagy a más okból örökbefogadható nevelésbe vett gyermeket,

 b) a gyámhivatal értesítésére a gyermekvédelmi szakellátásban ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket, ha ismeretlen személy általi örökbefogadásához szülei hozzájárultak, vagy ha ismeretlen szülőktől származik,

 c) a szakellátásban el nem helyezett örökbefogadható gyermeket, akinek ismeretlen személy általi örökbefogadásához szülei hozzájárultak, vagy aki ismeretlen szülőktől származik és

 d) azt a gyermeket, akinek nyílt örökbefogadásához szülője hozzájárult, és a gyámhivatal a gyermeket az örökbefogadó szülő gondozásába elhelyezte.

 (1a)⁴⁷⁵ A szakszolgálat folyamatosan gondoskodik arról, hogy az egységes örökbefogadási nyilvántartásban a gyermekekre vonatkozó adatok, vélemények, iratok naprakészek legyenek.

(2)⁴⁷⁶ A szakszolgálat az örökbe fogadni szándékozó személyt

a) személyes találkozás keretében tájékoztatja az örökbefogadás feltételeiről, az alkalmassági vizsgálat céljáról, jellegéről,

b) örökbefogadásra irányuló kérelme esetén a Gyer. 38. § (3) bekezdése szerint nyilatkoztatja, valamint tájékoztatja az alkalmassági vizsgálat helyéről, időpontjáról, továbbá a családi és lakáskörülményei feltárását szolgáló környezettanulmány elkészítésének időpontjáról.

☞ (3)⁴⁷⁷ A szakszolgálat az örökbe fogadni szándékozó személy számára örökbefogadás előtti tanácsadást nyújt és örökbefogadásra felkészítő tanfolyamon való részvételt biztosít. Házastársi, rokoni örökbefogadás esetén a szakszolgálat az örökbe fogadni szándékozó személyt tájékoztatja arról, hogy az örökbefogadásra felkészítő tanfolyamon nem köteles részt venni, de kérelmére biztosítja az azon történő részvételt.

(4)⁴⁷⁸ A szakszolgálatnak az örökbefogadni szándékozó személy beleegyezésével fel kell kérnie annak háziorvosát - szükség esetén szakorvosát - annak megállapítására, hogy az örökbefogadni szándékozó személy egészségi állapotát tekintve alkalmas-e gyermek felnevelésére. A felkérésben választ kell kérni arra, hogy az örökbefogadni kívánó személy nem szenved-e

a) a gyermek megfelelő ellátását is korlátozó testi, érzékszervi, értelmi fogyatékoságban,

b) súlyos pszichotikus zavarban,

c) alkoholfüggőségben,

d) kábítószer-függőségben,

e) olyan betegségben, amely miatt - akár időszakosan is - akadályozott a gyermekről való gondoskodás, illetve amely a gyermek fejlődését veszélyezteti.

(5)⁴⁷⁹ Az örökbefogadni szándékozó személy pszichikai alkalmasságának vizsgálata során a szakszolgálat feltárja, hogy

a) az örökbefogadási szándék motivációja,

b) a család élethelyzete,

c) az örökbefogadni szándékozó személy életkora és személyisége,

d) a gyermek nevelésével kapcsolatos elképzelése

előreláthatólag biztosítja-e az örökbefogadandó gyermek harmonikus fejlődését, felnevelését.

(6)⁴⁸⁰ A szakszolgálat az örökbefogadni szándékozó személy lakóhelyének felkeresése során a helyszínen tájékozódik, hogy a lakókörnyezet, illetve a családi és lakáskörülmények alkalmasak-e gyermek örökbefogadására, lehetőség szerint az együttélő családtagok véleményét ki kell kérni.

(7)⁴⁸¹ A szakszolgálat a háziorvos szakvéleménye, a lélektani alkalmassági vizsgálat, valamint a helyszíni tájékozódás alapján kialakítja álláspontját az örökbefogadni szándékozó alkalmasságát illetően, amelyről tájékoztatja az örökbefogadni szándékozót [Gyer. 38. § (6) bekezdés].

(8)⁴⁸² A szakszolgálat megküldi a gyámhivatalnak

a) az örökbe fogadni szándékozó személy örökbefogadásra való alkalmassága megállapítására irányuló javaslatával együtt az örökbe fogadni szándékozó személynek a Gyer. 38. § (3) bekezdése szerinti kérelmét és a Gyer. 39. § (1) bekezdés a)-g) pontja szerinti dokumentumokat,

b) ha az örökbe fogadni szándékozó személy kéri, az örökbe fogadni szándékozó személy örökbefogadásra való alkalmatlanságára vonatkozó javaslattal együtt a Gyer. 39. § (1) bekezdés a)-d) és f)-g) pontja szerinti dokumentumokat.

(9)⁴⁸³ A szakszolgálatnak a Gyer. 39. § (1) bekezdés g) pontja szerinti javaslatban ki kell térnie arra, hogy az örökbe fogadni szándékozó személy

a) milyen életkorú gyermek,

☞ b)⁴⁸⁴ egészséges vagy egészségi problémával küzdő gyermek,

c) egy gyermek vagy testvérek, valamint testvérek esetén hány gyermek örökbefogadására alkalmas.

☞ (10)⁴⁸⁵ A szakszolgálat a gyámhivatalnak a Gyer. 41. § (1a) bekezdése szerinti megkeresése alapján megvizsgálja az örökbe fogadni szándékozó házastárs vagy rokon alkalmasságát, és örökbefogadás előtti tanácsadást nyújt számára. Az erről szóló véleményét, az örökbefogadásra vonatkozó javaslatát és az örökbefogadás előtti tanácsadáson való részvételtől szóló igazolást a szakszolgálat megküldi a gyámhivatalnak.

☞ **146. § (1)**⁴⁸⁶ A szakszolgálat az alkalmasságát megállapító, jogerős gyámhivatali határozat alapján felveszi az örökbe fogadni szándékozó személyt az egységes örökbefogadási nyilvántartásba az örökbefogadásra váró személyek közé.

☞ (2)⁴⁸⁷ Az örökbe fogadni szándékozók az alkalmasságot megállapító gyámhivatali határozat kézhezvételekor az örökbefogadási szándék 145. § (2) bekezdése szerinti bejelentésének napjával kell az örökbefogadásra várók sorrendjébe besorolni.

☞ (3)⁴⁸⁸ A szakszolgálat az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásba vételről értesíti az örökbe fogadni szándékozó személyt.

(4)⁴⁸⁹ A szakszolgálat a várakozási idő alatt félévente felkeresi az örökbe fogadni szándékozót és tájékoztatja kérelme teljesülésének esélyeiről.

(5)⁴⁹⁰ A szakszolgálat az örökbefogadás engedélyezése iránti eljárás lefolytatásához a gyámhivatal megkeresésére, illetve az örökbe fogadni szándékozó személy kérelmére környezettanulmányt készít az örökbe fogadni szándékozó személy otthonában és azt megküldi az örökbefogadási eljárás lefolytatására illetékes kijelölt gyámhivatal számára.

(6)⁴⁹¹

☞ **A gyermek titkos örökbefogadásának előkészítése**⁴⁹²

☞ **147. §**⁴⁹³ (1)⁴⁹⁴ A szakszolgálat

☞ *a)* a gyermekvédelmi gyám útján a gyámsága alá tartozó gyermek, valamint

☞ *b)* az örökbefogadási tanácsadó útján a gyermekvédelmi gyámság alá nem tartozó gyermek

☞ tekintetében beszerzi a gyermeket vizsgáló szakemberektől és szervektől a gyermek egészségi és személyiségállapotára, valamint a gyermeket gondozó személyektől, szervektől az örökbefogadható gyermek családi hátterére vonatkozó korábbi és jelenlegi szakvéleményeket, szakmai véleményeket és egyéb dokumentumokat.

☞ (1a)⁴⁹⁵ A nevelésbe vett - szükség szerint az ideiglenes hatállyal elhelyezett - gyermek érdekében az örökbefogadási tanácsadó a gyermek örökbefogadhatóságát megállapító határozat jogerőre emelkedését megelőzően a határozat, illetve a gyermek örökbefogadhatóságáról szóló gyámhivatali értesítés kézhezvételét követően haladéktalanul felkéri a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságot a Gyvt. 82. § (5) bekezdése szerinti összefoglaló vélemény elkészítésére.

☞ (2)⁴⁹⁶ A szakszolgálat - a gyermekvédelmi gyám bevonásával - a gyermek örökbefogadhatóságát megállapító határozat jogerőre emelkedését követően a nyilvántartási sorrend figyelembevételével az egységes örökbefogadási nyilvántartásból haladéktalanul kiválasztja az örökbefogadható gyermek számára az illetékességébe tartozó örökbe fogadni szándékozó személyek közül a legmegfelelőbbnek látszó örökbefogadó szülőt.

☞ (3)⁴⁹⁷ Ha az egységes örökbefogadási nyilvántartásban talál a gyermek számára olyan örökbe fogadni szándékozó személyt, akivel a rendelkezésre álló adatok, információk alapján várhatóan megfelelő szülő-gyermek kapcsolat alakulhat ki, a szakszolgálat a gyermek gondozójának, valamint gyermekvédelmi gyámjának a bevonásával dönt a személyes kapcsolat felvételének lehetőségéről, és erről értesíti az örökbe fogadni szándékozó személyt. A szakszolgálat ezzel egyidejűleg felkészíti a gyermeket gondozó intézményt, illetve személyt az örökbefogadás elősegítésére, támogatására.

(4) A szakszolgálat a gyermek egészségi és személyiségállapotára, valamint a családi hátterére vonatkozó dokumentumokban foglaltakról - a vér szerinti szülő személyazonosító adatainak feltárása nélkül - tájékoztatja a gyermek számára kiválasztott örökbe fogadni szándékozó személyt. A tájékoztatást követően a szakszolgálat az örökbe fogadni szándékozó személy kérelmére fényképet, illetve videofelvételt mutat a gyermekről.

(5)⁴⁹⁸ Az örökbe fogadni szándékozó személy a gyermek gyermekvédelmi gyámjától további tájékoztatást kérhet a gyermekről, valamint megtekintheti a gyermeket. A gyermek nem tudhat arról, hogy az örökbe fogadni szándékozó személy őt örökbefogadási céllal tekinti meg.

(6)⁴⁹⁹ Ha az örökbe fogadni szándékozó személy az (5) bekezdés szerinti megtekintés alapján további kapcsolatot szeretne kialakítani a gyermekkel, a szakszolgálat, a gyermeket gondozó intézmény, illetve személy és a gyermekvédelmi gyám által megállapított gyakorisággal, a közösen megbeszélte időpontokban felkeresheti a gyermeket. A szakszolgálat az örökbe fogadni szándékozó személynek a gyermekkel történő személyes találkozásait - meghatározva azok gyakoriságát és időtartamát - a gyermek életkorához és személyiségállapotához igazodóan, elsősorban a gondozási helyén, a fokozatosság figyelembevételével szervezi meg.

(7)⁵⁰⁰ A személyes kapcsolatfelvételtől számított harminc napon belül a szakszolgálat - a gyermek gondozója, illetve gyermekvédelmi gyámja bevonásával - kialakítja álláspontját arra

vonatkozóan, hogy javasolja-e a gyámhivatal felé a gyermeknek az örökbe fogadni szándékozó személy gondozásába történő kihelyezését, és erről az örökbe fogadni szándékozó személyt tájékoztatja.

(8) A szakszolgálat az örökbe fogadni szándékozó személy kérelmére a (7) bekezdés szerinti javaslatot az (1) bekezdés szerinti dokumentumokkal együtt megküldi a gyámhivatal részére.

148. §⁵⁰¹ (1) A gondozásba történt kihelyezésről a szakszolgálat értesíti az országos örökbefogadási nyilvántartást vezető szervezet.

(2) A szakszolgálat a gyámhivatal felkérésére figyelemmel kíséri a kihelyezett gyermek gondozását, a szülő-gyermek kapcsolat alakulását, a gyermek családba történő beilleszkedését, és ennek alapján a gyámhivatal által kitűzött határidőre megküldi az örökbefogadásra vonatkozó javaslatát.

 (3)⁵⁰² Ha a szakszolgálat nem talált az egységes örökbefogadási nyilvántartásban a gyermek számára megfelelőnek látszó örökbe fogadni szándékozó személyt, e tényről és annak okáról haladéktalanul értesíti az országos örökbefogadást elősegítő szervezet. A szakszolgálat ezzel egyidejűleg a gyermekre vonatkozó adatokat, véleményeket és iratokat a nyilvántartásban naprakészen rögzíti.

 148/A. §⁵⁰³ (1) A gyermek hazai, vagy ha ez nem lehetséges, nemzetközi örökbefogadásának elősegítése érdekében az a szakszolgálat, amelynek illetékességébe a gyermek tartozik (a továbbiakban: gyermek szerinti szakszolgálat), az a szakszolgálat, amelynek illetékességébe az örökbe fogadni szándékozó személy tartozik (a továbbiakban: örökbe fogadni szándékozó személy szerinti szakszolgálat), továbbá az országos örökbefogadást elősegítő szerv és a központi hatóság egymással folyamatosan együttműködik.

 (2) Ha az országos örökbefogadást elősegítő szerv megállapította, hogy az országos örökbefogadási nyilvántartásban szerepel olyan örökbe fogadni szándékozó személy, aki várhatóan megfelelő szülő-gyermek kapcsolatot tud kialakítani a gyermekkel, akkor erről értesíti a gyermek szerinti és az örökbe fogadni szándékozó személy szerinti szakszolgálatot, és az egységes örökbefogadási nyilvántartásban hozzáférhetővé teszi az örökbe fogadni szándékozó személyek Gyvt. 135. § (5) bekezdés *b)* pontja szerinti adatait és dokumentumait a gyermek szerinti szakszolgálat számára. A hozzáférés megadását követően

 a) a gyermek szerinti szakszolgálat az országos örökbefogadást elősegítő szerv által ajánlott örökbe fogadni szándékozó személyek közül haladéktalanul kiválasztja a gyermek számára a legmegfelelőbbnek látszó személyt, és egyidejűleg az egységes örökbefogadási nyilvántartáson keresztül hozzáférést biztosít az örökbe fogadni szándékozó személy szerinti szakszolgálat számára a gyermek adataihoz, dokumentumaihoz;

 b) a gyermek számára kiválasztott örökbe fogadni szándékozó személy szerinti szakszolgálat haladéktalanul felveszi a kapcsolatot az örökbe fogadni szándékozó személlyel, és a 147. § (4) bekezdése szerint tájékoztatja őt az örökbefogadható gyermekről, a kapcsolatfelvétel és a tájékoztatás eredményét vagy eredménytelenségét, valamint annak okát a szakszolgálat az egységes örökbefogadási nyilvántartásban rögzíti;

 c) a gyermek szerinti szakszolgálat az örökbe fogadni szándékozó személy kérelmére - a gyermeket gondozó intézmény, személy, gyermekvédelmi gyám közreműködésével - további tájékoztatást nyújt a gyermekről, és a 147. § (5) bekezdésében foglaltak szerint megszervezi a gyermek megtekintését, ennek eredményét vagy eredménytelenségét, valamint annak okát a szakszolgálat az egységes örökbefogadási nyilvántartásban rögzíti;

 d) a gyermek szerinti szakszolgálat a gyermek megtekintését követően a 147. § (6)-(8) bekezdésében foglaltak szerint jár el, a személyes kapcsolatfelvétel eredménytelensége esetén azt - az okok megjelölésével - az egységes örökbefogadási nyilvántartásban rögzíti; továbbá

 e) az örökbe fogadni szándékozó személy szerinti szakszolgálat a gyámhivatal felkérésére a 148. § (2) bekezdése szerint jár el, valamint a kötelező gondozás eredménytelensége esetén azt - az okok megjelölésével - az egységes örökbefogadási nyilvántartásban rögzíti, és erről tájékoztatja a gyermekvédelmi gyámot.

 (3) Ha az országos örökbefogadást elősegítő szerv nem talált az egységes örökbefogadási nyilvántartásban a gyermek számára megfelelő örökbe fogadni szándékozó személyt, erről értesíti a gyermek szerinti szakszolgálatot, és egyidejűleg a gyermekre vonatkozó adatokat, dokumentumokat hozzáférhetővé teszi a központi hatóság számára.

☞ (4) A szakszolgálat haladéktalanul felveszi a kapcsolatot a központi hatósággal annak érdekében, hogy közösen kiválasszák a gyermek számára megfelelő örökbe fogadni szándékozó személyt. A központi hatóság az egységes örökbefogadási nyilvántartásban szereplő, külföldön szokásos tartózkodási hellyel rendelkező örökbe fogadni szándékozó személyek közül ajánl olyan örökbe fogadni szándékozó személyt a gyermek számára, aki várhatóan megfelelő szülő-gyermek kapcsolatot tud kialakítani a gyermekkel.

☞ (5) A külföldi örökbe fogadni szándékozó személy kiválasztásáig a szakszolgálat és az országos örökbefogadást elősegítő szerv folyamatosan figyelemmel kíséri, hogy az egységes örökbefogadási nyilvántartásban van-e a gyermek számára megfelelőnek látszó hazai örökbe fogadni szándékozó személy.

☞ (6) Ha a központi hatóság arról értesíti a szakszolgálatot, hogy az egységes örökbefogadási nyilvántartásból kiválasztott személy örökbefogadási szándékkal kíván találkozni a gyermekkel, a szakszolgálat a gyermek gondozójának, valamint gyermekvédelmi gyámjának bevonásával megszervezi a személyes kapcsolat felvételét a gyermek és az örökbe fogadni szándékozó személy között, és felkészíti a gyermeket gondozó személyt, intézményt az örökbefogadás elősegítésére, támogatására.

☞ (7) A szakszolgálat a sikeres kapcsolatfelvételt követően a 147. § (6) és (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelően jár el azzal az eltéréssel, hogy a gyermek gondozásba történő kihelyezése tekintetében az álláspontját a személyes kapcsolat felvételétől számított 8 napon belül alakítja ki.

☞ (8) A szakszolgálat a személyes kapcsolatfelvétel eredményét vagy eredménytelenségét, valamint annak okát az egységes örökbefogadási nyilvántartásban rögzíti.

☞ **A nyílt örökbefogadás elősegítése⁵⁰⁴**

☞ **148/B. §⁵⁰⁵** (1) A szakszolgálat a hozzá forduló válsághelyzetben lévő várandós anya és vér szerinti szülő, különösen a terhességét eltitkolni szándékozó várandós anya számára

☞ *a)* a Gyvt. 69/A. § (2) bekezdés *a)* pontja szerinti krízistanácsadást nyújt, továbbá

☞ *b)* a Gyvt. 69/A. § (2) bekezdés *b)* pontja szerinti segítségnyújtás céljából az ellátáshoz való hozzájutás szervezése érdekében együttműködik a családok átmeneti otthonaival.

☞ (2) A szakszolgálat a Gyvt. 69/A. § (2) bekezdés *c)* pontjában foglalt tevékenysége keretében a vér szerinti szülő és a gyermek más törvényes képviselőjének döntése alapján

☞ *a)* a gyermek nyílt örökbefogadásának elősegítése érdekében az egységes örökbefogadási nyilvántartásból az illetékességébe tartozó örökbe fogadni szándékozó személyek közül - a nyilvántartási sorrend figyelembevételével - a gyermek számára alkalmas örökbefogadó szülőt javasol a vér szerinti szülő számára, és

☞ *b)* előkészíti a vér szerinti szülőnek az örökbe fogadni szándékozó személlyel való találkozását.

☞ (3) A szakszolgálat - a nevelésbe vett gyermek örökbefogadásának elősegítése kivételével - az (1) és a (2) bekezdésben foglalt szolgáltatás nyújtásáról megállapodást köt a Gyvt. 69/D. § (1) bekezdésében felsorolt személyekkel.

☞ (4) A szakszolgálat a Gyvt. 62/B. § (2) bekezdése szerinti esetben az együttesen hozzá forduló vér szerinti szülő és örökbefogadó szülő kérelmére - külön tanácsadás keretében, a felekkel kötött megállapodás alapján - a Gyvt. 69/A. § (2) bekezdés *a)*-*c)* és *e)* pontjában foglalt szolgáltatást nyújt.

☞ (5) A szakszolgálat a (3) és a (4) bekezdésben foglalt esetben a megállapodást az örökbefogadást elősegítő és az örökbefogadás utánkövetését végző közhasznú szervezetek tevékenységéről és működésük engedélyezéséről szóló kormányrendeletben foglaltak szerint köti meg.

☞ **Az örökbefogadás utánkövetése⁵⁰⁶**

☞ **148/C. §⁵⁰⁷** (1) A szakszolgálat a gyámhivatal örökbefogadást engedélyező határozatában előírtak alapján biztosítja az általa előkészített és - az örökbefogadó szülő kérelmére - a közhasznú

szervezet által előkészített nyílt örökbefogadás esetén az örökbefogadás utánkövetését, melynek érdekében felveszi a kapcsolatot az örökbefogadó szülővel és személyes találkozást kezdeményez.

☞ (2) A szakszolgálat az utánkövetés keretében a Gyvt. 62/C. § (4) bekezdés *b)* pontjában meghatározottak szerint személyes tanácsadással segíti

☞ *a)* a gyermek családjába történő beilleszkedését, a családdá válás folyamatát,

☞ *b)* az örökbefogadással kapcsolatos kommunikációt,

☞ *c)* a gyermek identitásának egészséges fejlődését, valamint

☞ *d)* a gyermek óvodai, iskolai beilleszkedése kapcsán a problémák megelőzését vagy azok megoldását.

☞ (3) A szakszolgálat a Gyvt. 62/C. § (5) bekezdése alapján az utánkövetésről és annak tapasztalatairól az utánkövetés megtörténtét követően 15 napon belül utánkövetési jelentést küld az örökbefogadást engedélyező gyámhivatal számára.

☞ (4) Az örökbefogadó szülő kérelmére az örökbefogadás utánkövetésének kötelező időtartamát követően a szakszolgálat az örökbefogadás önkéntes utánkövetése keretében történő szolgáltatás nyújtását biztosítja abban az esetben is, ha a kötelező utánkövetést más szervezet végezte. Az önkéntes utánkövetést végző szakszolgálat az önkéntes utánkövetés biztosításáról egyidejűleg tájékoztatja a kötelező utánkövetést végző más szervezetet.

☞ (5) A szakszolgálat az önkéntes utánkövetést az örökbefogadó szülővel kötött megállapodás alapján biztosítja. Az utánkövetésről feljegyzést készít, mely tartalmazza annak időpontját és eredményét.

☞ (6) A szakszolgálat az örökbefogadás utánkövetését két szakember közreműködésével látja el, akik közül az egyik szakember pszichológus végzettségű, vagy szükség esetén a szakszolgálat biztosítja pszichológus tanácsadását.

☞ **A nyílt örökbefogadás elősegítésére és utánkövetésére, valamint az adatkezelésre vonatkozó rendelkezések⁵⁰⁸**

☞ **148/D. §⁵⁰⁹** A szakszolgálat a nyílt örökbefogadás előkészítése és az örökbefogadás utánkövetése keretében a tevékenységét a miniszter által vezetett minisztérium honlapján közzétett szakmai szabályok figyelembevételével végzi.

☞ **148/E. §⁵¹⁰** (1) A szakszolgálat által közvetített nyílt örökbefogadás esetén a szakszolgálat a vér szerinti szülőre vonatkozóan a Gyvt. 135. § (5) bekezdés *d)* pontja szerinti adatokat rögzíti az egységes örökbefogadási nyilvántartásban, és elkészíti a 9. számú melléklet szerinti adatlapot.

☞ (2) A nyílt örökbefogadást elősegítő szakszolgálat az örökbefogadás elősegítése érdekében rögzíti az érintett gyermeknek és vér szerinti szülőjének adatait.

☞ (3) Az utánkövetést végző szakszolgálat rögzíti az egységes örökbefogadási nyilvántartásban az utánkövetést elrendelő gyámhivatali határozatot, az utánkövetési jelentést, az örökbefogadás önkéntes utánkövetését megalapozó megállapodást és annak megtörténtéről, valamint eredményéről készített feljegyzést.

☞ **A titkolt terhességből származó gyermek iratainak kezelése⁵¹¹**

☞ **149. §⁵¹²** (1) A fővárosi területi gyermekvédelmi szakszolgálat átveszi és megőrzi a terhességét eltitkoló válsághelyzetben lévő anya gyermekének iratait, ha a gyámhivatal a gyermek lakóhelyeként a Gyer. 64/A. §-a alapján a fővárosi területi gyermekvédelmi szakszolgálat székhelyét állapította meg.

☞ (2) A fővárosi területi gyermekvédelmi szakszolgálat a gyámhivatal határozata alapján kiadja a terhességét eltitkoló válsághelyzetben lévő anya gyermekének iratait a határozatban megjelölt személy számára.

A gyermekvédelmi gyám tevékenységéhez kapcsolódó feladatok⁵¹³

150. §⁵¹⁴ A szakszolgálat a gyermekvédelmi gyám jelentése alapján figyelemmel kíséri a nevelőszülőnél vagy más bentlakásos intézményben elhelyezett gondozott gyermek és szülője

kapcsolattartásának alakulását, illetve a szülőnek a nevelőszülővel vagy a gondozó intézménnyel való együttműködését, és erről megkeresésre, ennek hiányában a nevelésbe vétel felülvizsgálatakor tájékoztatja a gyámhivatalt.

151. §⁵¹⁵

152. §⁵¹⁶ Ha a szakszolgálat azt tapasztalja, hogy a gyermekvédelmi gyám, illetve az egyes gyámi feladatok ellátására gyámként kirendelt nevelőszülő a kötelességeit nem teljesíti, vagy nem megfelelően teljesíti, javaslatot tehet a gyámhivatalnak a gyermekvédelmi gyám, illetve az egyes gyámi feladatok ellátására gyámként kirendelt nevelőszülő felmentésére vagy elmozdítására.

152/A. §⁵¹⁷ A gyermekvédelmi gyám - a kirendelése esetén - munkakörében ellátja az eseti gyámi, vagyonkezelő eseti gyámi feladatokat. A gyermekvédelmi gyám egyidejűleg együttesen legfeljebb harmincöt gyermek tekintetében láthat el gyermekvédelmi gyámi, eseti gyámi, vagyonkezelő eseti gyámi feladatokat, azzal, hogy egyidejűleg legfeljebb harminc gyermeknek lehet a gyermekvédelmi gyámja.

Kapcsolattartás, családgondozás⁵¹⁸

153. §⁵¹⁹ (1) A nevelőszülőnél, a gyermekotthonban és a bentlakásos szociális intézményben elhelyezett gyermek kapcsolattartásának elősegítése, támogatása érdekében - a gyámhivatal vagy a bíróság döntésének megfelelően -

a) a gyermekvédelmi gyám segíti

aa) a gyermek gondozóját a kapcsolattartás során felmerülő problémák megoldásában,

ab) a gyermeket a kapcsolattartással összefüggő problémái megoldásában, szükség esetén pszichológus bevonásával,

b) a szakszolgálat felügyelt kapcsolattartás esetén

ba) a kapcsolattartás kulturált és zavartalan lebonyolításához helyszínt és a felügyeletet ellátó szakembert biztosít, így különösen gondoskodik a gyermekvédelmi gyám, vagy a gyermekvédelmi szakértői bizottság vezetője, illetve családgondozója jelenlétéről,

bb) ha a kapcsolattartásra nem a gyermek gondozásának helyén kerül sor, gondoskodik arról, hogy a felügyeletet ellátó szakember vezesse a 8. számú melléklet szerinti kapcsolattartási naplót.

(2) A gyermekvédelmi gyám

a) segíti a gyermeket a családi, lakóhelyi és iskolai környezetbe történő visszailleszkedésben,

b) közreműködik a gyermek és szülei kapcsolatának rendezésében,

c) segíti a gyermeket önálló életvitelének kialakításában.

(3) A (2) bekezdés szerinti feladatok teljesítése során a gyermekvédelmi gyám és a gyermekjóléti szolgálat együttműködnek.

Támogatott közvetítői eljárásban nyújtott szolgáltatás⁵²⁰

154. §⁵²¹ (1) A szakszolgálat a gyámhivatal megkeresésére tájékoztatást nyújt arról, hogy a megkeresésben érintett gyermek és szülője számára mely időpontban és helyszínen tud közvetítői szolgáltatást nyújtani.

154. §⁵²¹ (2) A szakszolgálat a támogatott és a kötelező támogatott közvetítői eljárást elrendelő gyámhivatali határozatnak megfelelően biztosítja a közvetítői szolgáltatást azzal, hogy - az eset körülményeit mérlegelve - a közvetítővel való találkozások száma az első találkozáson kívül két hónapon belül csak különösen indokolt esetben haladhatja meg a három alkalmat.

Nyilvántartás

155. § (1)⁵²² A szakszolgálat az otthont nyújtó ellátást biztosító értesítése alapján nyilvántartást vezet

a) az otthont nyújtó ellátásban, átmeneti gondozásban, utógondozói ellátásban részesülő gyermekek, fiatal felnőttek gondozási napjainak számáról,

b) az üres férőhelyekről, elkülönítve egymástól az ideiglenes gondozási feladatokat ellátó nevelőszülőnél, illetve gyermekotthonban rendelkezésre álló üres férőhelyeket.

(2)⁵²³ A szakszolgálat nyilvántartást vezet a gyermekvédelmi gyámi, eseti gondnoki feladatok ellátására kirendelhető személyekről és működési területükről.

(3)⁵²⁴ A szakszolgálat megszervezi a hivatali időn túl működő ügyeleti szolgálat működését.

(4)⁵²⁵ Az ügyelet ad felvilágosítást az üres férőhelyekről, valamint az ideiglenes (átmeneti) gondozási feladatokat is ellátó nevelőszülőkről és gyermekotthonról.

IV. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

156. § (1) Ez a rendelet - a (2) bekezdés kivételével - a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

(2) E rendelet 47. § (2)-(3) bekezdése 2000. január 1-jén lép hatályba.

(3)-(4)⁵²⁶

156/A. §⁵²⁷ A 3. § (5) bekezdése és a 2. számú melléklet a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 31. cikk (6) bekezdésének való megfelelést szolgálja.

Átmeneti rendelkezések

157. § (1)⁵²⁸

(2) A munkaviszonya vagy közalkalmazotti jogviszonya fennállásáig szakképzettnek kell tekinteni azt a személyt is, aki a 2. számú mellékletben meghatározott szakirányú szakképzettséggel nem rendelkezik, de megfelel a 2. számú mellékletben egyébként előírt képesítési előírásoknak és

a) a rendelet hatálybalépésekor a vezető beosztást, vagy a munkakört betölti, illetve

b) a vezető beosztásba vagy a munkakörbe

ba) városban 2000. december 31-ig,

bb) községben 2002. december 1-jéig

megbízást, illetve kinevezést nyer.

(3)⁵²⁹ A (2) bekezdésben meghatározott határidőt követően csak az a személy kaphat megbízást, illetve nyerhet kinevezést a 2. számú melléklet szerinti vezetői beosztásba vagy munkakörbe, aki szakirányú szakképzettséggel rendelkezik. A (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő, a határozott időre szóló vezetői megbízás lejártát követően, megszakítás nélkül újabb vezetői megbízást elnyerő személyt szakképzettnek kell tekinteni.

(4) A munkáltatói jogkör gyakorlója az e rendelet 2. számú melléklete szerinti képesítési előírások alól felmentést annak - az intézménnyel a rendelet hatálybalépésekor közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban álló - személynek adhat, aki öregségi nyugdíjkorhatárát a rendelet hatálybalépésétől számított 10 éven belül tölti be, továbbá annak a nevelőszülőnek, aki az adott szakterületen - nevelőszülőként - legalább 10 éve képesítés nélkül végzett munkát. A képesítési előírások alól felmentés adható az SOS gyermekfaluban legalább 10 éve SOS anyaként foglalkoztatott személynek is.

(5)-(9)⁵³⁰

158. §⁵³¹ E rendeletnek - a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet, a helyettes szülők, a nevelőszülők, a családi napközit működtetők képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint az örökbefogadás előtti tanácsadásról és felkészítő tanfolyamról szóló 29/2003. (V. 20.) ESzCsM rendelet és a javítóintézetek rendtartásáról szóló 30/1997. (X. 11.) NM rendelet módosításáról szóló 28/2010. (XII. 30.) NEFMI rendelettel (a továbbiakban: R.) megállapított - 8. számú melléklete szerinti kapcsolattartási naplót vezetni kell

a) az R. hatálybalépését követően ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek R. hatálybalépését követően megvalósuló kapcsolattartása során,

b) az R. hatálybalépését megelőzően ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek 2011. március 1-jét követően megvalósuló kapcsolattartása során.

159. §⁵³² A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról szóló 58/2011. (X. 21.) NEFMI rendelet (a továbbiakban: Mr.) hatálybalépésekor már működő gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatóknak, intézménynek a 4/A. § szerinti tartalmú szakmai programot a működési engedélynek az Mr. hatálybalépését követő első módosítása során kell elkészíteni és benyújtani a működést engedélyező szervnek.

160-162. §⁵³³

163. § (1)⁵³⁴ Ha a szakellátást olyan - magasabb vezető által irányított - önálló intézmény biztosítja, amely több gyermekotthont is magában foglal, az intézményben önálló szakmai egységeket kell kialakítani, amelyek

a)⁵³⁵ legfeljebb 48 gyermeket befogadó gyermekotthonból, illetőleg különleges, vagy speciális otthonból, vagy

b) legfeljebb összesen 48 gyermeket befogadó lakásotthonokból állnak.

(2) Az önálló szakmai egység szakmai programmal rendelkezik és élén gyermekotthon vezető áll, aki az egységben elhelyezett gondozott gyermekek számára gyámként kirendelhető.

164. §⁵³⁶ Ha az általános iskolai és diákotthoni (kollégiumi) feladatot ellátó nevelési-oktatási intézmény átalakul többcélú - iskolai, diákotthoni (kollégiumi) és gyermekotthoni feladatot ellátó - közoktatási intézménnyé [Gyvt. 156. § (4) bek. a) pontja], a gyermekotthont a 163. §-ban meghatározott szakmai egységként kell létrehozni.

165. §⁵³⁷ A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet 2. számú melléklete V. pontjában meghatározott gyermekvédelmi szakellátási intézményben pedagógus munkakörnek a nevelőszülői hálózatban, a gyermekotthonban - ideértve a lakásotthont, speciális gyermekotthont, különleges gyermekotthont és utógondozó otthont is -, valamint a területi gyermekvédelmi szakszolgálatnál létesített pedagógus munkakör minősül.

166. §⁵³⁸ A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról szóló 20/2013. (III. 5.) EMMI rendelettel megállapított 5/A-5/C. §-t azokra a Biztos Kezdet Gyerekházakra kell alkalmazni, amelyek a Társadalmi Megújulás Operatív Program és a Norvég Finanszírozási Mechanizmus keretében adott támogatásból (a továbbiakban együtt: európai uniós forrás) jöttek létre és befejezték az európai uniós forráshoz kapcsolódó projektet.

167. §⁵³⁹ Az egyes gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeleteknek a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárások egyszerűsítésével összefüggő módosításáról szóló 26/2013. (III. 29.) EMMI rendelettel módosított 90. § (1), (2) és (4) bekezdését, 92. § (1)-(6) bekezdését és 93. §-t azon gyermekek, fiatal felnőttek tekintetében kell alkalmazni, akiknek az utógondozását, utógondozói ellátását 2013. december 31-ét követően rendelték el. A 2014. január 1-jét megelőzően elrendelt utógondozásra, utógondozói ellátásra a 2013. december 31-én hatályos szabályokat kell alkalmazni.

168. §⁵⁴⁰ A speciális gyermekotthonoknak az egyes gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeleteknek a gyermekjóléti alapellátásokkal, a gyermekvédelmi szakellátásokkal és a javítóintézeti neveléssel összefüggő módosításáról szóló 49/2013. (VII. 10.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Mód. rendelet) hatálybalépésének napján meglévő biztonsági elkülönítőiket 2015. június 30-áig kell a Mód. rendelettel megállapított 126. § (9) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően átalakítaniuk.

169. §⁵⁴¹ (1) A gyermekotthon vezetője, a közös igazgatású intézmény vezetője vagy a gyermekotthon gazdálkodásáért felelős szerv vezetője 2013. július 31-éig közli a családi pótlékot folyósító szervvel annak a fizetési számlának a számát, amelyre a családi pótlékot folyósító szerv a családi pótlék összegét a gyermek ellátására folyósítja. Ha az intézmény a 2013. június 30-án hatályos 125/B. § (2) bekezdése szerint megnyitott családi pótlék letéti számlára kéri a családi pótlék átutalását, ezt a tényt is közölni kell a családi pótlékot folyósító szervvel. Ha az intézmény nem nyilatkozik a fizetési számlának vagy a letéti számlának a számáról, a családi pótlékot folyósító szerv a nála rendelkezésre álló számlaszámra utalja a családi pótlékot.

(2) A gyermekotthonban elhelyezett gyermek számára 2013. június 30-áig átutalt családi pótlék kezelésére, felhasználására, kifizetésére és elszámolására - a (3) bekezdésben foglalt eltéréssel - a 2013. június 30-án hatályos 125/B. §-t kell alkalmazni.

(3) A 2013. június 30-án hatályos 125/B. § (2) bekezdése szerinti családi pótlék letéti számlán elhelyezett, de személyre szólóan fel nem használt családi pótlék összegét 2013. szeptember 30-áig a gyermek számára ruházat vásárlására, a gyermek nyaralásához vagy a tanévkezdés költségeihez való hozzájárulásra kell fordítani.

170. §⁵⁴² A 3/A. és a 3/B. § rendelkezéseit alkalmazni kell a szolgáltatói nyilvántartásra vonatkozó, a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony bevezetésével összefüggő gyermekvédelmi tárgyú és a szociális ágazatba tartozó egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló 83/2013. (XII. 29.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Mód2. rendelet) hatálybalépésekor folyamatban lévő hatósági eljárásokban is.

171. §⁵⁴³ (1) A gyermekvédelmi gyámi munkakörben alkalmazott személy 2014. december 31-éig ellátja a családgondozási feladatokat azon gyermek tekintetében, akinek még nem rendeltek gyermekvédelmi gyámot.

(2) A nevelőszülői hálózatban 2013. december 31-én segédgondozó munkakörben, alapfokú iskolai végzettséggel alkalmazott személynek - a nevelőszülő Polgári Törvénykönyvről szóló törvény szerinti hozzátartozója kivételével - 2016. december 31-éig kell megszereznie a 2. számú melléklet II. Rész „II. Szakellátások” cím 1. pontjában a „gyermekgondozó, ha nem a nevelőszülő hozzátartozója” munkakörhöz a Mód2. rendelettel megállapított képesítést.

172. §⁵⁴⁴ (1) A gyermekjóléti szolgálat 2014. augusztus 15-éig jelzi az illetékes gyámhivatalnak, ha tudomása van arról, hogy a működési területén van olyan gyermek, akinek szülője együtt él a szülői felügyelettől megfosztott másik szülővel.

(2) A szociális ágazatba tartozó miniszteri rendeleteknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő és egyéb módosításáról szóló 19/2014. (III. 13.) EMMI rendelet által megállapított 2. számú melléklet II. Rész II. Szakellátások cím 3. pontjában foglaltaktól eltérően 2014. március 15-étől 2014. szeptember 30-áig közalkalmazotti jogviszonyban, közvetítő munkakörben foglalkoztatható az a személy is, aki vállalja, hogy a 2. számú melléklet II. Rész II. Szakellátások cím 3. pontjában előírt képesítést megszerzi, és a képesítés megszerzését igazolja 2014. szeptember 30-áig.

(3) Ha a közvetítő munkakör közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott személlyel nem tölthető be, 2014. március 15-étől 2014. december 31-éig a tevékenység más munkavégzésre irányuló jogviszony keretében is végezhető, feltéve hogy a közvetítő megfelel a szociális ágazatba tartozó miniszteri rendeleteknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő és egyéb módosításáról szóló 19/2014. (III. 13.) EMMI rendelet által megállapított 2. számú melléklet II. Rész II. Szakellátások cím 3. pontjában előírt képesítési követelménynek.

1. számú melléklet a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelethez⁵⁴⁵

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodás formáinak szakmai létszám irányzamai és létszámminimum normái

I. Alapellátások

Ellátás	Munkakör/fő
1. ⁵⁴⁶ Gyermekjóléti szolgáltatás	
a) Gyermekjóléti szolgáltatási körzet (700 fő gyermek)	<i>családgondozó</i> - <i>gondozotti létszám: a gondozási-nevelési terv szerint, adott időszakban egyidejűleg családgondozásban részesülő 45 gyermek vagy 25 család</i> 1 fő
b) ⁵⁴⁷ Önálló gyermekjóléti szolgálat vagy a gyermekjóléti szolgálat feladatait is ellátó családsegítő szolgálat, illetve több célú intézmény önálló szakmai egysége	<i>családgondozó⁵⁴⁸ (általános gyermekjóléti szolgáltatások)</i> - <i>gondozotti létszám: 45 gyermek vagy 25 család</i> 3 fő

(3000 gyermek)

c) Önálló gyermekjóléti szolgálat vagy a gyermekjóléti szolg. feladatait is ellátó családsegítő szolgálat, illetve több célú intézmény önálló szakmai egysége	intézményvezető/szakmai egységvezető családgondozó (általános gyermekjóléti szolgáltatások) - gondozotti létszám: 45 gyermek vagy 25 család tanácsadó: gyógypedagógiai vagy fejlesztő pedagógiai pszichológiai tanácsadó jogász családgondozó asszisztens	1 fő 4 fő heti 20 óra heti 15 óra heti 10 óra 1 fő
---	---	---

(5000 gyermek)

d) Gyermekjóléti központ (40 ezer lakos)	intézményvezető/szakmai egységvezető családgondozó (ált. szolgáltatás) - gondozotti létszám: 45 gyermek vagy 25 család családgondozó (spec. szolgálat. és programok) - utcai, lakótelepi szoc. munka - kapcsolattartási ügyelet - kórházi szoc. munka	1 fő 5 fő 2 fő 2 fő/heti 10 óra 1 fő
--	---	--

2. ⁵⁴⁹ Bölcsődei ellátás Gyermekcsoportonként (max. 12 fő, 2 évesnél idősebb gyermekek csoportjában max. 14 fő, integrált csoportban max. 10 fő, kizárólag orvosi sajtós nevelési igényű gyermekeket ellátó csoportban max. 6 fő)	tanácsadó - gyógyped. vagy fejl. pedagógiai - pszichológiai - jogász - családgondozó asszisztens kisgyermeknevelő	heti 20 óra heti 15 óra heti 10 óra 2 fő 2 fő
--	--	---

Bölcsődénként	intézményvezető/vezető gazdasági vezető, ételmezésvezető, tejkonyhavezető (létszámuk fenntartói döntés alapján kerül meghatározásra) 5 vagy több gyermekcsoport esetén további kisgyermeknevelő hetes bölcsődében éjszakai szolgálatot teljesítő kisgyermeknevelő	1 fő 1 fő 2 fő 2 fő
---------------	--	------------------------------

sajtós nevelési igényű gyermekeket is ellátó bölcsődében egyesített bölcsődei intézményben, bölcsődei igazgatóságon, illetve többcélú intézmény esetében, ha korábban a bölcsődei ellátás szervezeteleg egyesített bölcsődei intézményként vagy bölcsődei igazgatóságként működött	gyógypedagógus, gyógytornász, konduktor, gyógypedagógiai asszisztens (létszámuk fenntartói döntés alapján kerül megállapításra) szaktanácsadó	1 fő
--	--	------

3. ⁵⁵⁰ Családi napközi az ellátható gyermekek száma a jogszabályban meghatározottak szerint	családi napközi szolgáltatást nyújtó személy a) családi napközit működtetők felkészítő tanfolyamával rendelkező személy vagy b) családi napközit működtetők felkészítő tanfolyamán túl egyéb szakképesítéssel rendelkező, a	
--	---	--

	fenntartó döntése alapján egyéb munkakörben foglalkoztatott nevelő, vagy kisgyermeknevelő, vagy segédgondozó	
Családi napközi hálózat	családi napközis koordinátor (létszáma fenntartói döntés alapján kerül megállapításra)	
3/a. ⁵⁵¹ Családi gyermekfelügyelet - az ellátható gyermekek száma max. 3 fő - családi napközit működtetők felkészítő tanfolyamával [29/2003. (V. 20.) ESzCsM rendelet] rendelkező személy nyújthat családi gyermekfelügyelet szolgáltatást		
4. Házi gyermekfelügyelet	nevelő, vagy szakgondozó (hivatásos, társadalmi), vagy gondozó, vagy segédgondozó szakmai vezető helyettes szülő	
5. Helyettes szülői hálózat	<i>(az ellátható gyermekek száma a jogszabályban meghatározottak szerint)</i> helyettes szülői tanácsadó <i>(25, helyettes szülői feladatot ellátó családra)</i>	1 fő
6. ⁵⁵² Gyermekek átmeneti otthona <i>(max. 40 férőhely, max. 12 gyermek/csoport)</i> gyermekcsoportonként	intézményvezető/szakmai vezető nevelő gyermekvédelmi asszisztens gyermekfelügyelő <i>(ha a nevelők száma magasabb, a gyermekvédelmi asszisztensek, illetve a gyermekfelügyelők száma csökkenthető, ha a csoportra vonatkozó összlétszám 5 alá nem kerül)</i> családgondozó	1 fő 1 fő 1 fő 10 óra/hét
40 gyermekenként	pszichológiai tanácsadó gyermekvédelmi ügyintéző vagy növendékügyi előadó	1 fő 1 fő
7. ⁵⁵³ Családok átmeneti otthona <i>(min. 12, max. 40 férőhely)</i> 12-25 férőhelyre 25-40 férőhelyre intézményenként	intézményvezető/szakmai vezető szakgondozó, gondozó családgondozó szakgondozó, gondozó családgondozó pszichológiai tanácsadó jogász	1 fő 3 fő 2 fő 4 fő 2 fő heti 5 óra heti 5 óra

II. ⁵⁵⁴ Szakellátások

Ellátás	Munkakör/fő	
1. Nevelőszülői hálózat	szakmai vezető nevelőszülői tanácsadó növendékügyi előadó vagy gyermekvédelmi ügyintéző	1 fő 1 fő/48 gyermek vagy fiatal felnőtt legfeljebb 30 nevelőcsaládban 1 fő

	nevelőszülő	az ellátható gyermekek száma a jogszabályban meghatározottak szerint
	gyermekgondozó	
2. Gyermekotthon (max. 48 férőhely, max. 12 gyermek/csoport)	intézményvezető	1 fő
gyermekcsoportonként	nevelő gyermekvédelmi asszisztens gyermekfelügyelő (ha a nevelők száma magasabb, a gyermekvédelmi asszisztensek, illetve a gyermekfelügyelők száma csökkenthető, ha a csoportra vonatkozó összlétszám 5 alá nem kerül)	1 fő 1 fő 3 fő
2/a) Lakásotthon (max. 12 fő)	nevelő gyermekvédelmi asszisztens gyermekfelügyelő (ha a nevelők száma magasabb, a gyermekvédelmi asszisztensek, illetve a gyermekfelügyelők száma csökkenthető, ha a csoportra vonatkozó összlétszám 5 alá nem kerül)	1 fő 1 fő 3 fő
2/b) Speciális gyermekotthon (max. 40 férőhely, max. 8 gyermek/csoport)	intézményvezető	1 fő
gyermekcsoportonként	nevelő gyermekvédelmi asszisztens gyermekfelügyelő (ha a nevelők száma magasabb, a gyermekvédelmi asszisztensek, illetve a gyermekfelügyelők száma csökkenthető, ha a csoportra vonatkozó összlétszám 5 alá nem kerül)	2 fő 1 fő 2 fő
	pszichológus	1 fő/3 csoport
	gyógypedagógus vagy fejlesztő pedagógus	1 fő/3 csoport
	orvos (létszámuk fenntartói döntés alapján kerül megállapításra) növendékügyi előadó vagy gyermekvédelmi ügyintéző	1 fő/intézmény
2/c) Különleges gyermekotthon (max. 40 férőhely)	intézményvezető	1 fő
2/ca) Tartósan beteg, illetve fogyatékos gyermekeket ellátó (csoportlétszám a 128/A. § szerint)	nevelő gyermekvédelmi asszisztens gyermekfelügyelő (ha a nevelők száma magasabb, a gyermekvédelmi asszisztensek, illetve a	1 fő 1 fő 3 fő

	gyermekfelügyelők száma csökkenthető, ha a csoportra vonatkozó összlétszám 5 alá nem kerül)	
2/cb) 0-3 év közöttieket ellátó 3 éven aluliakat ellátó csoporthoz (max. 8 fő/csoport) vagy 3 éven aluli fogyatékos gyermeket is ellátó integrált csoporthoz (max. 6 fő/csoport)	kisgyermeknevelő	4 fő
	nevelő tejkonyhavezető gazdasági nővér gyermekszakorvos	1 fő/2 csoport 1 fő/intézmény 1 fő/intézmény átlag napi 1 óra/csoport
3 éven aluliakat ellátó intézményben éjszakai szolgálat teljesítésére 2/d) Utógondozó otthon (max. 40 férőhely)	kisgyermeknevelő	1 fő/2 csoport
25 férőhelyig	intézményvezető/szakmai vezető	1 fő/intézmény
26-40 férőhelyig	nevelő gyermekvédelmi asszisztens nevelő gyermekvédelmi asszisztens gyermekotthon-vezető	2 fő/intézmény 1 fő 4 fő/intézmény 1 fő 1 fő
Mindegyik típusú ellátásban [2, 2/a), 2/c) pont] 40, illetve 48 gyermekre	pszichológus növekedésküldő előadó vagy gyermekvédelmi ügyintéző gyógypedagógus vagy fejlesztő pedagógus	1 fő 1 fő 1 fő
 3. ⁵⁵⁵ Területi gyermekvédelmi szakszolgálat	intézményvezető	1 fő
	pszichológus	1 fő/évi 100 új örökbefogadói alkalmassági vizsgálatra, vér szerinti szülőnek, várandós anyának krízistanácsadásra, utánkövetési tanácsadásra
	örökbefogadási tanácsadó	1 fő/55-65 örökbefogadási eset*
	gyermekvédelmi gyám	1 fő/30 gyermek
	jogász	létszámuk fenntartói döntés alapján kerül megállapításra
	közvetítő	1 fő, további létszám fenntartói döntés alapján kerül megállapításra
	elhelyezési ügyintéző vagy gyermekvédelmi ügyintéző	5 fő/intézmény

Megyei/fővárosi gyermekvédelmi
szakértői bizottság vezető

1 fő

pszichológus
gyógypedagógus
pszichiáter
orvos
családgyógyász

1 fő/évi 100 új vizsgálatra kerülő
gyermek
1 fő/évi 100 új vizsgálatra kerülő
gyermek
1 fő/évi 100 új vizsgálatra kerülő
gyermek
1 fő/évi 100 új vizsgálatra kerülő
gyermek
1 fő/évi 100 új vizsgálatra kerülő
gyermek

* Örökbefogadási eset alatt értendő: érvényes alkalmassági határozattal rendelkező örökbefogadásra váró családok száma, a folyamatban lévő alkalmassági vizsgálatok száma (házaspár egynek számít), folyamatban lévő örökbefogadások (beleértve a más megyei örökbefogadás és nyílt örökbefogadás esetén a kötelező gondozási idő figyelemmel kísérését), a nyílt örökbefogadás előkészítésének száma, valamint az örökbefogadás kötelező és önkéntes utánkövetésének száma.

2. számú melléklet a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelethez⁵⁵⁶

I. Rész

Képesítési előírások a gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodás egyes formáiban vezetői beosztásban dolgozók részére

I. Alapellátások

Ellátási forma	Vezetői beosztás	Képesítés
1. Gyermekjóléti szolgáltatás	magasabb vezető/vezető	felsőfokú szociális alapképzés ⁵⁵⁷ pszichológus, pszichopedagógus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó, jogi szakokleveles családvédelmi tanácsadó, szociális igazgatásszervező oklevéllel rendelkező: óvodapedagógus, tanító, tanár, nevelő-tanár, pedagógiai előadó, gyógypedagógus, védőnő, teológus, hittanár, hittantanár, jogász, igazgatásszervező, vagy szociális menedzser oklevéllel rendelkező: pedagógus, védőnő
2. ⁵⁵⁸ Bölcsőde		csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), orvos, pszichológus, pedagógus, intézetvezető, szakoktató, védőnő, felsőfokú szociális alapképzés
A) Bölcsődei igazgatóság/egyesített bölcsődék	magasabb vezető	1. csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), vagy
B) Önálló bölcsőde	magasabb vezető	2. a) bölcsődei szakgondozó (OKJ), b) csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), c) csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó

C) Bölcsőde	vezető	<p>(OKJ), d) csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ), e) kisgyermekgondozó, -nevelői (OKJ), f) csecsemő- és gyermekgondozói (OKJ) végzettséggel rendelkező: intézetvezető, szakoktató, védőnő, felsőfokú szociális alapvégzettség, pedagógus</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), vagy 2. a) bölcsődei szakgondozó (OKJ), b) csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), c) csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), d) csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ), e) kisgyermekgondozó, -nevelői (OKJ), vagy 3. a 2. a)-e) pontban nevesített végzettség valamelyikével rendelkező: intézetvezető, szakoktató, védőnő, felsőfokú szociális alapvégzettség, pedagógus, vagy 4. a csecsemő- és gyermekgondozói végzettséggel rendelkező: intézetvezető, szakoktató, védőnő, felsőfokú szociális alapvégzettség, pedagógus
3. Helyettes szülői hálózat	magasabb vezető/vezető	<p>felsőfokú szociális alapvégzettség, pedagógus, pszichológus vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó, oklevéllel rendelkező: védőnő, teológus, hittanár, hittantanár</p> <p>felsőfokú szociális alapvégzettség, pedagógus, pszichológus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó, jogi szakokleveles családvédelmi tanácsadó, szociális igazgatásszervező oklevéllel rendelkező: jogász, igazgatásszervező, szociológus, közigazdász szociálpolitikai szakon, népművelő, művelődésszervező, védőnő, teológus, hittanár, hittantanár, vagy</p>
4. Gyermek átmeneti otthona	magasabb vezető/vezető	<p>szociális menedzser oklevéllel rendelkező: védőnő, teológus, hittantanár, hittanár</p> <p>felsőfokú szociális alapvégzettség, pedagógus, pszichológus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó, jogi szakokleveles családvédelmi tanácsadó, szociális igazgatásszervező oklevéllel rendelkező: jogász, igazgatásszervező, szociológus, közigazdász szociálpolitikai szakon népművelő, művelődésszervező, védőnő, teológus, hittanár, hittantanár, vagy</p> <p>szociális menedzser oklevéllel rendelkező:</p>
5. Családok átmeneti otthona	magasabb vezető/vezető	<p>szociális igazgatásszervező oklevéllel rendelkező: jogász, igazgatásszervező, szociológus, közigazdász szociálpolitikai szakon népművelő, művelődésszervező, védőnő, teológus, hittanár, hittantanár, vagy</p> <p>szociális menedzser oklevéllel rendelkező:</p>

II. Szakellátások

Ellátási forma	Vezetői beosztás	Képesítés
1. Nevelőszülői hálózat	magasabb vezető/vezető	felsőfokú szociális alapképzés, pedagógus, pszichológus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező: védőnő, teológus, hittanár, hittanár
2. Gyermekotthon	magasabb vezető/vezető	felsőfokú szociális alapképzés, pedagógus, pszichológus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó, jogi szakokleveles családvédelmi tanácsadó, szociális igazgatásszervező oklevéllel rendelkező: jogász, igazgatásszervező, szociológus, közgazdász szociálpolitikai szakon, népművelő, művelődésszervező, védőnő, teológus, hittanár, hittanár, vagy szociális menedzser oklevéllel rendelkező: védőnő, teológus, hittanár, hittanár
2/a Különleges, speciális gyermekotthon	magasabb vezető/vezető	felsőfokú szociális alapképzés, pedagógus, pszichológus, orvos, vagy mentálhigiénés szakember oklevéllel rendelkező: jogász, igazgatásszervező, szociológus, közgazdász szociálpolitikai szakon, védőnő, teológus, hittanár, hittanár
3. Területi gyermekvédelmi szakszolgálat	magasabb vezető/vezető	felsőfokú szociális alapképzés, pedagógus, pszichológus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó, jogi szakokleveles családvédelmi tanácsadó, szociális igazgatásszervező, szociális menedzser oklevéllel rendelkező: jogász, igazgatásszervező, szociológus, közgazdász szociálpolitikai szakon
Megyei gyermekvédelmi szakértői bizottság	vezető	pszichológus, pszichiáter, gyógypedagógus, gyermekszakorvos, felsőfokú szoc. alapképzés, pedagógus

II. Rész

Képesítési előírások a gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodás egyes formáiban dolgozók részére

I. Alapellátások

Ellátási forma	Intézményi munkakör	Képesítés
1. ⁵⁵⁹ Gyermekjóléti	családgonдозó	felsőfokú szociális alapképzés,

szolgáltatás

		pszichológus, pszichopedagógus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező: óvodapedagógus, tanító, tanár, nevelőtanár, pedagógiai előadó, gyógypedagógus, védőnő, teológus, hittanár, hittantanár
	gyógypedagógiai, fejlesztő pedagógiai tanácsadó	gyógypedagógus, pedagógus
	pszichológiai tanácsadó	pszichológus, pszichiáter, pszichopedagógus
	jogász családgondozó asszisztens	jogász szociális asszisztens (OKJ), pedagógiai asszisztens (OKJ), gyógypedagógus asszisztens (OKJ), mentálhigiénés asszisztens (OKJ), szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző (OKJ) csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), bölcsokei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ), kisgyermekgondozó, -nevelő (OKJ), csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ); vagy ezen képesítések valamelyikével rendelkező: védőnő, pedagógus, felsőfokú szociális alapvégzettségű személy, gyógypedagógiai asszisztens (OKJ) - [kizárólag csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ) képesítéssel rendelkező személy esetén]
2. ⁵⁶⁰ Bölcsőde	kisgyermeknevelő	orvos gyógypedagógus gyógytornász konduktor gyógypedagógiai asszisztens
	szaktanácsadó	orvos gyógypedagógus gyógytornász konduktor gyógypedagógiai asszisztens (OKJ) csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), orvos, pszichológus, pedagógus, felsőfokú szociális alapvégzettség, védőnő, intézetvezető, szakoktató; vagy bölcsődei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ)
3. ⁵⁶¹ Családi napközi	családi napközi szolgáltatást nyújtó személy	a) a családi napközit működtetők felkészítő tanfolyamának [29/2003. (V. 20.) ESzCsM rendelet] elvégzése
	a) családi napközit működtetők felkészítő tanfolyamával rendelkező személy vagy b) a családi napközit működtetők felkészítő tanfolyamán túl egyéb	b) felsőfokú szociális alapvégzettség, pedagógus, védőnő

	szakképesítéssel rendelkező, a fenntartó döntése alapján egyéb munkakörben foglalkoztatott nevelő, vagy kisgyermeknevelő vagy segédgondozó nevelő		szociális alapvégzettség, pedagógus bölcsődei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ), kisgyermekgondozó, -nevelő (OKJ), csecsemő- és gyermekápoló (OKJ) csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő II. (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), pedagógiai asszisztens (OKJ), házi időszakos gyermekgondozó (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő (OKJ)
	segédgondozó		alapfokú iskolai végzettség, dajka (OKJ), óvodai dajka (OKJ)
Családi napközi hálózat	családi napközis koordinátor		felsőfokú szociális alapvégzettség, pedagógus, védőnő, csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), bölcsődei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ)
3/a. ⁵⁶²	Családi gyermekfelügyelet		a családi napközit működtetők felkészítő tanfolyamának [29/2003. (V. 20.) ESzCsM rendelet] elvégzése
4. ⁵⁶³	Házi gyermekfelügyelet	nevelő	felsőfokú szociális alapvégzettség, pedagógus
	szakgondozó (hivatásos)		bölcsődei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ), kisgyermekgondozó, -nevelő (OKJ), csecsemő- és gyermekápoló (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő I. (OKJ), gyógypedagógiai asszisztens (OKJ) csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő II. (OKJ), pedagógiai asszisztens (OKJ), házi időszakos gyermekgondozó (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő (OKJ)
	gondozó		alapfokú iskolai végzettség, dajka (OKJ), óvodai dajka (OKJ)
	segédgondozó		felsőfokú szociális alapvégzettség, pszichológus, pszichopedagógus, gyógypedagógus, pedagógus vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező: óvodapedagógus, csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), tanító, tanár, nevelőtanár, pedagógia szakos nevelő,
4/a. ⁵⁶⁴	Alternatív napközbeni ellátás		

		pedagógiai előadó, pedagógia alapszakos bölcsész, viselkedéselemző, gyógypedagógus, védőnő, teológus, hittanár, hittantanár, hittanár-nevelő vagy gyermekotthoni asszisztens (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő I. (OKJ), gyógypedagógiai asszisztens (OKJ), mentálhigiénés asszisztens (OKJ), pedagógiai asszisztens (OKJ), szociális asszisztens (OKJ) vagy gyermek- és ifjúsági felügyelő II. (OKJ), dajka (OKJ), házi időszakos gyermekgondozó (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő (OKJ), óvodai dajka (OKJ) vagy bölcsődei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ) csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ), kisgyermekgondozó, -nevelő (OKJ) vagy csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő II. (OKJ), pedagógiai asszisztens (OKJ), házi időszakos gyermekgondozó (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő (OKJ) vagy szociális asszisztens (OKJ), pedagógiai asszisztens (OKJ), gyógypedagógus asszisztens (OKJ), mentálhigiénés asszisztens (OKJ), szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző (OKJ) vagy népművelő-művelődésszervező felsőfokú szociális alapvégzettség, pedagógus, pszichológus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező: védőnő, teológus, hittanár, hittantanár felsőfokú szociális alapvégzettség, pedagógus, pszichológus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező: teológus, hittanár, hittantanár felsőfokú szociális alapvégzettség, pszichológus, pszichopedagógus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező: óvodapedagógus, tanító, tanár, nevelőtanár, ped. előadó, gyógypedagógus, védőnő, teológus, hittanár, hittantanár gyermekotthoni asszisztens (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő I. (OKJ), gyógypedagógiai asszisztens (OKJ), mentálhigiénés asszisztens (OKJ),
5. Helyettes szülői hálózat	helyettes szülői tanácsadó	
6. ⁵⁶⁵ Gyermek átmeneti otthona	nevelő	
	családgondozó	
	gyermekvédelmi asszisztens	

7. ⁵⁶⁶ Családok átmeneti otthona	gyermekfelügyelő	pedagógiai asszisztens (OKJ), szociális asszisztens (OKJ) gyermek- és ifjúsági felügyelő II. (OKJ), dajka (OKJ), házi időszakos gyermekgondozó (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő (OKJ), óvodai dajka (OKJ)
	pszichológiai tanácsadó	pszichológus, pszichiáter, pszichopedagógus, mentálhigiénés szakember
	szakgondozó	bölcsődei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ), kisgyermekgondozó, -nevelő (OKJ), csecsemő- és gyermekápoló (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő I. (OKJ), gyógypedagógiai asszisztens (OKJ), mentálhigiénés asszisztens (OKJ)
	gondozó	csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő II. (OKJ), pedagógiai asszisztens (OKJ), házi időszakos gyermekgondozó (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő (OKJ)
	családgondozó	felsőfokú szociális alapvégzettség, pszichológus, pszichopedagógus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező: óvodapedagógus, tanító, tanár, nevelőtanár, ped. előadó, gyógypedagógus, védőnő, teológus, hittanár, hittantanár
	pszichológiai tanácsadó	pszichológus, pszichiáter, pszichopedagógus, mentálhigiénés szakember

II. ⁵⁶⁷ Szakellátások

Ellátási forma	Intézményi munkakör	Képesítés
1. Nevelőszülői hálózat	nevelőszülői tanácsadó	felsőfokú szociális alapvégzettség, pedagógus, pszichológus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező: védőnő, teológus, hittanár, hittantanár
	nevelőszülő	nevelőszülő (OKJ) alapfokú iskolai végzettség
	gyermekgondozó, a) ha a nevelőszülő hozzátartozója b) ha nem a nevelőszülő hozzátartozója	csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő II. (OKJ), dajka (OKJ), házi időszakos gyermekgondozó (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő (OKJ), óvodai dajka (OKJ)
	növendékügyi előadó	jogász, igazgatásszervező,

	gyermekvédelmi ügyintéző	humánszervező, személyügyi szervező szociális gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző (OKJ), szociális asszisztens (OKJ) pedagógus, felsőfokú szociális alapvégzettség, pszichológus, vagy mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező: teológus, hittanár, hittantanár
2. Gyermekotthon	nevelő	gyermekotthoni asszisztens (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő I. (OKJ), gyógypedagógiai asszisztens (OKJ), mentálhigiénés asszisztens (OKJ), pedagógiai asszisztens (OKJ), szociális asszisztens (OKJ)
	gyermekvédelmi asszisztens	gyermek- és ifjúsági felügyelő II. (OKJ), dajka (OKJ), gyermek- és ifjúsági felügyelő (OKJ), óvodai dajka (OKJ), gyógypedagógiai asszisztens (OKJ), gyermekotthoni asszisztens (OKJ), kisgyermekgondozó, -nevelő (OKJ)
	gyermekfelügyelő	pszichológus, pszichiáter jogász, igazgatásszervező, szociális szervező, humánszervező, személyügyi szervező
	pszichológus növendékügyi előadó	szociális gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző (OKJ), szociális asszisztens (OKJ)
	gyermekvédelmi ügyintéző	gyógypedagógus felsőfokú pedagógus végzettség, művészetterapeuta
	gyógypedagógus fejlesztő pedagógus	bölcsődei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), csecsemő- és gyermeknevelő- gondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), kisgyermekgondozó, -nevelő (OKJ), csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ), vagy ezen képesítések valamelyikével rendelkező: védőnő,
A 0-3 éves korosztály ellátására	kisgyermeknevelő	pedagógus, felsőfokú szociális alapvégzettségű személy pedagógus
	nevelő	
 3. ⁵⁶⁸ Területi gyermekvédelmi szakszolgálat	pszichológus	pszichológus
	gyógypedagógus	gyógypedagógus
	orvos	gyermek-szakorvos
	pszichiáter	pszichiáter-szakorvos

örökbefogadási tanácsadó

felsőfokú szociális alapvégzettség,
pedagógus, pszichológus, jogász vagy
mentálhigiénés szakember, gyermek- és
ifjúságvédelmi tanácsadó
oklevéllel rendelkező:
védőnő, teológus,
hittanár, hittantanár

gyermekvédelmi gyám

jogász, igazgatásszervező, felsőfokú
szociális alapvégzettség, pedagógus,
pszichológus; vagy mentálhigiénés
szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi
tanácsadó, jogi szakokleveles
családvédelmi tanácsadó oklevéllel
rendelkező: védőnő, teológus, hittanár,
hittantanár

jogász

jogász

közvetítő

mediátor képesítéssel rendelkező: jogász,
igazgatásszervező, felsőfokú szociális
alapvégzettségű szakember, pedagógus,
pszichológus, mentálhigiénés szakember,
vagy
mediátor képesítéssel és gyermek- és
ifjúságvédelmi tanácsadó, jogi
szakokleveles családvédelmi tanácsadó
oklevéllel rendelkező: védőnő, teológus,
hittanár, hittantanár

elhelyezési ügyintéző

jogász, igazgatásszervező, felsőfokú
szociális alapvégzettség, pedagógus,
pszichológus; vagy mentálhigiénés
szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi
tanácsadó, jogi szakokleveles családvédelmi
tanácsadó oklevéllel rendelkező: védőnő,
teológus, hittanár, hittantanár

gyermekvédelmi ügyintéző

szociális gyermek- és ifjúságvédelmi
ügyintéző (OKJ),
szociális asszisztens (OKJ)

3. számú melléklet a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelethez⁵⁶⁹

Zsebpénz-nyilvántartás

A gyermek tartózkodási helye:

.....

Csoportvezető nevelő/Nevelőszülő:

.....

Gyermek neve:

.....

Születési helye, ideje:

.....

Zsebpénz havi összege: ..... Ft (200 ..... év ..... hó 1-jétől)

..... Ft (200 ..... év ..... hó 1-jétől)

Felhasználás

Dátum   Bevétel (Ft)   Kiadás (Ft)   Egyenleg (Ft)   Gyermek aláírása

4. számú melléklet a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelethez⁵⁷⁰

ÉRTESÍTÉS A SZAKELLÁTÁSBAN ELLÁTOTTAKRÓL - BEFOGADÁS

KÜLDI:

KAPJA:

A GYERMEK ADATAI:

Törzsszáma:

neve:

anyja neve:

.....

....

szül. helye, ideje:

GYERMEKVÉDELMI GYÁMJA:

.....

A) ÉRTESÍTEM, hogy ..... a vezetésem alatt álló intézménybe
..... a családomba

ÚJ GONDOZOTTAT fogadtam be. A befogadást a ..... számú hatósági határozat rendelte el.

B) ÉRTESÍTEM, hogy a gondozásban levő gyermek/ fiatal felnőtt ellátásában a gondozási napok igénybevételenek mértékét befolyásoló, alábbi VÁLTOZÁS TÖRTÉNT:

A gondozott büntetésének letöltése után visszatért.

A BEFOGADÁS, illetve a VÁLTOZÁS időpontja:

.....

Határozat mellékelve.

P. H.

a gondozási hely nevében

A) ESETBEN A GYERMEKOTTHON egyidejűleg

A NEVELŐSZÜLŐ nevében a nev. sz. tanácsadó

küldi:

küldi:

1. TEGYESZ

1. TEGYESZ

2. A gyámhivatal, illetve a beutaló szerv

3. A szülő lakóhelye szerinti gyermekjóléti

szolgálat

Az UTÓGONDOZÓ OTTHON egyidejűleg küldi:

4. A gondozott gyermek gyermekvédelmi gyámja

5. Pártfogói felügyelet alatt álló gyermek pártfogó

felügyelője

1. TEGYESZ

6. IH és AT gondozási forma esetében a vér

szerinti szülő

2. Gyámhivatal

3. Pártfogói felügyelet alatt álló gyermekpártfogó felügyelője

B) ESETBEN KAPJA:

1. TEGYESZ

A befogadást a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján a gondozási hely haladéktalanul köteles jelenteni!

5. számú melléklet a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelethez⁵⁷¹

ÉRTESÍTÉS A SZAKELLÁTÁSBAN ELLÁTOTTAKRÓL - TÁVOZÁS

KÜLDI:

KAPJA:

A GYERMEK ADATAI:

Törzsszáma:

neve:

anyja neve:

szül. helye, ideje:

GYERMEKVÉDELMI GYÁMJA:

A) ÉRTESÍTEM, hogy a gondozásomban levő gyermek gondozása MEGSZÚNT. A távozás körülményei:

A gondozott kiskorú a ..... számú gyámhivatali engedély alapján távozott.

A gondozott nagykorúságát elérte, a gondozási helyéről önként eltávozott, utógondozói ellátást nem kér.

Ismert új címe:

A gondozott nagykorú, és a ..... számú, az utógondozói ellátást megszüntető gyámhivatali határozat alapján távozott.

B) ÉRTESÍTEM, hogy a gondozásomban levő gyermek/fiatal felnőtt ellátásában a gondozási napok igénybevételének mértékét befolyásoló, alábbi VÁLTOZÁS TÖRTÉNT:

A gondozott

.....-ban

előzetes letartóztatását megkezdte.

jogerős ítélet alapján büntetésének letöltését megkezdte.

A TÁVOZÁS, illetve a VÁLTOZÁS időpontja:

Határozat mellékelve.

P. H.

a gondozási hely nevében

A) ESETBEN A GYERMEKOTTHON egyidejűleg küldi:

A NEVELŐSZÜLŐ nevében a nev. sz. tanácsadó küldi:

1. TEGYESZ

1. TEGYESZ

2. Gyámhivatal

3. A tartózkodási hely szerinti gyermekjóléti szolgálat

AZ UTÓGONDOZÓ OTTHON egyidejűleg küldi:

4. Pártfogói felügyelet alatt álló gyermek pártfogó felügyelője

1. TEGYESZ

2. Gyámhivatal

B) ESETBEN KAPJA:

1. TEGYESZ

A távozást a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján a gondozási hely haladéktalanul köteles jelenteni!

6. számú melléklet a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelethez⁵⁷²

A gyermekotthonban minimálisan biztosítandó lakóterület-igény

I.	0-3 éves korosztály részére csoportonként gyermekszoba a hozzá kapcsolódó fürdőszobával	28 m ²
	terasz levegőztető ágyak részére	20 m ²
	kert	100 m ²
II.	3 évnél idősebb korosztály részére gyermekenként	12 m ²
III.	Külső férőhely esetén fiatal felnőttként	6 m ²

👉 B) Adatlap

👉 A szakszolgálat neve:

👉 A tárgyévben családjába gondozott gyermekekről gyermekenként kitöltendő adatok

👉 Az anya a gyermek születése előtt kért-e segítséget, ha igen mennyi idővel:

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉 Az anya életkora a szüléskor:

👉 Az anya titkolta-e terhességét, ha igen, ki elől és miért:

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉 Az anya családi állapota:

👉 Az anya nevezett-e meg apát:

👉 Az apa támogatja-e az anyát, együtt él-e vele:

👉 Mi volt a válság oka:

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉 Mi segített a gyermek nevelésének vállalásában:

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉

.....

👉

 C) Adatlap

 A szakszolgálat neve:

 A tárgyévben családok átmeneti otthonába elhelyezett gyermekekről gyermekenként kitöltendő adatok

 Az anya a gyermek születése előtt kért-e segítséget, ha igen, mennyi idővel:

 Az anya életkora a szüléskor: .....

 Az anya titkolta-e terhességét, ha igen, ki elől és miért:

 Az anya családi állapota:

 Az anya nevezett-e meg apát:

 Az apa támogatja-e az anyát, együtt él-e vele:

 Mi volt a válság oka:

 Mi segített a gyermek nevelésének vállalásában:
